

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 25 marca 1977 r.

Nr 2

TREŚĆ:

Str.

Poz.:

UCHWAŁA ZARZĄDU GŁÓWNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH „SAMOPOMOC CHŁOPIA”

- 11 — nr 59 z dnia 6 listopada 1976 r. w sprawie zasad organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w spółdzielczości rolniczej . . . 2

ZARZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

- 12 — nr 137 z dnia 4 grudnia 1975 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu leśnictwa i przemysłu drzewnego (Dz.Urz. MLiPD Nr 1, poz. 1) 6

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

- 13 — nr 19 z dnia 17 grudnia 1975 r. w sprawie zasad organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w resorcie przemysłu lekkiego . . . 8

ZARZĄDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO RSW „PRASA — KSIĄŻKA — RUCH”

- 14 — nr 1 z dnia 16 stycznia 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w RSW „Prasa—Książka—Ruch” . . . 11

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

- 15 — z dnia 19 stycznia 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach podległych (Dz. Urz. MZiOŚ Nr 3, poz. 7) 15

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU

- 16 — nr 35 z dnia 3 marca 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w resorcie przemysłu spożywczego i skupu (Dz. Urz. MPSiS Nr 1, poz. 3) 18

ZARZĄDZENIE MINISTRA NAUKI, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I TECHNIKI

- 17 — nr 19 z dnia 19 marca 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w resorcie nauki, szkolnictwa wyższego i techniki (Dz. Urz. WNSWiT Nr 5, poz. 15) 22

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

- 18 — nr 15 z dnia 12 maja 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej (Dz. Urz. MBiPMB Nr 4, poz. 8) 25

ZARZĄDZENIE SEKRETARZA NAUKOWEGO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

- 19 — nr 11 z dnia 9 lipca 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk 31

ZARZĄDZENIE MINISTRA HUTNICTWA

- 20 — nr 9 z dnia 17 lipca 1976 r. w sprawie zasad organizacji ochrony przeciwpożarowej w resorcie hutnictwa 34

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

- 21 — nr 222 z dnia 16 września 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Rolnictwa (Dz. Urz. MR Nr 11, poz. 48) 39

ZARZĄDZENIE MINISTRA ENERGETYKI I ENERGII ATOMOWEJ

- 22 — nr 16 z dnia 25 października 1976 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej w resorcie energetyki i energii atomowej 40

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁACY I SPRAW SOCJALNYCH

- 23 — z dnia 2 kwietnia 1977 r. w sprawie ustalenia wyższej kwoty dopuszczalnego zarobku z tytułu niektórych prac wykonywanych przez emerytów i rencistów (Monitor Polski Nr 8, poz. 57) 43

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE MINISTRA ADMINISTRACJI, GOSPODARKI TERENOWEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA

24 — nr 2 z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska 43

OKÓLNIA ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

25 — nr 41 z dnia 18 października 1976 r. Przedmiot: prawo do emerytury oraz zasady przyznawania dodatku do emerytur i rent inwalidzkich dla funkcjonariuszy pożarnictwa 47

ZARZĄDZENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

26 — nr 3 z dnia 10 lutego 1977 r. w sprawie stosowania miesięcznych kart drogowych pożarniczych pojazdów samochodowych i miesięcznych kart pracy silnikowego sprzętu pożarniczego w jednostkach ochrony przeciwpożarowej 49

WYTYCZNE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

27 — nr 1 z dnia 21 marca 1977 r. w sprawie podejmowania i inicjowania przez komendy wojewódzkie straży pożarnych działań w okresie zwiększonego zagrożenia pożarowego 56

WYJAŚNIENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

28 — z dnia 21 lutego 1977 r. w sprawie uprawnień funkcjonariuszy pożarnictwa do przejazdów służbowych pociągami w wagonach I klasy 63

11.

UCHWAŁA NR 59 ZARZĄDU GŁÓWNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH „SAMOPOMOC CHŁOPSKA”

z dnia 6 listopada 1976 r.

w sprawie zasad organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w spółdzielczości rolniczej

Na podstawie art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106) Zarząd Główny Centralnego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska” postanawia co następuje:

§ 1. Zarządy spółdzielni i związków spółdzielni zrzeszonych w CZSR, dyrektorzy i kierownicy prowadzonych przez te jednostki organizacyjne zakładów, oddziałów, filii i innych jednostek gospodarczych oraz wszystkie osoby zatrudnione w spółdzielczości rolniczej zobowiązane są do udziału w zapobieganiu i zwalczaniu pożarów.

§ 2. 1. Prezesi zarządów spółdzielni i związków spółdzielni oraz dyrektorzy i kierownicy prowadzonych przez te jednostki organizacyjne zakładów, oddziałów, filii i innych jednostek gospodarczych — każdy odpowiednio do swego zakresu działania — zobowiązani są do:

- 1) organizowania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej oraz zapewnienia odpowiednich środków na ten cel,
- 2) wydawania wytycznych w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego i usuwania niedociągnięć.
2. Kierownicy placówek gospodarczych (warsztatów, magazynów, sklepów, punktów skupu itp.) prowadzonych w spółdzielczości rolniczej zobowiązani są do:
- 1) wykonywania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- 2) utrzymywania we właściwym stanie technicznym sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,

- 3) zaznajomienia załóg z instrukcjami i regulaminami z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz czuwania nad ich przestrzeganiem.

3. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w spółdzielczości rolniczej zobowiązani są do:

- 1) zwracania uwagi na właściwy stan zabezpieczenia pożarowego majątku spółdzielczego oraz szczególne dbania o stan tego zabezpieczenia na swoim stanowisku pracy,
- 2) przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- 3) usuwania niezwłocznie stwierdzonych przyczyn mogących spowodować pożar oraz zgłaszania o tym bezpośredniemu przełożonemu,
- 4) pełnienia w razie potrzeby służby w przeciwpożarowych pogotowiach,
- 5) brania udziału w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej bądź katastrofy, podporządkowując się poleceniom kierownika akcji ratowniczej.

§ 3. Organizacja ochrony przeciwpożarowej powinna zapewnić:

- 1) prawidłowe warunki ochrony przeciwpożarowej w zakresie bezpieczeństwa osób i ochrony mienia,
- 2) przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz zapobieganie wszelkim zagrożeniom w tym zakresie,
- 3) stosowanie wymagań przeciwpożarowych w dokumentacji technologicznej, technologiczno-ruchowej i remontowej, w szczególności przez uwzględnianie:
  - a) charakterystyki zagrożenia pożarowego, wystę-

pującego w procesach technologicznych, instalacjach i urządzeniach w czasie ich ruchu, obsługi i remontów,

- b) sposób usuwania zagrożenia pożarowego oraz postępowania w razie pożaru.
- 4) zaopatrzenie w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe,
- 5) zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz nadzór nad ich przestrzeganiem.

§ 4. Prezesi zarządów spółdzielni i związków spółdzielni oraz dyrektorzy i kierownicy prowadzonych przez te jednostki organizacyjne zakładów, oddziałów, filii i innych jednostek gospodarczych powierzają prowadzenie spraw zapobiegania pożarom funkcjonariuszom pożarnictwa lub innym odpowiednio przeszkolonym pracownikom inżynieryjno-technicznym, z uwzględnieniem następujących ustaleń organizacyjnych:

- 1) w CZSR — całość spraw związanych z organizowaniem, prowadzeniem i koordynowaniem ochrony przeciwpożarowej w spółdzielczości rolniczej prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Przeciwożarowej, działający w ramach Biura Wojskowego. Zakres działania Głównego Inspektoratu ustala regulamin organizacyjny Biura Wojskowego,
- 2) w WZSR — całość spraw związanych z ochroną przeciwpożarową majątku WZSR oraz z koordynowaniem działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej w zrzeszonych spółdzielniach prowadzi inspektor ochrony przeciwpożarowej, działający w ramach sekcji — działu ds. wojskowych i przeciwpożarowych,
- 3) w spółdzielniach transportu wiejskiego, ich zakładach wojewódzkich i oddziałach, w spółdzielniach wojewódzkich i ich zakładach, w zakładach i oddziałach WZSR oraz w gminnych spółdzielniach, ich oddziałach i filiach zadania związane z ochroną przeciwpożarową tych jednostek wykonywane są przez przeszkolonych w tym zakresie branżowych specjalistów ds. ochrony przeciwpożarowej lub inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

§ 5. 1. Branżowi specjaliści ds. ochrony przeciwpożarowej lub inspektorzy ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w § 4, pkt. 3, wykonują wynikające z niniejszej uchwały zadania związane z organizacją i nadzorem nad stanem ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy.

2. Branżowi specjaliści (inspektorzy ochrony przeciwpożarowej) podlegają pod względem służbowym kierownikowi zakładu pracy (prezesowi zarządu, dyrektorowi zakładu itp.) lub jego zastępcy. Nadzór merytoryczny nad wykonywaniem przez branżowych specjalistów (inspektorów ochrony przeciwpożarowej) obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej sprawuje inspektor ochrony przeciwpożarowej WZSR.

3. Branżowi specjaliści (inspektorzy ochrony przeciwpożarowej) zatrudnieni w spółdzielniach wojewódzkich sprawują nadzór merytoryczny nad branżowymi specjalistami zatrudnionymi w prowadzonych przez te spółdzielnie jednostkach.

§ 6. 1. Do rozwiązywania zadań technicznych i przeprowadzania kontroli i przeglądów stanu bezpieczeństwa pożarowego prezesi zarządów spółdzielni i zwią-

ków spółdzielni oraz dyrektorzy (kierownicy) zakładów produkcyjnych lub innych jednostek, w których występuje duży stan zagrożenia pożarowego, powołują komisje pożarowo-techniczne. Wykazy zakładów, w których występuje duży stan zagrożenia pożarowego, ustala jednostka nadrzędna.

2. W skład komisji w spółdzielniach i WZSR powinny wchodzić:

- 1) członek zarządu (przewodniczący komisji),
- 2) dyrektorzy lub kierownicy zakładów, w których nie powołano odrębnych komisji lub ich zastępcy,
- 3) pracownik prowadzący sprawy ochrony przeciwpożarowej,
- 4) główny (starszy) mechanik i główny (starszy) energetyk lub pracownicy wykonujący obowiązki odpowiadające tym stanowiskom,
- 5) kierownicy komórek organizacyjnych, w których zakresie działania znajdują się sprawy mające wpływ na stan ochrony przeciwpożarowej lub ich zastępcy,
- 6) przedstawiciel właściwej organizacji związkowej.

3. W zakładach produkcyjnych lub innych jednostkach, w których powołane zostaną komisje pożarowo-techniczne w ich skład powinny wchodzić:

- 1) zastępca dyrektora (kierownika) zakładu do spraw techniczno-produkcyjnych (przewodniczący komisji),
  - 2) główny technolog,
  - 3) główny mechanik,
  - 4) główny energetyk,
  - 5) branżowy specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej,
  - 6) przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej.
- W zakładach, w których nie wydzielono stanowisk wymienionych w pkt. 2—4, w skład komisji powinni wchodzić pracownicy wykonujący obowiązki odpowiadające tym stanowiskom.

4. Skład komisji może być rozszerzony w zależności od charakteru i potrzeb danej jednostki.

5. Szczegółowy zakres działania oraz skład komisji wymagają uzgodnienia z bezpośrednio nadrzędną jednostką organizacyjną.

§ 7. 1. Jednostki organizacyjne spółdzielczości rolniczej stosownie do przepisów o powołaniu i rozmieszczeniu straży pożarnych uzgodnią z właściwymi komendami straży pożarnych, w których zakładach należy powołać ochotnicze (obowiązkowe) straże pożarne.

2. Utworzone straże pożarne, o których mowa w ust. 1, podlegają pod względem administracyjnym kierownikom zakładów, a pod względem operacyjnym (udział w akcjach ratowniczych) — właściwym terenowo komendom straży pożarnych.

3. W zakładach o dużym stopniu zagrożenia powołuje się pogotowia przeciwpożarowe.

§ 8. Ustala się ramowe zakresy działania:

- 1) inspektorów ochrony przeciwpożarowej WZSR,
- 2) branżowych specjalistów do spraw ochrony przeciwpożarowej (inspektorów ochrony przeciwpożarowej),
- 3) komisji pożarowo-technicznych,
- 4) pogotowia przeciwpożarowych; stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 9. 1. Sprawy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz stopnia wykonania uchwał, zarządzeń, zale-

ceń i innych dyspozycji z zakresu ochrony przeciwpożarowej we wszystkich jednostkach spółdzielczości rolniczej są przedmiotem lustracji CZSR i kontroli przeprowadzanych przez rewizję gospodarczą.

2. Pracownicy spółdzielni i związków spółdzielni wizytujący jednostki organizacyjne spółdzielczości rolniczej zobowiązani są zwracać uwagę na stan zabezpieczenia przeciwpożarowego majątku spółdzielczego.

§ 10. 1. Zarządy spółdzielni i związków spółdzielni, dyrektorzy i kierownicy prowadzonych przez spółdzielnie i związki spółdzielni zakładów, oddziałów, filii i innych jednostek gospodarczych zobowiązani są do:

- 1) dostosowania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej i wyeliminowania źródeł zagrożenia pożarowego,
  - 2) opracowania i aktualizowania planów dostosowania obiektów do wymagań ochrony przeciwpożarowej oraz zabezpieczenia środków niezbędnych do realizacji tych planów w planach gospodarczo-finansowych odpowiednich jednostek organizacyjnych.
2. Stan zabezpieczenia przeciwpożarowego majątku

spółdzielczego powinien być oceniany co najmniej raz w roku na posiedzeniach zarządów.

§ 11. Zarządy spółdzielni i związków spółdzielni zobowiązane są do współpracy w zakresie ochrony przeciwpożarowej z właściwymi terenowo komendami straży pożarnych oraz do realizacji zaleceń wydanych przez te komendy z tytułu sprawowanego nadzoru faktycznego nad ochroną przeciwpożarową.

§ 12. Wykonanie uchwały powierza się zarządom spółdzielni i związków spółdzielni oraz dyrektorom jednostek organizacyjnych CZSR.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Informatorze dla Spółdzielni.

§ 14. Z dniem wejścia w życie uchwały tracą moc obowiązujące w tym zakresie przepisy.

Prezes
J. Kamiński

Załącznik do uchwały Zarządu Głównego
CZSR z dnia 6 listopada 1978 r.

RAMOWE ZAKRESY DZIAŁANIA SŁUŻB OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ, KOMISJI POŻAROWO-TECHNICZNYCH I POGOTOWI PRZECIWOPOŻAROWYCH

I. Zakres działania inspektora ochrony przeciwpożarowej WZSR

1. Inspektor ochrony przeciwpożarowej WZSR prowadzi całość spraw związanych z ochroną przeciwpożarową majątku WZSR oraz koordynuje działanie w zakresie ochrony przeciwpożarowej w zrzeszonych spółdzielniach.

2. Do zakresu działania inspektora w szczególności należy:

- realizowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej majątku zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi CZSR,
- nadzorowanie organizacji służb ochrony przeciwpożarowej,
- prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarów, opracowywanie analiz i wniosków w powyższym zakresie oraz przedkładanie ich prezesowi zarządu WZSR,
- współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi WZSR w zakresie ochrony przeciwpożarowej i obrony cywilnej,
- nadzór nad organizacją prewencji przeciwpożarowej,
- przeprowadzanie kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego i modernizacji technologii dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
- udział w opiniowaniu dokumentacji technicznej dotyczącej modernizacji, rozbudowy lub budowy obiektów (zakładów),

- opiniowanie potrzeb w zakresie: środków, urządzeń gaśniczych, urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych, sprzętu specjalnego oraz inicjowanie postępu technicznego w powyższym zakresie,
- inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- planowanie szkoleń przeciwpożarowych, opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych i pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości rolniczej,
- udział w dochodzeniach popożarowych oraz opracowywanie analiz i wniosków w tym zakresie,
- współdziałanie z terenowymi komendami straży pożarnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- prowadzenie ewidencji pracowników ochrony przeciwpożarowej,
- wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej zleconych przez przełożonego, właściwego terenowo wojewódzkiego komendanta straży pożarnych i Głównego Inspektora Centralnego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska”.

3. W zakresie działania ustalonego w ust. 1 inspektor ochrony przeciwpożarowej WZSR sprawuje nadzór merytoryczny nad służbą ochrony przeciwpożarowej — (branżowymi specjalistami do spraw ochrony przeciwpożarowej — inspektorami ochrony przeciwpożarowej) w zrzeszonych w WZSR spółdzielniach oraz w jednostkach gospodarczych prowadzonych przez WZSR.

II. Zakres działania branżowego specjalisty do spraw ochrony przeciwpożarowej (inspektora ochrony przeciwpożarowej)

1. Branżowy specjalista do spraw ochrony przeciwpożarowej (inspektor ochrony przeciwpożarowej) prowadzi sprawy ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy (spółdzielni, zakładzie, oddziale itp.).

2. Do zakresu działania branżowego specjalisty do spraw ochrony przeciwpożarowej (inspektora ochrony przeciwpożarowej) w szczególności należy:

- dokonywanie analiz i ocen stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów, maszyn i urządzeń technologiczno-produkcyjnych oraz przedkładanie wniosków zmierzających do ograniczenia zagrożenia pożarowego,
- opiniowanie projektów technologicznych, modernizacji procesów i urządzeń technologicznych w zakresie wymagań ochrony przeciwpożarowej oraz wnioskowanie odpowiednich zabezpieczeń przeciwpożarowych,
- uczestniczenie w ustalaniu środków i sposobów przeciwpożarowego zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych i współdziałanie w tym zakresie z właściwymi służbami,
- opiniowanie instrukcji obsługi maszyn i urządzeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- analizowanie przyczyn powstawania pożarów, przedkładanie wniosków zmierzających do ich eliminowania i współdziałanie w tym zakresie z właściwymi służbami,
- ustalenie potrzeb w zakresie wyposażenia obiektów w sprzęt i urządzenia ochrony przeciwpożarowej,
- opracowywanie projektów planów dostosowania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej oraz prowadzenie kontroli ich realizacji,
- branie udziału w odbiorze i modernizacji obiektów oraz opiniowanie zgodności ich wykonania i wyposażenia z wymogami ochrony przeciwpożarowej,
- uczestniczenie w opracowywaniu operacyjnych planów obrony przeciwpożarowej obiektów,
- uczestniczenie w akcjach gaśniczo-ratunkowych, ćwiczeniach i manewrach jednostek straży pożarnej na terenie zakładu pracy w charakterze doradcy dowódcy akcji gaśniczej,
- uczestniczenie w pracach przygotowawczych zakładowych sztabów dowodzenia akcjami ratowniczymi,
- branie udziału w szkoleniach, naradach i odprawach służby ochrony przeciwpożarowej,
- wnioskowanie organizacji szkolenia pracowników zakładu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- czuwanie nad przestrzeganiem na terenie zakładu przepisów przeciwpożarowych,
- sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie zakładu oraz prawidłowego ich rozmieszczenia,
- prowadzenie działalności uświadamiającej wśród załogi,
- prowadzenie wszelkiej dokumentacji, sprawozdawczości i statystyki oraz innych spraw w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

III. Zakres działania komisji pożarowo-technicznej

1. Komisja zbiera się co najmniej dwa razy w roku w okresie wiosennym i jesiennym w celu dokonania kontroli zabezpieczenia przeciwpożarowego wszystkich obiektów jednostki organizacyjnej, przy której została powołana, pod względem:

- utrzymania we właściwym stanie budynków, dróg ewakuacyjnych i pożarowych,
- procesów technologiczno-produkcyjnych,
- urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego, środków gaśniczych i alarmowych oraz zaopatrzenia wodnego dla celów pożarowych.

2. Ponadto komisja:

- dopilnuje, aby przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji oraz przy modernizacji i intensyfikacji istniejących względnie wprowadzeniu nowych rodzajów produkcji i zmian procesów technologicznych były uwzględniane i realizowane wymogi ochrony przeciwpożarowej,
- sprawdza wykonanie zarządzeń pokontrolnych, wydanych przez kierownictwo jednostki organizacyjnej na podstawie jej wniosków,
- opracowuje projekt planu obrony (akcji ratowniczej obiektów na wypadek pożaru),
- sprawdza gotowość operacyjno-techniczną pogotowia przeciwpożarowego wspólnie z miejscowymi jednostkami straży pożarnej.

3. W zależności od specyfiki jednostki organizacyjnej i konkretnych potrzeb zakres czynności komisji może być odpowiednio rozszerzony.

4. Z dokonanych czynności komisja:

- sporządza protokół i opracowuje wnioski z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych odstępstw od obowiązujących przepisów oraz wprowadzenia usprawnień zmierzających do likwidacji przyczyn mogących spowodować powstanie pożaru,
- przedstawia kierownictwu jednostki wnioski w zakresie usprawnienia organizacji ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w okresach nasilenia stopnia zagrożenia pożarowego.

IV. Zakres działania przeciwpożarowych pogotowi

1. Pogotowia przeciwpożarowe organizowane są z pracowników zatrudnionych w wydziałach produkcyjnych, warsztatach, magazynach itp. na poszczególnych zmianach.

2. Do zadań przeciwpożarowych pogotowi należy:

- a) organizowanie akcji gaśniczych do czasu przybycia jednostek straży pożarnej,
- b) współdziałanie w zakresie ochrony przeciwpożarowej z kierownikami działów i pracownikami sprawującymi nadzór nad organizacją ochrony przeciwpożarowej,
- c) czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych,
- d) kontrola stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego: urządzeń grzewczych, maszyn i urządzeń elektrycznych, urządzeń gazowych oraz pomieszczeń po zakończeniu pracy,
- e) zwracanie uwagi na stan osprzętu i urządzeń pożarowych oraz dróg, przejść i wyjść ewakuacyjnych.

12.

ZARZĄDZENIE NR 137 MINISTRA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

z dnia 4 grudnia 1975 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu leśnictwa i przemysłu drzewnego (Dz. Urz. MLiPD Nr 1, poz. 1)

Na podstawie art. 8, ust. 2 i art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) Ministrze, należy przez to rozumieć Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego,
- 2) Ministerstwie, należy przez to rozumieć Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego,
- 3) resorcie, należy przez to rozumieć wszystkie jednostki organizacyjne podległe Ministrowi.

§ 2. 1. Ustala się następującą organizację ochrony przeciwpożarowej w resorcie:

- 1) Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpowarowej,
- 2) wydziały ochrony przeciwpożarowej,
- 3) działy ochrony przeciwpożarowej,
- 4) samodzielne stanowiska do spraw ochrony przeciwpożarowej,
- 5) zakładowe straże pożarne (zawodowe, ochotnicze, obowiązkowe).

2. Sprawy mianowania funkcjonariuszy pożarnictwa na stanowiska w resortowych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej i zmian w stosunku służbowym regulują odrębne przepisy o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa.

§ 3. 1. Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpowarowej jest jednostką ochrony przeciwpożarowej w Ministerstwie.

2. Do zadań Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpowarowej należy opracowywanie zagadnień i prowadzenie spraw w zakresie ochrony przeciwpożarowej w resorcie. W szczególności Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpowarowej:

- 1) przygotowuje decyzje Ministra w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów oraz organizacji ochrony przeciwpożarowej w resorcie,
- 2) sprawuje kontrolę w zakresie swego działania,
- 3) występuje z inicjatywą mającą na celu realizację zadań planowych i postęp w zakresie ochrony przeciwpożarowej w resorcie,
- 4) analizuje materiały otrzymywane od jednostek resortu i opracowuje odpowiednie wnioski,
- 5) współdziała i współpracuje z organami administracji państwowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej resortu,
- 6) udziela — w oparciu o obowiązujące przepisy — wyjaśnień oraz wydaje wytyczne i instrukcje w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 7) występuje z inicjatywą i opracowuje projekty przepisów o organizacji i o ochronie przeciwpożarowej bądź ich zmiany oraz opiniuje akty prawne w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 8) opracowuje sprawy związane ze współpracą z zagranicą w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów,
- 9) opracowuje sprawozdawczość w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów, strat pożarowych i organizacji ochrony przeciwpożarowej w resorcie,

- 10) rozpatruje i załatwia skargi i wnioski w zakresie swego działania oraz prowadzi ich rejestr,
- 11) nadzoruje wykonywanie przez resort aktów prawnych oraz poleceń Ministra w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 12) prowadzi działalność operacyjno-techniczną określoną odrębnymi przepisami.

§ 4. 1. W Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych jednostką ochrony przeciwpożarowej jest Wydział Ochrony Przeciwpowarowej.

2. W centralach zjednoczeń jednostkami ochrony przeciwpożarowej są wydziały ochrony przeciwpożarowej albo samodzielne stanowiska do spraw ochrony przeciwpożarowej. Decyzje w tych sprawach podejmują naczelnicy dyrektorzy zjednoczeń po zasięgnięciu opinii Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpowarowej w Ministerstwie.

3. Do zakresu działania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1 i 2, należy opracowywanie zagadnień i prowadzenie spraw z zakresu ochrony przeciwpożarowej w Lasach Państwowych i w zjednoczeniach. W szczególności jednostki ochrony przeciwpożarowej:

- 1) przygotowują decyzje naczelników dyrektorów w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów oraz organizacji ochrony przeciwpożarowej w Lasach Państwowych i w zjednoczeniach,
- 2) sprawują kontrolę w zakresie swego działania,
- 3) występują z inicjatywą mającą na celu realizację zadań planowych i postęp w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 4) analizują materiały otrzymywane od zgrupowanych jednostek organizacyjnych i opracowują odpowiednie wnioski,
- 5) współdziałają w sprawach ochrony przeciwpożarowej z właściwymi terenowymi organami administracji państwowej i organizacjami społecznymi,
- 6) udzielają — w oparciu o obowiązujące przepisy — wyjaśnień oraz wydają wytyczne i instrukcje w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 7) występują z inicjatywą i opracowują projekty przepisów o ochronie przeciwpożarowej bądź ich zmiany oraz opiniują akty prawne w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 8) opracowują sprawozdawczość w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów, strat pożarowych i organizacji ochrony przeciwpożarowej,
- 9) rozpatrują i załatwiają skargi i wnioski w zakresie swego działania oraz prowadzą ich rejestry,
- 10) nadzorują wykonywanie przez zgrupowane jednostki organizacyjne aktów prawnych oraz poleceń Ministra i naczelników dyrektorów, w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 11) prowadzi działalność operacyjno-techniczną określoną odrębnymi przepisami.

§ 5. 1. W biurach okręgowych zarządów lasów państwowych jednostkami ochrony przeciwpożarowej są

wydziały ochrony przeciwpożarowej albo samodzielne stanowiska do spraw ochrony przeciwpożarowej. Decyzje w tych sprawach podejmują dyrektorzy okręgowych zarządów lasów państwowych po zasięgnięciu opinii Wydziału Ochrony Przeciwpożarowej w Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych.

2. W biurach przedsiębiorstw mogą być tworzone działy ochrony przeciwpożarowej albo samodzielne stanowiska do spraw ochrony przeciwpożarowej. Decyzje w tych sprawach podejmują dyrektorzy przedsiębiorstw po zasięgnięciu opinii jednostki ochrony przeciwpożarowej w centrali zjednoczenia.

3. Do zakresów działania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1 i 2, należy opracowywanie zagadnień i prowadzenie spraw w zakresie ochrony przeciwpożarowej w okręgowych zarządach lasów państwowych, zwanych dalej zarządami, i w przedsiębiorstwach. W szczególności jednostki ochrony przeciwpożarowej:

- 1) przygotowują decyzje dyrektorów zarządów i przedsiębiorstw w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów oraz organizacji ochrony przeciwpożarowej,
- 2) sprawują kontrolę w zakresie swego działania,
- 3) występują z inicjatywą mającą na celu realizację zadań planowych i postęp w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 4) analizują materiały otrzymywane od jednostek organizacyjnych zarządów i przedsiębiorstw oraz opracowują odpowiednie wnioski,
- 5) współdziałają i współpracują z właściwymi terenowymi organami administracji państwowej i organizacjami społecznymi w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) inicjują opracowanie zmian przepisów o ochronie przeciwpożarowej w odniesieniu do zarządów i przedsiębiorstw,
- 7) opracowują sprawozdawczość w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów oraz organizacji ochrony przeciwpożarowej,
- 8) rozpatrują i załatwiają skargi i wnioski w zakresie swego działania oraz prowadzą ich rejestry,
- 9) nadzorują wykonanie przez jednostki organizacyjne zarządów i przedsiębiorstw aktów prawnych i poleceń dyrektorów, w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 10) prowadzą działalność operacyjno-techniczną w zarządach i w przedsiębiorstwach określoną odrębnymi przepisami.

§ 6. 1. W jednostkach organizacyjnych zarządów i przedsiębiorstw mogą być tworzone następujące jednostki ochrony przeciwpożarowej:

- 1) samodzielne stanowiska do spraw ochrony przeciwpożarowej; decyzje w tych sprawach podejmują dyrektorzy zarządów i przedsiębiorstw, po zasięgnięciu opinii jednostki ochrony przeciwpożarowej w Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych albo w centrali zjednoczenia, którzy określają zadania dla utworzonych stanowisk,
- 2) zakładowe straże pożarne (zawodowe, ochotnicze, obowiązkowe); zasady powoływania i rozmieszczania, rejony działania, normy liczebności i wyposażenia, zasady współdziałania i sprawowania nad nimi kierownictwa w czasie akcji ratowniczych oraz

ustalanie regulaminów organizacyjnych tych straży określają odrębne przepisy.

§ 7. 1. W przypadkach wystąpienia spraw z zakresu ochrony przeciwpożarowej, których rozpatrzenie i załatwienie nie wchodzi w zakresy działania komórek organizacyjnych, na przykład zagadnienie zabezpieczenia przeciwpożarowego określonego odcinka procesu technologicznego, ustalenie technicznej przyczyny powstania pożarów itp., kierownicy zakładów pracy powołują komisje pożarowo-techniczne do spraw ochrony przeciwpożarowej jako zespoły doradcze kierownika zakładu pracy.

2. W przypadkach, gdy do prowadzenia spraw zapobiegania pożarom w procesach technologicznych konieczne jest posiadanie odpowiednich kwalifikacji technicznych, kierownicy zakładów pracy powierzają prowadzenie spraw zapobiegania pożarom odpowiednio przeszkolonym pracownikom inżynieryjno-technicznym.

§ 8. 1. Kierownicy resortowych jednostek organizacyjnych dostosują organizację ochrony przeciwpożarowej do zasad ustalonych w zarządzeniu w terminie do dnia 31 grudnia 1975 r.

2. Główni specjaliści prewencji pożarowej powołani na podstawie zarządzenia nr 115 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 września 1972 r. w sprawie zasad powoływania, zakresu działania oraz wynagrodzenia głównych specjalistów prewencji pożarowej w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego (Dz. Urz. MLiPD Nr 10, poz. 96) stają się pracownikami inżynieryjno-technicznymi, o których mowa w § 7, ust. 2 zarządzenia.

§ 9. Tracą moc:

- 1) zarządzenie nr 155 Ministrów: Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 31 sierpnia 1961 r. w sprawie organizacji, zakresu działania oraz współdziałania z komendami straży pożarnych służby przeciwpożarowej w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego (Dz. Urz. MLiPD z 1961 r. Nr 12, poz. 109 i z 1962 r. Nr 7, poz. 67),
- 2) zarządzenie nr 156 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 sierpnia 1961 r. w sprawie wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego (Dz. Urz. MLiPD Nr 12, poz. 110),
- 3) zarządzenie nr 100 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 czerwca 1967 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i ochrony przemysłu w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego (OPP-3-4 06/867),
- 4) zarządzenie nr 115 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 września 1972 r. w sprawie zasad powoływania, zakresu działania oraz wynagrodzenia głównych specjalistów prewencji pożarowej w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego (Dz. Urz. MLiPD Nr 10, poz. 96).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister
Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego
T. Skwirzyński

13.

ZARZĄDZENIE NR 19 MINISTRA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

z dnia 17 grudnia 1975 r.

w sprawie zasad organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w resorcie przemysłu lekkiego

Na podstawie art. 17, ust. 1 i art. 6, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych bezpośrednio podległych Ministrowi Przemysłu Lekkiego oraz w jednostkach organizacyjnych zgrupowanych i podległych zjednoczeniom i centralom resortu przemysłu lekkiego zobowiązani są do udziału w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu.

§ 2. Koordynację i nadzór nad całokształtem zagadnień ochrony przeciwpożarowej resortu sprawuje podsekretarz stanu.

§ 3. 1. Dyrektorzy departamentów w Ministerstwie, instytutów naukowo-badawczych, zjednoczeń, central i jednostek równorzędnych oraz kierownicy poszczególnych pionów organizacyjnych w zjednoczeniach (jednostkach równorzędnych) są obowiązani do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, uwzględniania jej potrzeb oraz do nadzoru nad realizacją planów tych potrzeb — każdy w zakresie swej działalności merytorycznej, a w szczególności:

- 1) wprowadzania technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego w nowo budowanych, rozbudowywanych lub modernizowanych obiektach, urządzeń i instalacji technologiczno-produkcyjnych oraz wykonania zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdrażaniu nowych procesów technologicznych,
- 2) sprawdzania przez personel inżyniersko-techniczny i jednostki kontroli wewnętrznej w podległych jednostkach organizacyjnych warunków zabezpieczenia przeciwpożarowego i przestrzegania zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego.

§ 4. 1. Naczelnicy dyrektorzy zjednoczeń, central i jednostek równorzędnych powołują pod swoim przewodnictwem zespoły techniczno-koordynacyjne do spraw ochrony przeciwpożarowej.

2. Szczegółowy zakres działania oraz skład zespołu techniczno-koordynacyjnego do spraw ochrony przeciwpożarowej określa naczelnicy dyrektorzy zjednoczenia, centrali (jednostki równorzędnej) w porozumieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej.

§ 5. 1. Dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy zobowiązani są do zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów — a w szczególności:

- 1) określenia obowiązków i odpowiedzialności kierowników poszczególnych pionów, komórek organizacyjnych i służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w ramach ich działalności merytorycznej,
- 2) opracowania i wprowadzenia w życie regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu w oparciu o wytyczne głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej,

- 3) powołania w przedsiębiorstwie — zakładzie:
  - komisji pożarowo-technicznej,
  - pogotowia przeciwpożarowych,

4) rozpatrywania na naradach dyrekcyjnych stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu, wydawania stosownych zarządzeń oraz wyznaczania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie, ustalania zadań, form i środków zmierzających do właściwego zabezpieczenia zakładu,

5) wydawania zarządzeń zmierzających do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego podległych zakładów i jednostek nadzorowanych,

6) nadzorowania przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i wykonywania nałożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowania odpowiednich form i środków oddziaływania w odniesieniu do tych pracowników, którzy swym działaniem lub zaniedbaniem spowodują zagrożenie pożarowe,

7) ustalenie odpowiednich bodźców materialnych dla pracowników wyróżniających się w działalności na rzecz przeciwpożarowego zabezpieczenia miejsca pracy,

8) podejmowania innych poczynań zmierzających do zwiększenia zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu pracy.

§ 6. 1. Ustalenie generalnych kierunków działania, koordynację zadań i nadzór fachowy w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów pracy, obiektów i innych jednostek organizacyjnych resortu sprawuje służba ochrony przeciwpożarowej.

2. Kontrole stanu ochrony przeciwpożarowej przeprowadza służba ochrony przeciwpożarowej i wydaje odpowiednie zalecenia lub zarządzenia pokontrolne.

3. Częstotliwość przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej na wniosek starszego inspektora ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia — centrali (jednostki równorzędnej).

§ 7. 1. Służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) w ministerstwie — główny inspektorat ochrony przeciwpożarowej,
- 2) w zjednoczeniach, centralach, instytutach, w przedsiębiorstwach wielozakładowych — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej,
- 3) w zakładach pracy, w których nie zorganizowano zakładowych zawodowych straży pożarnych — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej.

2. W jednostkach organizacyjnych, w których nie utworzono komórek organizacyjnych, określonych w ust. 1, pkt. 3 zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykonuje pracownik wyznaczony przez kierownika zakładu.

§ 8. 1. Działalnością głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej kieruje główny inspektor ochrony przeciwpożarowej, który podlega bezpośrednio Podsekretarzowi Stanu, a pod względem fachowym Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.

2. Działalnością inspektoratów ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń, central, instytutów, przedsiębiorstw oraz zakładów kierują funkcjonariusze pożarnictwa w randze naczelników wydziałów — kierowników działów, którzy podlegają dyrektorowi lub zastępcy dyrektora do spraw technicznych, a pod względem fachowym głównemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej.

3. W zakładach pracy, w których powołane zostały zawodowe zakładowe straże pożarne, sprawami ochrony przeciwpożarowej kieruje komendant tej straży, który podlega dyrektorowi lub jego zastępcy do spraw technicznych, w sprawach fachowych nadrzędnej służbie ochrony przeciwpożarowej, a w zakresie operacyjno-technicznym właściwej terenowo komendzie straży pożarnych.

4. W zakładach pracy, w których nie powołano zakładowej zawodowej straży pożarnej lub inspektoratu ochrony przeciwpożarowej, sprawy ochrony przeciwpożarowej prowadzą pracownicy cywilni, inżynierowie lub technicy danej branży, a w szczególnych przypadkach funkcjonariusze pożarnictwa, którzy podlegają zastępcy dyrektora ds. technicznych, a pod względem fachowym właściwej zwierzchniej jednostce służby ochrony przeciwpożarowej.

§ 9. 1. W służbach ochrony przeciwpożarowej wymienionych w § 8, ust. 1, 2 i 3 oprócz funkcjonariuszy pożarnictwa powinny być zatrudnione osoby cywilne posiadające wyższe lub średnie wykształcenie techniczne. Osoby cywilne powinny posiadać specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. Ilość i rodzaje stanowisk pracy, na których po-

winni być zatrudnieni oficerowie i chorążowie pożarnictwa, ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

3. Ilość i rodzaje stanowisk pracy, na których powinny być zatrudnione osoby cywilne, ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej na wniosek naczelnego dyrektora zjednoczenia, centrali, instytutu.

§ 10. 1. Zakresy działania służby ochrony przeciwpożarowej określa załącznik do zarządzenia.

2. W celu stworzenia niezbędnych warunków dla koordynacji działania w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych, służba ochrony przeciwpożarowej zobowiązana jest do współdziałania z właściwymi komendami straży pożarnych.

§ 11. Tracą moc Zarządzenia Ministra Przemysłu Lekkiego:

1. 255/62 z dnia 3 października 1962 roku w sprawie organizacji, zakresu działania oraz współdziałania z komendami straży pożarnych służby przeciwpożarowej w resorcie przemysłu lekkiego,

2. 256/62 z dnia 3 października 1962 roku w sprawie ustalenia wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu lekkiego,

3. 92/63 z dnia 25 maja 1963 roku w sprawie realizacji uchwały Rady Ministrów Nr 349/62 z dnia 28 listopada 1962 roku,

4. 96/71 z dnia 27 grudnia 1971 roku w sprawie wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Przemysłu Lekkiego
T. Kunicki

Załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Lekkiego z dnia 17 grudnia 1975 r.

ZAKRES DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

1. Do zakresu działania głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) ogólne fachowe kierownictwo i zwierzchni nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych resortu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przedstawianie odpowiednich w tym zakresie wniosków kierownictwu resortu,
- 3) inicjowanie resortowych przepisów przeciwpożarowych, uzgadnianie branżowych przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, wprowadzanie norm wyposażenia i przepisów przeciwpożarowych wydawanych przez odpowiednie władze oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 4) ustalanie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontrola ich realizacji,
- 5) koordynowanie działalności jednostek projektowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

- 6) prowadzenie spraw kadrowych pracowników ochrony przeciwpożarowej podległych resortowi jednostek organizacyjnych,
- 7) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa w zakresie zapewniającym uwzględnianie potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 8) organizowanie służby ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przeprowadzania okresowej kontroli prawidłowości i skuteczności działania tych służb,
- 9) współdziałanie z instytucjami państwowymi i społecznymi w zakresie przygotowania resortowej służby ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,
- 10) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek organizacyjnych podległych resortowi,
- 11) organizowanie informacji technicznej i wymiany doświadczeń krajowych i zagranicznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

- 12) inicjowanie i nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego w przeciwpożarowym zabezpieczaniu procesów technologicznych,
- 13) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych przepisów oraz norm branżowych specjalnego wyposażenia w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 14) ustalanie kierunków i programów szkolenia służb ochrony przeciwpożarowej w dostosowaniu do specyfiki resortowej oraz wytycznych dla instruktazu przeciwpożarowego pracowników jednostek organizacyjnych resortu i sprawowanie nadzoru nad realizacją tego szkolenia,
- 15) planowanie potrzeb i opiniowanie opracowanych materiałów dydaktyczno-szkoleniowych oraz propagandowych stanowiących pomoc w szkoleniu przeciwpożarowym (filmy, przezrocza, plansze itp.) pracowników zakładów i resortowych służb ochrony przeciwpożarowej,
- 16) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego w resorcie oraz organizowanie narad instruktazowych z podległymi służbami ochrony przeciwpożarowej,
- 17) udział w pracach komisji pożarowych powołanych przez kierownictwo resortu,
- 18) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w resorcie, opracowywanie analiz i wniosków,
- 19) współdziałanie z właściwymi terenowo komendami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do potrzeb.

2. Do zakresu działania inspektoratów ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń, central i instytutów należy:

- 1) fachowe kierownictwo i bezpośredni nadzór prewencyjny nad ochroną przeciwpożarową w przedsiębiorstwach zgrupowanych w zjednoczeniu (równorzędnym),
- 2) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
- 3) organizacja służb ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych i określanie kierunków ich działania oraz przeprowadzanie odpraw instruktazowych i narad roboczych z podległymi służbami,
- 4) prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarów oraz analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego z jednostek podległych i przedstawianie kierownictwu zjednoczenia (centrali, instytutu) wynikających z tej analizy wniosków,
- 5) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi na szczeblu zjednoczenia, centrali, instytutu w zakresie uwzględniania potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz potrzeb obrony cywilnej,
- 6) nadzór nad organizacją prewencji przeciwpożarowej w podległych zakładach pracy,
- 7) przeprowadzanie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej zakładów zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz potrzebami,
- 8) nadzór przy wdrażaniu postępu technicznego, wprowadzaniu lub modernizowaniu technologii dla uwzględnienia warunków bezpieczeństwa pożarowego,

- 9) udział w opiniowaniu w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- 10) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udział w komisjach odbiorczych,
- 11) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń gaśniczych, sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego dla jednostek podległych, jak również inicjowanie postępu technicznego w tym zakresie,
- 12) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek podległych zjednoczeniu, centrali, instytutu,
- 13) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego dla służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych itp. oraz współpraca w tym zakresie z właściwą komórką szkolenia zawodowego w zjednoczeniu, centrali, instytucie,
- 14) określenie zapotrzebowań na materiały dydaktyczno-szkoleniowe i propagandowe stosownie do programów szkolenia przeciwpożarowego i planów działalności prewencyjnej,
- 15) udział w dochodzeniach popożarowych, badanie przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowanie odpowiednich metod przeciwdziałania,
- 16) współdziałanie z właściwymi terenowo komendantami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do występujących potrzeb,
- 17) prowadzenie spraw kadrowych pracowników ochrony przeciwpożarowej podległych jednostek organizacyjnych,
- 18) wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej na zlecenie dyrektora zjednoczenia, centrali, instytutu, głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej.

3. Do zakresu działania inspektorów ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa — zakładu należy:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia zakładu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów, zakładów, wydawanie doraźnych zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie uprawnień ustalonych przez kierownictwo zakładu,
- 3) zgłaszanie kierownictwu zakładu i nadrzędnej jednostce ochrony przeciwpożarowej potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego,
- 4) inicjowanie i branie udziału w pracach komisji pożarowo-technicznej,
- 5) współdziałanie w zakresie szkolenia nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenia pracowników funkcyjnych (kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych) w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

- 6) wnioskowanie kierownictwu zakładu o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej w podległych im działach, w przypadku stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony w przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i instrukcji technologicznych przez podległy im personel,
- 7) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanem gotowości, konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczaniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,
- 9) aktualizowanie instrukcji alarmowania na wypadek pożaru,
- 10) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, cięcie metali itp.), remontach, pracach modernizacyjnych, adaptacyjnych i innych,
- 11) inicjowanie organizacji zakładowej ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej, pogotowi przeciw-

pożarowych oraz sprawowania fachowego nadzoru nad ich działalnością,

- 12) inicjowanie organizowania konferencji i narad w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa przy współudziale organizacji politycznych i związkowych,
- 13) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i uzgodnień oraz udział w komisjach odbiorczych,
- 14) współdziałanie w opracowaniu i aktualizacji regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu,
- 15) analizowanie przyczyn zaistniałych pożarów lub zapłonów technologicznych i skutków wspólnie ze służbami technicznymi oraz przedstawienie kierownictwu przedsiębiorstwa odpowiednich wniosków,
- 16) współdziałanie w przygotowaniu przedsiębiorstwa na potrzeby obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 17) współpraca z terenowo właściwymi komendantami straży pożarnych oraz sąsiednimi strażami pożarnymi,
- 18) do zakresu zadań komendantów zakładowych, zawodowych straży pożarnych należą również obowiązki określone w regulaminie organizacyjnym zakładowych zawodowych straży pożarnych.

14.

ZARZĄDZENIE NR 1 ZARZĄDU GŁÓWNEGO RSW „PRASA—KSIĄŻKA—RUCH”

z dnia 16 stycznia 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w RSW „PRASA—KSIĄŻKA—RUCH”

Na podstawie art. 6, ust. 1 oraz art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) i § 24, ust. 3, pkt 7 statutu RSW „Prasa—Książka—Ruch” i w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych — zarządza się, co następuje:

§ 1. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych RSW „Prasa—Książka—Ruch” zobowiązani są do udziału w zapobieganiu pożarom i do ich zwalczania.

§ 2. Koordynację i nadzór nad całokształtem zagadnień ochrony przeciwpożarowej w RSW sprawuje wiceprezes RSW, któremu podlegają sprawy administracyjne.

§ 3. Dyrektorzy działów Zarządu Głównego RSW i komórki równorzędnych są zobowiązani — każdy w zakresie swej działalności merytorycznej — do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, uwzględnienia jej potrzeb oraz nadzoru nad realizacją planów tych potrzeb, a w szczególności do:

1. wprowadzania technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego do nowo budowanych, rozbudowywanych lub modernizowanych obiektów, urządzeń i instalacji technologiczno-produkcyjnych oraz wykonywania zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdraża-

niu nowych procesów technologicznych, urządzaniu składów i magazynów,

2. sprawdzania przez inspektorów kontroli wewnętrznej i personel inżyniersko-techniczny w podległych jednostkach organizacyjnych warunków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego.

§ 4. 1. Dyrektorzy Zakładów Graficznych RSW i Zakładu Transportu RSW powołają pod swoim przewodnictwem zespoły techniczno-koordynacyjne do spraw ochrony przeciwpożarowej.

2. W skład zespołu powinni wchodzić:

- zastępca dyrektora ds. techniczno-produkcyjnych,
- kierownicy działów, w których zakresie działania znajdują się sprawy mające wpływ na stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego zakładu,
- starszy inspektor lub inspektor ochrony przeciwpożarowej oraz specjalista branżowy do spraw ochrony przeciwpożarowej.

Szczegółowy zakres działania zespołu techniczno-koordynacyjnego i przeciwpożarowego określa dyrektor zakładu.

§ 5. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych RSW są obowiązani do zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów, a w szczególności do:

- 1) zapewnienia warunków ochrony przeciwpożaro-

- wej w zakresie bezpieczeństwa osób i ochrony mienia,
- 2) zapewnienia przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz zapobiegania wszelkim zagrożeniom w tym zakresie,
  - 3) ustalania wymagań przeciwpożarowych w dokumentacji technologicznej, technologiczno-ruchowej i remontowej, a w szczególności przez określanie:
    - a) charakterystyki zagrożenia pożarowego występującego w procesach technologicznych, instalacjach i urządzeniach w czasie ich ruchu, obsługi i remontów,
    - b) sposobów usuwania zagrożenia pożarowego oraz postępowania w razie pożaru,
  - 4) zapewnienia zaopatrzenia zakładów w urządzenia przeciwpożarowe,
  - 5) zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnienia nadzoru nad ich przestrzeganiem,
  - 6) określenia obowiązków i odpowiedzialności kierowników poszczególnych pionów, komórek organizacyjnych i służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w ramach ich działalności merytorycznej,
  - 7) opracowania i wprowadzenia w życie na podstawie ramowych wytycznych, stanowiących załącznik do zarządzenia:
    - a) regulaminu ochrony przeciwpożarowej,
    - b) zadań poszczególnych służb w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
    - c) znowelizowania dotychczasowych instrukcji przeciwpożarowych,
  - 8) powołania w zależności od wielkości zagrożenia pożarowego i charakteru jednostki:
    - a) zawodowej straży pożarnej, składającej się z osób pełniących służbę zawodową na podstawie stosunku służbowego,
    - b) obowiązkowej straży pożarnej, powołanej na wniosek dyrektora (kierownika) zakładu pracy, jeżeli zabezpieczenie przed pożarem wymaga ich powołania,
    - c) ochotniczej straży pożarnej, tworzonej na zasadzie dobrowolności,
    - d) komisji pożarowo-technicznych,
    - e) pogotowia salowych,
  - 9) rozpatrywania na naradach dyrekcji stanu bezpieczeństwa pożarowego zakładu, wydawania stosownych zarządzeń w oparciu o ustawę o ochronie przeciwpożarowej z dnia 12 czerwca 1975 r. i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych oraz wyznaczenia osób odpowiedzialnych za ich wykonanie, ustalania zadań, form i środków zmierzających do właściwego zabezpieczenia zakładu,
  - 10) wydawania zarządzeń zmierzających do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego podległych jednostek,
  - 11) przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i nałożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowania odpowiednich form i środków oddziaływania w odniesieniu do tych pracowników, którzy swoim działaniem lub lekceważeniem sprządzają zagrożenie pożarowe,

- 12) ustalania odpowiednich bodźców materialnych dla pracowników wyróżniających się w działalności na rzecz przeciwpożarowego zabezpieczenia miejsca pracy,
- 13) podejmowania innych poczynąń zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego zakładu pracy.

§ 6. 1. Ustalanie generalnych kierunków działania, koordynację zadań w zabezpieczeniu przeciwpożarowym i nadzór fachowy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego zakładów pracy i obiektów sprawuje służba ochrony przeciwpożarowej zorganizowana jako wyodrębniona komórka organizacyjna lub samodzielne stanowisko pracy składające się z funkcjonariuszy pożarnictwa i specjalistów do spraw ochrony przeciwpożarowej.

2. Kontrole stanu bezpieczeństwa pożarowego przeprowadza służba ochrony przeciwpożarowej oraz komisje pożarowo-techniczne, które wydają odpowiednie zalecenia lub zarządzenia pokontrolne.

3. Częstotliwość przeprowadzania kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego ustala Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej Zarządu Głównego RSW „Prasa — Książka — Ruch”.

§ 7. 1. Służbę ochrony przeciwpożarowej w RSW „Prasa — Książka — Ruch” stanowią:

- 1) w Zarządzie Głównym
— Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej, wchodzący w skład Działu Administracji,
- 2) w Zakładach Poligraficznych RSW i Przedsiębiorstwach Upowszechnienia Prasy i Książki RSW — st. inspektorzy lub inspektorzy ochrony przeciwpożarowej.
Inspektor ochrony przeciwpożarowej Przedsiębiorstwa Upowszechnienia Prasy i Książki będzie jednocześnie sprawować nadzór w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego nad obiektami Wydawnictwa Prasowego,
- 3) w jednostkach zlokalizowanych na terenie m.st. Warszawy ustanawia się stanowiska st. inspektorów ochrony przeciwpożarowej w niżej podanych jednostkach, a mianowicie w:
  - a) Zakładach Wkłęsłodrukowych,
  - b) Zakładach Transportu łącznie z Centralnym Magazynem Papieru, podległym Centrali zaopatrzenia,
  - c) Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictw,
  - d) Prasowych Zakładach Graficznych, Al. Jerozolimskie 125 — łącznie z Zakładami Graficznymi ul. Srebrna 16,
  - e) Prasowych Zakładach Graficznych, ul. Marszałkowska 3/5 — łącznie z Prasowymi Zakładami Graficznymi, ul. Smolna 10/12 i z Zakładami Offsetowymi, ul. Ludna 4.

§ 8. 1. St. inspektorzy i inspektorzy ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych RSW podlegają zastępcy dyrektora wyznaczonemu przez dyrektora, a funkcjonalnie Głównemu Inspektorowi Ochrony Przeciwpożarowej Zarządu Głównego RSW.

2. W przedsiębiorstwach RSW, w których nie tworzy

się stanowisk do spraw ochrony przeciwpożarowej, funkcję ich spełniają społeczni inspektorzy ochrony przeciwpożarowej, wyznaczeni przez dyrektora.

§ 9. Ilość i rodzaj stanowisk pracy, na których powinni pełnić służbę oficerowie lub chorążowie pożarnictwa — ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej Zarządu Głównego RSW za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

§ 10. W celu stworzenia niezbędnych warunków dla koordynacji działania w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych, służby ochrony przeciwpożarowej są zobowiązane do współdziałania

z właściwymi terenowymi komendami straży pożarnych.

§ 11. Traci moc zarządzenie nr 15/60 Prezesa RSW „Prasa” z dnia 21 marca 1960 r. w sprawie uregulowania spraw ochrony przeciwpożarowej w RSW „Prasa”, zmienione zarządzeniami nr 39 z dnia 7 września 1960 r. i nr 49 z dnia 7 listopada 1960 r.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1976 roku.

Prezes
St. Mojkowski

Załącznik do zarządzenia Zarządu Głównego RSW „Prasa — Książka — Ruch” z dnia 16 stycznia 1976 r.

RAMOWE WYTYCZNE DO OPRACOWANIA REGULAMINÓW OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ ZAKŁADÓW PRACY W RSW „PRASA — KSIĄŻKA — RUCH”

Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej kierowników zakładu i pozostałych służb

1. 1. Dyrektorzy przedsiębiorstw RSW są obowiązani do zabezpieczenia przeciwpożarowego podległych im jednostek, określenia obowiązków i odpowiedzialności pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy, komórek organizacyjnych i służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego, jak też do ustalenia odpowiednich zakresów czynności dla podległych pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

1. 2. Obowiązki i zadania zastępców dyrektora w zakresie ochrony przeciwpożarowej powinny być ustalone odrębnie dla każdego z zastępców odpowiednio do zakresu kierowania i sprawowania nadzoru nad komórkami organizacyjnymi.

1. 3. Zadania i obowiązki kierowników, głównego technologa powinny obejmować:

- 1) opracowanie charakterystyki pożarowej stosowanych surowców i materiałów do produkcji,
- 2) umieszczanie w instrukcjach technologiczno-ruchowych procesów technologicznych niebezpiecznych pożarowo (wybuchowych) oraz zabezpieczenia tych procesów w zakresie przeciwpożarowym,
- 3) współdziałanie z głównym energetykiem, głównym mechanikiem, kierownikami innych komórek organizacyjnych i służbą przeciwpożarową w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji w procesach technologicznych,
- 4) określenie zasad wdrażania nowych procesów technologicznych stwarzających zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
- 5) ustalanie zakresu częstotliwości przeglądów, konserwacji i remontów urządzeń i instalacji technologicznych, wynikających z potrzeb zabezpieczenia przeciwpożarowego procesów technologicznych.

1. 4. Zadania głównego energetyka w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- 1) nadzór nad instalacjami i urządzeniami energetycznymi, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich instalacji przeciwpożarowych oraz systemów alarmowych, zgodnie z przepisami branżowymi,

2) opracowanie wspólnie ze służbą przeciwpożarową:

- a) wytycznych w zakresie wykonywania wszelkich przeglądów konserwacyjnych napraw i remontów instalacji i urządzeń energetycznych, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przeciwpożarowej,
- b) szczegółowych instrukcji dla poszczególnych wydziałów produkcyjnych i obiektów budowlanych w zakresie wyłączeń i przełączeń urządzeń energetycznych (energia elektryczna, gaz, woda, instalacje technologiczne) w przypadku powstania pożaru lub zagrożenia pożarowego,
- c) wytycznych i zasad postępowania, jak również metod gaszenia w przypadku powstania awarii, pożarów w instalacjach i urządzeniach energetycznych,

3) współdziałanie ze służbą przeciwpożarową, służbą technologiczną i innymi komórkami przedsiębiorstwa w sprawie utworzenia właściwych zabezpieczeń przeciwpożarowych w instalacjach i urządzeniach energetycznych działających w wydziałach produkcyjnych,

4) wyciąganie wniosków wynikających z przeprowadzanych przeglądów i kontroli instalacji i urządzeń energetycznych oraz konsultowanie ich ze służbą przeciwpożarową,

5) prowadzenie wspólnie ze służbą przeciwpożarową szkoleń i instruktaży dla załogi w zakresie przestrzegania warunków przeciwpożarowych oraz likwidacji pożarów w zarodku.

1. 5. Zadania głównego mechanika w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- 1) nadzór nad maszynami i urządzeniami produkcyjnymi ze szczególnym uwzględnieniem:
  - a) źródeł mogących spowodować pożar, jak: zatarcie łożysk — tarcie elementów ruchomych itp.,
  - b) stanowisk pracy stałych i chwilowych, gdzie używa się ognia otwartego — płomienia gazowego, łuku elektrycznego itp.,

- c) podręcznych stanowisk mycia i przechowywania środków używanych do mycia (łatwo zapalne środki używane przez mechaników),
  - 2) nadzór nad zabezpieczeniem przeciwpożarowym instalacji wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, wyciągów. Szczególnie dotyczy to instalacji wyciągowych dla rozpuszczalników i par ołowiu i gumy,
  - 3) prowadzenie wspólnie ze służbą przeciwpożarową okresowych szkoleń i instruktażu konserwatorów-mechaników w zakresie przestrzegania warunków przeciwpożarowych oraz likwidacji pożarów w zarodku,
  - 4) współdziałanie ze służbami technologicznymi, kierownikami innych komórek organizacyjnych i służbą przeciwpożarową w celu właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego maszyn i urządzeń i instalacji podległych nadzorowi głównego mechanika,
  - 5) wyciąganie wniosków z przeprowadzonych przeglądów i kontroli maszyn, urządzeń i instalacji oraz konsultowanie ich ze służbą przeciwpożarową.
1. 6. Zadania i obowiązki kierownika wydziału, mistrza i brygadzysty powinny uwzględniać:
- 1) instruowanie pracowników o występującym zagrożeniu pożarowym na ich stanowiskach pracy,
  - 2) organizację i nadzór nad działalnością pogotowia przeciwpożarowego (halowego),
  - 3) nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i postanowień regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu,
  - 4) zaznajamianie pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w wydziale (dziale) oraz w przypadkach wprowadzenia nowych technologii, zmiany urządzeń technologicznych oraz stosowania nowych surowców i materiałów,
  - 5) omawianie w czasie narad z pracownikami spraw dotyczących bezpieczeństwa pożarowego,
  - 6) organizowanie raz na pół roku próbnych alarmów pożarowych i ćwiczeń z pracownikami zatrudnionymi w produkcji,
  - 7) współdziałanie ze służbami technologicznymi, energetycznymi, mechanicznymi, służbą przeciwpożarową i kierownikami innych komórek w celu właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego działów produkcyjnych,
  - 8) sprawowanie nadzoru nad urządzeniami gaśniczymi i sprzętem pożarniczym stanowiącym wyposażenie działów,
  - 9) zapewnienie utrzymania w należyтым stanie dróg ewakuacyjnych oraz dostępu do urządzeń i budynków,
  - 10) powiadomienie bezzwłocznie odpowiednich komórek organizacyjnych o brakach i usterkach w zabezpieczeniu przeciwpożarowym działu,
  - 11) zabezpieczenie pomieszczeń urządzeń w związku z przerwami w produkcji (po zakończeniu pracy, w dniach wolnych od pracy, w czasie remontów, malowania itp.),

- 12) wykonywanie zarządzeń i zaleceń dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego działu.

1. 7. W innych komórkach organizacyjnych określić należy zadania i obowiązki kierowników tych komórek, w których wykonywane prace mają wpływ na zagrożenie pożarowe.

Odpowiednie zadania i obowiązki powinny być ustalone np. dla kierowników laboratoriów, kierowników transportu, kierowników magazynów, kierownika działu remontów i inwestycji itp. np.:

Kierownik magazynu powinien być zobowiązany do:

- 1) uzyskiwania informacji o charakterystyce pożarowej i wybuchowej magazynowanych materiałów i surowców,
- 2) współdziałania z głównym technologiem i kierownikami innych komórek organizacyjnych w zakresie bezpiecznego pod względem pożarowym i wybuchowym magazynowania i składowania,
- 3) informowania o charakterystyce pożarowej lub wybuchowej odbieranych z magazynu materiałów,
- 4) instruowania pracowników magazynów i składów o zagrożeniu pożarowym i wybuchowym występującym w magazynach i składach oraz o zasadach magazynowania i składowania,
- 5) ustalania zasad postępowania przy zamykaniu magazynów (np. wyłączenie urządzeń oświetleniowych, zamknięcie drzwi w poszczególnych komorach, usunięcie opakowań, odpadów itp.).

Kierownik działu transportu powinien być zobowiązany do:

- 1) uzyskiwania informacji o charakterze pożarowym i wybuchowym transportowanych materiałów, surowców i gotowych wyrobów,
- 2) współdziałania z kierownikami innych komórek organizacyjnych w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w transporcie,
- 3) informowania i instruowania podległych pracowników o zagrożeniu pożarowym i wybuchowym występującym w transporcie szczególnie podczas przeładunku materiałów łatwo zapalnych,
- 4) dopilnowania, by w dużych garażach ustawiać samochody w sposób umożliwiający szybką ich ewakuację,
- 5) zabronienia w garażach wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo np. spawania, podgrzewania itp.,
- 6) dopilnowania, by garaże i warsztaty były wyposażone we właściwy sprzęt pożarniczy, napisy ostrzegawcze o zakazie palenia, instrukcję przeciwpożarową, alarmową oraz ażeby personel zatrudniony w transporcie umiał posługiwać się podręcznym sprzętem gaśniczym.

1. 8. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej dotyczące wszystkich pracowników zatrudnionych w RSW „Prasa — Książka — Ruch” niezależnie od zajmowanych stanowisk i wyko-

nywanych funkcji oraz miejsca pracy, obejmować powinny:

- 1) uczestnictwo w szkoleniu przeciwpożarowym,
- 2) utrzymanie porządku na stanowiskach pracy,
- 3) znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru zgodnie z instrukcją alarmową,
- 4) uczestnictwo w gaszeniu pożaru wg wskazań dla pogotowia salowego, OSP i ZOS,
- 5) umiejętność posługiwania się sprzętem i urządzeniami gaśniczymi,
- 6) przestrzeganie wskazań umieszczonych w instrukcjach technologiczno-ruchowych i alarmowych.

Zadania i obowiązki zakładowych komórek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej

2. 1. Zadania i obowiązki starszego inspektora, inspektora, specjalisty branżowego i kierownika ochrony przeciwpożarowej:

- 1) nadzorowanie i kontrolowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakresie prewencji przeciwpożarowej oraz utrzymanie w gotowości sprzętu i urządzeń gaśniczych,
- 2) współdziałanie z komisją pożarowo-techniczną i branie w niej udziału,
- 3) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród pracowników,
- 4) prowadzenie szkolenia pożarniczego pracowników, członków ochotniczej straży pożarnej, pogotowia salowych i ZOS,
- 5) sprawdzanie, czy nowo przyjmowani do pracy pracownicy są zaznajamiani przez mistrzów (kierowników) w zakresie zagrożenia przeciwpożarowego, znajomości przepisów przeciwpożarowych i użycia sprzętu gaśniczego,
- 6) aktualizowanie na bieżąco planu obrony zakładu,
- 7) współpraca z innymi służbami w przygotowaniu zakładu do potrzeb w zakresie powszechnej samoobrony,
- 8) kierowanie sekcją ratowniczą w czasie pożaru lub awarii,
- 9) nadzorowanie przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych oraz wyciąganie konsekwencji w stosunku do nie stosujących się do tych przepisów,

- 10) zgłaszanie dyrektorowi (kierownikowi) planu potrzeb sprzętu i urządzeń gaśniczych,
- 11) branie udziału w organizacji zabezpieczenia przeciwpożarowego robót budowlano-montażowych i pożarowo niebezpiecznych,
- 12) uzgadnianie warunków prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo z pionem technicznym zakładu, kierownikiem danego działu lub pomieszczenia,
- 13) branie udziału w komisji oddania do eksploatacji zakładu, działu, magazynu, sprawdzając, czy zaplanowane zabezpieczenia przeciwpożarowe są właściwie wykonane.

Instrukcja alarmowa i instrukcja o zasadach postępowania w przypadku powstania pożaru

3. 1. W każdym zakładzie pracy winna być opracowana instrukcja alarmowa i instrukcja o zasadach postępowania w przypadku powstania pożaru. W działach niebezpiecznych pożarowo instrukcje te powinny zawierać wskazania dla pracowników i poszczególnych służb technicznych np. zmniejszenie obrotów lub wyłączenie instalacji elektrycznych, wyłączenie dopływu łatwo zapalnych rozcieńczalników lub gazów, wyłączenie wentylacji, odłączenie zbiorników z farbami, uruchomienie urządzeń gaśniczych oraz określać:

- 1) sposób alarmowania zakładowej ochotniczej straży pożarnej, ZOS, pogotowia salowego za pomocą (przycisków alarmowych) syren, telefonów, radiowęzłów itp.,
- 2) sposób zawiadamiania punktu alarmowo-dyspozycyjnego miejskiej (rejonowej) komendy straży pożarnej,
- 3) zasady i kolejność alarmowania służb technicznych zakładu w przypadku powstania pożaru,
- 4) sposób i kolejność zawiadamiania o pożarze, awarii odpowiednich osób: kierownictwa zakładu, organów władz terenowych i Zarządu Głównego RSW „Prasa — Książka — Ruch”.

Uwaga:

Ponieważ regulaminy ochrony przeciwpożarowej dla zakładów produkcyjnych powinny uwzględniać konkretne warunki zakładu, a więc zagrożenie związane z technologią i urządzeniami technicznymi, których znajomość posiadają właściwi pracownicy inżyniersko-techniczni, dlatego należy tym pracownikom powierzać z reguły opracowanie regulaminów.

15.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 19 stycznia 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach podległych

(Dz. Urz. MZiOS Nr 3, poz. 7)

Na podstawie art. 6, ust. 1 i 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Zarządzenie dotyczy organizacji ochrony przeciwpożarowej w centrali Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej, zjednoczeniach, instytutach naukowo-badawczych, akademiach medycznych, przedsiębior-

stwach oraz innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 2. Za zapewnienie właściwej ochrony przeciwpożarowej powierzonych im obiektów odpowiedzialni są dyrektorzy (rektorzy, kierownicy) jednostek organizacyjnych określonych w § 1, a w centrali Ministerstwa — Dyrektor Biura Administracyjno-Gospodarczego.

§ 3. 1. Do zadań dyrektorów (rektorów, kierowników) jednostek, o których mowa w § 1, w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

- 1) wydawanie poleceń zmierzających do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego podległych zakładów i jednostek nadzorowanych,
- 2) zapewnienie odpowiednich środków finansowych i materiałowych niezbędnych dla utrzymania właściwych warunków bezpieczeństwa pożarowego,
- 3) wprowadzenie technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego w obiektach nowo budowanych, rozbudowywanych lub modernizowanych,
- 4) nadzorowanie przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i wykonywania nałożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowanie odpowiednich form i środków oddziaływania w odniesieniu do tych pracowników, którzy swym działaniem lub zaniechaniem spowodują zagrożenie pożarowe,
- 5) dokonywanie co najmniej raz w roku oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego oraz wdrażania wniosków wynikających z tej oceny.

2. Do zadań kierowników komórek organizacyjnych w jednostkach określonych w § 1 (ordynatorów oddziałów, kierowników pracowni, laboratoriów, aptek, magazynów, warsztatów itp.) w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa osobistego pracowników, pacjentów, pensjonariuszy i innych osób przebywających lub zatrudnionych w podległych im oddziałach, komórkach organizacyjnych,
- 2) zaznajamianie podległych pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danej komórce organizacyjnej oraz ze sposobami zapobiegania pożarom i postępowaniem w razie pożaru, a przede wszystkim z organizacją i prowadzeniem ewakuacji,
- 3) znajomość przepisów przeciwpożarowych oraz czuwanie nad przestrzeganiem ich przez podległych pracowników i zgłaszanie dyrektorowi (kierownikowi jednostki) wniosków w przedmiocie wyciągania konsekwencji w stosunku do osób winnych zaniedbań stwarzających możliwości pożaru lub innego wypadku,
- 4) czuwanie nad bezpieczeństwem pożarowym i niezwłoczne powodowanie usuwania dostrzeżonych braków i usterek mogących wywołać pożar oraz występowanie do kierownictwa jednostki z wnioskami o poprawę stanu bezpieczeństwa,
- 5) zapewnianie odpowiedniego dozoru technicznego nad procesami prac badawczych, produkcyjnych.

3. Do zadań kierowników komórek administracyjnych, gospodarczych w jednostkach określonych w § 1 w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

- 1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należyтым stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego — zgodnie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi,
- 2) wyposażenie budynków, pomieszczeń w sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie terminowej konserwacji tego sprzętu,
- 3) zapewnienie ładu i porządku na drogach ewakuacyjnych, korytarzach, klatkach schodowych oraz

prawidłowego oznaczenia kierunków ewakuacji wewnątrz budynków,

- 4) umieszczenie w budynkach, pomieszczeniach informacji w sprawie zasad postępowania w razie pożaru oraz zasad alarmowania straży pożarnej,
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych przez jednostki oraz osoby przebywające w jej pomieszczeniach,
- 6) zapewnienie szkolenia sprzątaczek, woźnych, portierów w zakresie zapobiegania pożarom, postępowania w razie pożaru i zasad alarmowania straży pożarnej.

4. Pozostali pracownicy jednostek organizacyjnych określonych w § 1 obowiązani są:

- 1) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie pracy, a w szczególności na swoim stanowisku pracy,
- 2) przestrzegać przepisów przeciwpożarowych, znać zasady użycia sprzętu i środków gaśniczych oraz alarmowania straży pożarnej,
- 3) uczestniczyć w organizowanym dla pracowników szkoleniu przeciwpożarowym,
- 4) usuwać lub powodować usunięcie usterek, które mogą stać się przyczyną pożaru,
- 5) brać udział w akcjach ratowniczych w wypadku pożaru, podporządkowując się w tym zakresie kierownikowi akcji ratowniczej.

II. Organizacja służby przeciwpożarowej

§ 4. W jednostkach podległych Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej — w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej, którego działalnością kieruje główny inspektor ochrony przeciwpożarowej,
- 2) w zjednoczeniach, instytutach naukowo-badawczych, akademiach medycznych łącznie z podporządkowanymi im jednostkami — inspektorat ochrony przeciwpożarowej lub inspektor (starszy inspektor) ochrony przeciwpożarowej,
- 3) w pozostałych jednostkach organizacyjnych — pracownik wyznaczony do prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej.

§ 5. 1. W inspektoratach ochrony przeciwpożarowej lub też na stanowiskach inspektorów (starszych inspektorów) ochrony przeciwpożarowej wymienionych w § 4, pkt 2 należy zatrudniać funkcjonariuszy pożarnictwa lub specjalistów branżowych, którzy mają średnie lub wyższe wykształcenie techniczne a ponadto uzyskają specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. W jednostkach organizacyjnych, określonych w § 4, pkt 3 — zadania ochrony przeciwpożarowej wykonują pracownicy wyznaczeni przez dyrektorów (kierowników) tych jednostek spośród personelu inżynierjno-technicznego lub innego o kwalifikacjach co najmniej średnich technicznych lub ogólnych. Pracownicy ci powinni uzyskać wymagane kwalifikacje i odpowiednie przeszkolenie w zakresie wykonywania zadań ochrony przeciwpożarowej.

§ 6. Etaty osobowe i rodzaje stanowisk Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpowarowej ustala Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 7. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpowarowej podlega służbowo bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Wojskowego, a pod względem fachowym Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.

§ 8. 1. Liczbę i rodzaje stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni funkcjonariusze pożarnictwa w stopniu oficera, chorążego pożarnictwa, ustala dyrektor (rektor, kierownik) jednostki organizacyjnej w porozumieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

2. Liczbę i rodzaje stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni funkcjonariusze pożarnictwa w stopniu podoficera pożarnictwa, ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej w uzgodnieniu z właściwym komendantem wojewódzkim straży pożarnych.

§ 9. 1. Zatrudnieni w resortowej służbie ochrony przeciwpożarowej funkcjonariusze pożarnictwa, powinni być wynagradzani według zasad obowiązujących w pożarnictwie, określonych odrębnymi przepisami.

2. Specjaliści zatrudnieni w resortowej służbie ochrony przeciwpożarowej oraz pracownicy wyznaczeni do prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej obok innych zadań, powinni być zaszeregowani na odpowiednie do zakresu zadań i kwalifikacji stanowiska, przewidziane w obowiązujących tabelach stanowisk i stawek płac.

§ 10. 1. W uzasadnionych przypadkach dyrektor (rektor, kierownik) jednostki organizacyjnej wymienionej w § 1 może w uzgodnieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej powołać komisję pożarowo-techniczną jako organ pomocniczy dla rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych.

2. W skład komisji wchodzi:

- 1) jako przewodniczący — zastępca dyrektora do spraw technicznych, a w przypadku braku takiego stanowiska — inny zastępca dyrektora lub dyrektor (rektor, kierownik),
- 2) jako członkowie
  - a) wyznaczeni pracownicy o kwalifikacjach technicznych,
  - b) pracownik służby przeciwpożarowej danej jednostki,
  - c) przedstawiciel rady zakładowej.

§ 11. 1. Do zakresu działania Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpowarowej należy w szczególności:

- 1) określanie form i sposobów przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu,
- 2) opracowywanie analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w resorcie oraz przedstawianie odpowiednich w tym zakresie wniosków kierownictwu resortu,
- 3) współdziałanie z właściwymi komórkami statutowymi Ministerstwa w zakresie potrzeb ochrony przeciwpożarowej poszczególnych pionów organizacyjnych,

- 4) dopilnowanie, aby przy wdrażaniu postępu technicznego oraz modernizacji obiektów służby zdrowia i opieki społecznej uwzględniano warunki bezpieczeństwa pożarowego,
  - 5) konsultowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej inwestycji budowlanych szczebla centralnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 6) inspirowanie prac naukowo-badawczych dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej zakładów służby zdrowia,
  - 7) planowanie i udział w opracowywaniu programów szkolenia specjalistycznego dla resortowej służby przeciwpożarowej oraz koordynowanie tego szkolenia i współpraca w tym zakresie z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi i jednostkami resortu,
  - 8) prowadzenie informacji technicznej, wymiany doświadczeń w zakresie usprawnienia ochrony przeciwpożarowej i zapewnienia bezpieczeństwa, a przede wszystkim warunków ewakuacji osób przebywających w obiektach lecznictwa,
  - 9) opiniowanie materiałów szkoleniowych do programów szkolenia przeciwpożarowego realizowanego przez średnie szkoły medyczne i szkolenia kursowe oraz prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 10) badanie przyczyn zaistniałych pożarów oraz opracowywanie metod prewencji pożarowej w zakładach resortu zdrowia i opieki społecznej,
  - 11) opracowywanie projektów przepisów regulujących zagadnienia ochrony przeciwpożarowej w resorcie zdrowia i opieki społecznej,
  - 12) koordynowanie i nadzór nad szkoleniem służby przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,
  - 13) udzielanie konsultacji w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów resortu zdrowia i opieki społecznej,
  - 14) organizowanie nadzoru i działalności kontrolnej służby przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu zdrowia i opieki społecznej oraz przeprowadzenie kontroli prawidłowości i skuteczności działania tej służby,
  - 15) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego w resorcie oraz prowadzenie odpraw instruktażowych i narad z podległymi służbami ochrony przeciwpożarowej.
2. Do zakresu działania inspektoratu (starszego inspektora, inspektora) ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:
- 1) ustalanie form i kierunków działania w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów, koordynacja tych działań na szczeblu poszczególnych komórek,
  - 2) realizacja zadań ochrony przeciwpożarowej określonych przepisami oraz wytycznymi jednostki nadrzędnej,
  - 3) prowadzenie okresowych kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej i sprawdzanie stopnia przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w zakładach pracy,
  - 4) opracowywanie i przedkładanie bezpośredniemu przełożonemu wniosków odnośnie stwierdzonych uchybień lub usterek w zabezpieczeniu przeciwpożarowym,
  - 5) nadzór nad opracowywaniem planów dostosowania obiektów do wymagań określonych przepisami

przeciwpowarowymi oraz czuwanie nad realizacją tych planów,

- 6) planowanie potrzeb wyposażenia obiektów w sprzęt i urządzenia pożarnicze,
- 7) nadzorowanie szkolenia w zakresie zapobiegania pożarom i przygotowania personelu do działania w razie pożaru, a przede wszystkim sprawnego prowadzenia ewakuacji w zakładach lecznictwa oraz służby przeciwpowarowej w ramach obrony cywilnej,
- 8) udział w komisji odbioru obiektów, urządzeń,
- 9) udział w pracach komisji pożarowo-technicznej — w przypadku jej powołania,
- 10) współpraca z właściwymi komendami straży pożarnych,
- 11) prowadzenie analizy i ewidencji pożarów,
- 12) okresowo składanie informacji bezpośredniemu przełożonemu o stanie i warunkach zabezpieczenia przeciwpowarowego zakładów i jednostek organizacyjnych.

§ 12. 1. Do zadań pracowników wyznaczonych do prowadzenia spraw ochrony przeciwpowarowej w jednostkach organizacyjnych w przedmiotowym zakresie należy w szczególności:

- 1) prowadzenie dokumentacji i spraw związanych z ochroną przeciwpowarową,
- 2) czuwanie nad przestrzeganiem w miejscu pracy przepisów bezpieczeństwa pożarowego,
- 3) współdziałanie w zakresie ochrony przeciwpowarowej z właściwymi komendami straży pożarnych,
- 4) przeprowadzanie kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego oraz udział w prowadzonych przez właściwe komendy straży pożarnych kontrolach na terenie zakładu,
- 5) prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpowarowej oraz instruktażu wstępnego i szkolenia informacyjnego nowo przyjmowanych pracowników,
- 6) dopilnowanie terminowej kontroli i konserwacji podręcznego sprzętu oraz urządzeń pożarniczych,
- 7) składanie okresowo co najmniej dwa razy w roku informacji bezpośredniemu przełożonemu o stanie i warunkach bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie.

2. Szczegółowy zakres obowiązków pracownika wyznaczonego do wykonywania zadań ochrony przeciwpowarowej ustala dyrektor (kierownik) danej jednostki organizacyjnej.

§ 13. 1. Do zadań komisji pożarowo-technicznej należy:

- 1) ocena stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:
  - a) warunków budowlanych i instalacyjnych,
  - b) zabezpieczenia przeciwpowarowego, w technologii prac badawczych, procesach produkcyjnych, pracach laboratoryjnych itp.,
  - c) organizacji szkolenia personelu oraz przygotowania warunków technicznych zapewniających sprawną ewakuację ludzi i mienia w wypadku pożaru,
  - d) wyposażenia w sprzęt, urządzenia przeciwpowarowe,
  - e) przestrzegania przepisów przeciwpowarowych przez pracowników w miejscu pracy,
- 2) prowadzenie przeglądów stanu zabezpieczenia przeciwpowarowego, sprawdzanie wykonania poleceń w zakresie ochrony przeciwpowarowej wydanych przez dyrektora (rektora, kierownika) lub nadrzędne jednostki organizacyjne,
- 3) opiniowanie pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami projektów adaptacji budynków, pomieszczeń, zmiany procesów technologicznych, wprowadzania nowych urządzeń aparatury, a także prowadzenie eksperymentalnych badań, prac naukowo-badawczych, przy których może występować zagrożenie pożarowe,
- 4) okresowe sprawdzanie stopnia przygotowania i wyszkolenia personelu w zakresie ewakuacji oraz postępowania w wypadku pożaru.

2. Z przeprowadzonych przeglądów stanu zabezpieczenia przeciwpowarowego obiektów, komisja sporządza protokoły i przedstawia je wraz z wnioskami kierownictwu jednostki, a następnie sprawdza wykonanie poleceń wydanych w oparciu o wnioski komisji.

III. Postanowienia końcowe

§ 14. Traci moc zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 9 sierpnia 1963 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpowarowej i ustalenia wytycznych zabezpieczenia przeciwpowarowego w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej (Dz. Urz. MZiOs Nr 16, poz. 100).

§ 15. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
Zdrowia i Opieki Społecznej
M. Śliwiński

ZARZĄDZENIE NR 35 MINISTRA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU

z dnia 3 marca 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpowarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpowarowego w resorcie przemysłu spożywczego i skupu

(Dz. Urz. MPSiS Nr 1, poz. 3)

Na podstawie art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpowarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Przemysłu Spożywczego i Skupu oraz w jednostkach organizacyjnych

zgrupowanych i podległych zjednoczeniom (centralom) — zobowiązani są do zapobiegania pożarom i udziału w ich zwalczaniu.

§ 2. Koordynację i nadzór nad całokształtem zagadnień ochrony przeciwpożarowej w resorcie przemysłu spożywczego i skupu sprawuje podsekretarz stanu.

§ 3. 1. Dyrektorzy departamentów (jednostek równorzędnych) w Ministerstwie, naczelnicy dyrektorzy zjednoczeń (central) i innych jednostek organizacyjnych podporządkowanych ministrowi zobowiązani są do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, uwzględnienia jej potrzeb oraz do nadzoru realizacji planów w zakresie tych potrzeb — każdy w granicach ustalonej działalności merytorycznej, a w szczególności:

- 1) wprowadzania technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego nowo budowanych, rozbudowywanych lub modernizowanych obiektów, urządzeń i instalacji technologiczno-produkcyjnych oraz wykonania zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdrażaniu nowych procesów technologicznych,
- 2) sprawdzania przez personel inżynieryjno-techniczny i jednostki kontroli wewnętrznej w podległych jednostkach organizacyjnych warunków zabezpieczenia przeciwpożarowego i przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego.

§ 4. 1. Naczelnicy dyrektorzy zjednoczeń, central i jednostek równorzędnych powołują pod swoim przewodnictwem zespoły techniczno-koordynacyjne do spraw ochrony przeciwpożarowej.

2. Szczegółowy zakres działania oraz skład zespołu techniczno-koordynacyjnego do spraw ochrony przeciwpożarowej określa naczelnicy dyrektor zjednoczenia, centrali (jednostki równorzędnej) w porozumieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej.

§ 5. 1. Dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy zobowiązani są do zabezpieczenia przeciwpożarowego przedsiębiorstw, zakładów — a w szczególności:

- 1) określenia obowiązków i odpowiedzialności kierowników poszczególnych pionów, komórek organizacyjnych i służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w ramach ich działalności merytorycznej,
- 2) opracowania i wprowadzenia w życie regulaminu ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa, zakładu w oparciu o wytyczne głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej,
- 3) powołania w przedsiębiorstwie — zakładzie:
  - komisji pożarowo-technicznej,
  - pogotowia przeciwpożarowych (w zależności od potrzeb zakładu — przedsiębiorstwa),
  - głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej określi szczegółowo w jakiego rodzaju jednostkach organizacyjnych należy powołać komisje pożarowo-techniczne oraz zakres ich działania i częstotliwość dokonywania przez nie przeglądów,
- 4) rozpatrywania na naradach dyrekcyjnych stanu bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa — zakładu, wydawania stosownych zarządzeń oraz wyznaczania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie, ustalania zadań, form i środków zmierzających do właściwego zabezpieczenia,

- 5) wydawania zarządzeń zmierzających do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego przedsiębiorstw zakładów,
- 6) nadzorowania przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i wykonywania nałożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowania odpowiednich form i środków oddziaływania w odniesieniu do tych pracowników, którzy swym działaniem lub zaniedbaniem spowodują zagrożenie pożarowe,
- 7) ustalenia odpowiednich bodźców materialnych dla pracowników wyróżniających się w działalności na rzecz przeciwpożarowego zabezpieczenia miejsca pracy,
- 8) podejmowania innych poczynąń zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa — zakładu pracy.

§ 6. 1. Ustalenie generalnych kierunków działania, koordynację zadań w zabezpieczeniu przeciwpożarowym i nadzór fachowy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstw — zakładów pracy, obiektów i innych jednostek organizacyjnych resortu sprawuje służba ochrony przeciwpożarowej.

2. Kontrole stanu ochrony przeciwpożarowej przeprowadza służba ochrony przeciwpożarowej i wydaje odpowiednie zalecenia lub zarządzenia pokontrolne.

3. Częstotliwość przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej na wniosek starszego inspektora ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia — centrali.

§ 7. 1. Służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) w ministerstwie — główny inspektorat ochrony przeciwpożarowej,
  - 2) w zjednoczeniach (centralach) jednostkach równorzędnych oraz w przedsiębiorstwach wielozakładowych i kombinatach — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej,
  - 3) w przedsiębiorstwach — zakładach pracy, w których nie zorganizowano zakładowych zawodowych straży pożarnych — inspektorzy ochrony przeciwpożarowej.
2. W jednostkach organizacyjnych, w których nie utworzono komórek organizacyjnych, określonych w ust. 1, pkt. 3) zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykonuje wyznaczony przez kierownika zakładu pracownik w miarę możliwości inżynier lub technik danej branży, a w szczególnych przypadkach funkcjonariusz pożarnictwa w stopniu chorążego.

§ 8. 1. Działalnością głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej kieruje główny inspektor ochrony przeciwpożarowej, który podlega Dyrektorowi Departamentu Techniki, a pod względem fachowym w zakresie ochrony przeciwpożarowej — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.

2. Działalnością inspektoratów ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń, central i jednostek równorzędnych oraz przedsiębiorstw wielozakładowych i w kombinatach kierują starsi inspektorzy ochrony przeciwpożarowej, którzy podlegają dyrektorom ds. technicznych, a pod względem fachowym w zakresie ochrony przeciwpożarowej głównemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej.

3. W zakładach pracy, w których powołane zostały

zawodowe zakładowe straże pożarne, sprawami ochrony przeciwpożarowej kieruje komendant tej straży, który podlega w sprawach fachowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej nadrzędnej służbie ochrony przeciwpożarowej, a w zakresie operacyjno-technicznym właściwej terenowo komendzie straży pożarnych.

§ 9. 1. W służbach ochrony przeciwpożarowej, wymienionych w § 8, oprócz funkcjonariuszy pożarnictwa mogą być zatrudnione osoby cywilne posiadające wyższe lub średnie wykształcenie techniczne. Osoby cywilne powinny posiadać specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. Ilość i rodzaje stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni oficerowie i chorążowie pożarnictwa ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

3. Ilość i rodzaje stanowisk pracy, na których mogą być zatrudnione osoby cywilne, ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej na wniosek naczelnego dyrektora zjednoczenia, centrali i jednostek równorzędnych.

§ 10. 1. Zatwierdza się „Zakresy działania służby ochrony przeciwpożarowej” stanowiące załącznik do zarządzenia.

2. W celu stworzenia niezbędnych warunków dla koordynacji działania w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych służba ochrony przeciwpożarowej zobowiązana jest do współdziałania z właściwymi komendami straży pożarnych.

§ 11. Tracą moc zarządzenia ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu:

- 1) nr 125 z dnia 30 sierpnia 1961 r. w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych resortu przemysłu spożywczego i skupu (Dz. Urz. Nr 16, poz. 50),
- 2) nr 223 z dnia 18 grudnia 1965 r. w sprawie stanowisk pracy przewidzianych dla członków korpusu Technicznego Pożarnictwa w jednostkach organizacyjnych przemysłu zbożowo-młynarskiego (Dz. Urz. Nr 18, poz. 61),
- 3) nr 92 z dnia 13 lipca 1967 r. w sprawie zmian organizacyjnych w ochronie przeciwpożarowej i ochronie przemysłu, zmienione zarządzeniem nr 109 z dnia 6 września 1967 r.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister
Przemysłu Spożywczego i Skupu
wz. K. Jarosz

Załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 3 marca 1976 r.

ZAKRES DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Do zakresu działania głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) ogólne fachowe kierownictwo i nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych resortu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przedstawianie kierownictwu resortu, odpowiednich wniosków w tym zakresie,
- 3) inicjowanie resortowych przepisów przeciwpożarowych, uzgadnianie branżowych przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, wprowadzanie norm wyposażenia i przepisów przeciwpożarowych wydawanych przez odpowiednie władze oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 4) ustalenie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontrola realizacji tych ustaleń,
- 5) koordynowanie działalności podstawowej jednostek projektowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa w zakresie zapewniającym uwzględnianie potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 7) przeprowadzanie okresowej kontroli prawidłowości i skuteczności działania służb ochrony przeciwpożarowej resortu,
- 8) współdziałanie z instytucjami państwowymi i społecznymi w zakresie przygotowania resortowej służby ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,

- 9) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek organizacyjnych resortu,
- 10) inspirowanie wprowadzania do programów nauczania w szkołach i na kursach zawodowych zagadnień ochrony przeciwpożarowej,
- 11) organizowanie informacji technicznej i wymiany doświadczeń krajowych i zagranicznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 12) inicjowanie i nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego w przeciwpożarowym zabezpieczeniu procesów technologicznych,
- 13) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych przepisów oraz norm branżowych specjalnego wyposażenia w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 14) prowadzenie ewidencji funkcjonariuszy ochrony przeciwpożarowej, zatrudnionych w podległych ministrowi jednostkach organizacyjnych,
- 15) ustalanie kierunków i programów szkolenia służb ochrony przeciwpożarowej w dostosowaniu do specyfiki resortowej oraz wytycznych dla instruktażu przeciwpożarowego pracowników jednostek organizacyjnych resortu i sprawowanie nadzoru nad realizacją tego szkolenia,
- 16) planowanie potrzeb i opiniowanie materiałów dydaktyczno-szkoleniowych oraz propagandowych stanowiących pomoc w szkoleniu przeciwpożarowym (filmy, przezrocza, plansze itp.) pracowników zakładów i resortowych służb ochrony przeciwpożarowej,

- 17) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego w resorcie oraz organizowanie narad instruktażowych z pracownikami służb ochrony przeciwpożarowej jednostek podległych bezpośrednio ministrowi,
- 18) udział w pracach komisji pożarowych powoływanych przez ministra,
- 19) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w resorcie, opracowywanie analiz i wniosków,
- 20) współdziałanie z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do potrzeb.

2. Do zakresu działania inspektorów ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń (central) i jednostek równorzędnych należy:

- 1) fachowe kierownictwo i bezpośredni nadzór prewencyjny nad ochroną przeciwpożarową w jednostkach organizacyjnych zjednoczenia,
- 2) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
- 3) organizacja służb ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych i określanie kierunków ich działania oraz przeprowadzanie odpraw instruktażowych i narad roboczych z podległymi służbami,
- 4) prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarów oraz analiza stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek podległych i przedstawianie kierownictwu zjednoczenia wynikających z tej analizy wniosków,
- 5) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi zjednoczenia w zakresie uwzględniania potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz potrzeb obrony cywilnej,
- 6) nadzór nad organizacją prewencji przeciwpożarowej w podległych zakładach pracy,
- 7) przeprowadzanie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej zakładów, z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz potrzebami,
- 8) nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego, wprowadzaniu lub modernizowaniu technologii dla uwzględnienia warunków bezpieczeństwa pożarowego,
- 9) udział w opiniowaniu w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- 10) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń gaśniczych, sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego dla jednostek podległych, jak również inicjowanie postępu technicznego w tym zakresie,
- 11) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek podległych zjednoczeniu,
- 12) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego dla służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych itp. oraz współpraca w tym zakresie z właściwą komórką szkolenia zawodowego w zjednoczeniu,
- 13) określenie zapotrzebowań na materiały dydaktyczno-szkoleniowe i propagandowe stosownie do pro-

- gramów szkolenia przeciwpożarowego i planów działalności prewencyjnej,
- 14) udział w dochodzeniach popożarowych, badanie przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowanie odpowiednich metod przeciwdziałania,
- 15) współdziałanie z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do występujących potrzeb,
- 16) opiniowanie pracowników ochrony przeciwpożarowej podległych jednostek organizacyjnych,
- 17) wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej na zlecenie dyrektora zjednoczenia lub głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej,
- 18) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

3. Do zakresu działania inspektoratów ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa — zakładu należy:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia zakładu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach zakładów, wydawanie doraźnych zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie uprawnień ustalonych przez kierownictwo zakładu,
- 3) zgłaszanie kierownictwu zakładu i nadrzędnej jednostce ochrony przeciwpożarowej potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego,
- 4) inicjowanie i branie udziału w pracach komisji pożarowo-technicznej,
- 5) współdziałanie w zakresie szkolenia nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenia pracowników funkcyjnych (kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych) w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) wnioskowanie kierownictwu zakładu o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej w podległych im działach, w przypadkach stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony w przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i instrukcji technologicznych przez podległy im personel,
- 7) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanem gotowości, konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczeniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,
- 9) aktualizowanie instrukcji alarmowania na wypadek pożaru,
- 10) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo-niebezpiecznych (spawanie, cięcie metali itp.), remontach, pracach modernizacyjnych, adaptacyjnych i innych.

- 11) inicjowanie organizacji zakładowej ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej, pogotowia przeciwpożarowego oraz sprawowanie fachowego nadzoru nad ich działalnością,
- 12) inicjowanie organizowania konferencji i narad w sprawach poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa przy współudziale organizacji politycznych i związkowych,
- 13) udział w ocenie projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udział w komisjach odbiorczych,
- 14) współdziałanie w opracowaniu i aktualizacji regulaminów ochrony przeciwpożarowej zakładu,
- 15) analizowanie przyczyn zaistniałych pożarów lub

- zapłonów technologicznych i skutków wspólnie ze służbami technicznymi oraz przedstawiania kierownictwu przedsiębiorstwa odpowiednich wniosków,
- 16) współdziałanie w przygotowaniu przedsiębiorstwa na potrzeby obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 17) współpraca z terenowo-właściwymi komendami straży pożarnych oraz sąsiednimi strażami pożarnymi,
- 18) do zakresu zadań komendantów zakładowych zawodowych straży pożarnych należą również obowiązki określone w regulaminie organizacyjnym zawodowych-zakładowych straży pożarnych.

17.

ZARZĄDZENIE NR 19 MINISTRA NAUKI, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I TECHNIKI

z dnia 19 marca 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w resorcie nauki, szkolnictwa wyższego i techniki

(Dz. Urz. MNSWiT nr 5, poz. 15)

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustalanie kierunków działania, koordynację zadań i nadzór w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykonuje służba ochrony przeciwpożarowej.

2. Służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) w Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki — Główny Inspektorat Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej działający w ramach Departamentu Planowania i Finansowania,
- 2) w politechnikach, akademiach rolniczych, Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, Akademii Techniczno-Rolniczej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej,
- 3) w uniwersytetach, wyższych szkołach inżynierskich oraz w Kombinacie Aparatury Badawczej i Dydaktycznej, w Zjednoczeniu Informatyki i w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych — starsi inspektorzy lub specjaliści do spraw ochrony przeciwpożarowej.

3. W jednostkach organizacyjnych nie wymienionych w ust. 2 zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykonuje pracownik wyznaczony przez kierownika tej jednostki.

§ 2. Zadania służby ochrony przeciwpożarowej określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. 1. Nadzór nad ustalaniem kierunków działania i realizacją zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej sprawuje właściwy podsekretarz stanu, poprzez Dyrektora Departamentu Planowania i Finansowania.

2. W szkołach wyższych nadzór nad ochroną przeciwpożarową sprawuje właściwy prorektor lub — wyznaczony przez rektora — pełnomocnik, a w jednostkach nie będących szkołami wyższymi — zastępca dyrektora.

§ 4. Służba ochrony przeciwpożarowej może być łączona ze służbą bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 5. 1. W służbie ochrony przeciwpożarowej mogą być zatrudnieni funkcjonariusze pożarnictwa lub pracownicy posiadający co najmniej wykształcenie średnie techniczne.

2. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej w Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych, ustala stanowiska pracy, na których powinni być zatrudnieni funkcjonariusze pożarnictwa (oficerowie lub chorążowie).

§ 6. Zobowiązuje się służbę ochrony przeciwpożarowej do współdziałania z właściwymi terenowo komendami straży pożarnych w celu stworzenia warunków dla koordynacji działania w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych.

§ 7. 1. Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej rektorzy szkół wyższych i dyrektorzy jednostek nie będących szkołami powołują:

- 1) komisje pożarowo-techniczne,
- 2) przeciwpożarowe grupy samoobrony (pogotowia przeciwpożarowe).

2. Przeciwpożarowe grupy samoobrony powinny być powoływane w jednostkach posiadających obiekty, wydziały lub pomieszczenia, w których stale przebywają co najmniej 4 osoby i są zaliczone do I, II lub III kategorii zagrożenia pożarowego.

3. Skład i ramowy zakres czynności komisji pożarowo-technicznej oraz ramowy schemat organizacyjny i zadania przeciwpożarowej grupy samoobrony określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 8. Szczegółowe zadania komisji pożarowo-technicznych oraz przeciwpożarowych grup samoobrony, jak również obowiązki pracowników, studentów i doktorantów w zakresie ochrony przeciwpożarowej, określa w szkołach wyższych rektorzy, a w odniesieniu do jednostek nie będących szkołami wyższymi dyrektorzy tych jednostek — do dnia 31 maja 1976 r.

§ 9. Traci moc:

- 1) zarządzenie nr Z-35 Ministrów Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1972 r. w sprawie organizacji i zakresu działania służb ochrony przeciwpożarowej resortu nauki, szkolnictwa wyższego i techniki oraz jej współdziałania z terenowymi komendami straży pożarnych (Dz. Urz. MNSzWiT z 1973 r. nr 2, poz. 5),
- 2) zarządzenie nr Z-36 Ministra Nauki, Szkolnictwa

Wyższego i Techniki z dnia 6 grudnia 1972 r. w sprawie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu nauki, szkolnictwa wyższego i techniki (Dz. Urz. MNSzWiT z 1973 r. nr 2, poz. 6).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister

Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki
S. Kaliski

Załączniki do zarządzenia Ministra Nauki,
Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia
19 marca 1976 r.

Załącznik nr 1

ZADANIA SŁUŻB OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ**1. Do zadań Głównego Inspektoratu Bezpieczeństwa
i Higieny pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:**

- 1) ogólne fachowe kierownictwo i zwierzchni nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych resortu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) kontrola stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przedstawianie odpowiednich wniosków kierownictwu resortu,
- 3) opracowywanie resortowych przepisów przeciwpożarowych, wprowadzanie norm wyposażenia i przepisów przeciwpożarowych wydawanych przez odpowiednie władze oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 4) ustalanie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontrola ich realizacji,
- 5) prowadzenie spraw kadrowych funkcjonariuszy pożarnictwa na stanowiskach oficerów i chorążych pożarnictwa w podległych ministerstwu jednostkach organizacyjnych,
- 6) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa w zakresie zapewniającym uwzględnianie potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 7) współdziałanie w organizowaniu służby ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przeprowadzania okresowej kontroli prawidłowości i skuteczności działania tych służb,
- 8) współdziałanie z instytucjami państwowymi i społecznymi w zakresie przygotowania resortowej służby ochrony przeciwpożarowej w ramach ochrony cywilnej,
- 9) inspirowanie stosowania w praktyce nowych osiągnięć nauki i techniki przy zapobieganiu powstawania pożarów i ich likwidacji,
- 10) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych przepisów oraz norm branżowych specjalnego wyposażenia w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 11) ustalanie kierunków i programów szkolenia służb ochrony przeciwpożarowej w dostosowaniu do specyfiki resortu oraz wytycznych dla instruktazu przeciwpożarowego pracowników jednostek orga-

nizacyjnych resortu i sprawowanie nadzoru nad realizacją tego szkolenia,

- 12) planowanie potrzeb i opiniowanie opracowanych materiałów dydaktyczno-szkoleniowych oraz propagandowych stanowiących pomoc w szkoleniu przeciwpożarowym (filmy, przezrocza, plansze itp.), pracowników zakładów i resortowych służb ochrony przeciwpożarowej,
- 13) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego w resorcie oraz organizowanie narad instruktażowych z podległymi służbami ochrony przeciwpożarowej,
- 14) udział w pracach komisji popożarowych powołanych przez kierownictwo resortu,
- 15) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w resorcie, opracowywanie analiz i wniosków w tym zakresie.

2. Do zadań starszych inspektorów lub specjalistów do spraw ochrony przeciwpożarowej w Zjednoczeniu Informatyki, w Kombinacie Aparatury Badawczej i Dydaktycznej oraz w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych należy:

- 1) fachowe kierownictwo i bezpośredni nadzór prewencyjny nad ochroną przeciwpożarową w jednostkach zgrupowanych lub podległych,
- 2) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu nauki, szkolnictwa wyższego i techniki,
- 3) organizacja ochrony przeciwpożarowej w zgrupowanych lub podległych jednostkach organizacyjnych i określanie kierunków jej działania,
- 4) prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarów oraz analiza stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek zgrupowanych lub podległych i przedstawianie przełożonym wynikających z tej analizy wniosków,
- 5) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi w zakresie uwzględniania potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz potrzeb obrony cywilnej,

- 6) nadzór nad organizacją prewencji przeciwpożarowej oraz kontrola stanu ochrony przeciwpożarowej w podległych lub zgrupowanych jednostkach,
- 7) nadzór przy wdrażaniu postępu technicznego oraz udział w opiniowaniu w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- 8) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń gaśniczych, sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego dla jednostek zgrupowanych lub podległych, jak również inicjowanie postępu technicznego w tym zakresie,
- 9) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego dla służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych itp. oraz współpraca w tym zakresie z właściwą wewnętrzną komórką zajmującą się szkoleniem zawodowym,
- 10) udział w dochodzeniach popożarowych, badanie przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowywanie odpowiednich metod przeciwdziałania,
- 11) wykonywanie innych zadań zleconych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

3. Do zadań inspektorów, starszych inspektorów lub specjalistów do spraw ochrony przeciwpożarowej w szkołach wyższych należy:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia szkoły wyższej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach szkoły wyższej, wydawanie doraźnych zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie uprawnień ustalonych przez rektora,
- 3) zgłaszanie rektorowi i Ministerstwu Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego,
- 4) udział w pracach komisji pożarowo-technicznej,
- 5) współdziałanie w zakresie szkolenia nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenia pracowników funkcyjnych (kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych) w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) wnioskowanie o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej, w przypadkach stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony w przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- 7) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanem gotowości, konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczaniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,

- 9) aktualizowanie instrukcji alarmowych na wypadek pożaru,
- 10) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, cięcie metali itp.), przy remontach, pracach modernizujących, adaptacyjnych i innych,
- 11) inicjowanie organizacji uczelnianej ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej, pogotowia przeciwpożarowego oraz sprawowanie fachowego nadzoru nad ich działalnością,
- 12) inicjowanie organizowania konferencji i narad w sprawach poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego szkoły wyższej przy współudziale organizacji politycznych i związkowych,
- 13) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udział w komisjach odbiorczych tych obiektów,
- 14) współdziałanie w opracowaniu i aktualizacji regulaminu ochrony przeciwpożarowej szkoły wyższej,
- 15) analizowanie przyczyn zaistniałych pożarów lub zapłonów technologicznych i skutków wspólnie ze służbami technicznymi oraz przedstawianie rektorowi odpowiednich wniosków w tych sprawach,
- 16) współdziałanie w przygotowaniu szkoły wyższej do obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

4. Do zakresu działania pracowników wyznaczonych do prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostki organizacyjnej,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego oraz zgłaszanie kierownictwu jednostki organizacyjnej potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego,
- 3) udział w pracach komisji pożarowo-technicznej,
- 4) współdziałanie w zakresie szkolenia nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenie pracowników funkcyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 5) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia i stanem gotowości oraz konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,
- 6) współdziałanie z właściwymi komórkami wewnętrznymi w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo-niebezpiecznych, oznakowaniu i utrzymywaniu dróg pożarowych, środków łączności i alarmowania, punktów czerpania wody itp.,
- 7) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy i modernizacji obiektów i ich części oraz udział w komisjach ich odbioru,
- 8) prowadzenie ewidencji zaistniałych pożarów i ich skutków,
- 9) wykonywanie innych czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej stosownie do potrzeb.

SKŁAD I RAMOWY ZAKRES CZYNNOŚCI KOMISJI POŻAROWO-TECHNICZNEJ

Komisja pożarowo-techniczna stanowi organ pomocniczy rektora (dyrektora) w zakresie zagadnień ochrony przeciwpożarowej

W skład komisji pożarowo-technicznej wchodzi: prorektor w szkole wyższej, zastępca dyrektora w jednostce nie będącej szkołą wyższą oraz

- główny mechanik (technik mechanik),
- główny energetyk (technik elektryk),
- kierownik działu gospodarczego,
- kierownik służby bhp,
- st. inspektor, inspektor lub referent ochrony przeciwpożarowej,
- przedstawiciel rady zakładowej.

Skład osobowy komisji pożarowo-technicznej jest uzależniony od charakteru i potrzeb jednostki. W uzasadnionych przypadkach do komisji mogą być powoływani również inni specjaliści.

Komisja zbiera się w zależności od potrzeb — nie

rzadziej jednak niż dwa razy w roku (wiosną i jesienią).

Do zadań komisji należy w szczególności:

- 1) dokonywanie wnikliwych kontroli wszystkich obiektów pod względem zabezpieczenia przeciwpożarowego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:
  - drogi ewakuacyjne i pożarowe,
  - magazynowanie materiałów, zwłaszcza łatwo palnych,
  - instalacje elektryczne i odgromowe,
  - urządzenia gaśnicze, alarmowe i zaopatrzenia wodne dla celów gaśniczych;
- 2) sporządzanie z dokonanych kontroli protokołów i opracowywanie wniosków z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzanie usprawnień zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar lub jego rozprzestrzenianie się.

ZADANIA PRZECIWPOŻAROWE GRUP SAMOOBRONY

Zadaniem przeciwpożarowej grupy samoobrony jest utrzymanie stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego

w miejscu jej powołania na właściwym poziomie, zaś w razie wybuchu pożaru walka z nim.

Ramowy schemat organizacyjny oraz zadania przeciwpożarowej grupy samoobrony

Lp.	Stanowisko	Zadania w zakresie	
		zapobiegania pożarom	na wypadek pożaru
1	Dowódca grupy	Dbą o przestrzeganie przepisów ppoż., jest odpowiedzialny za czynności członków grupy oraz sprawność sprzętu i urządzeń pożarniczych	Do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą
2	Zastępca dowódcy grupy	Wspólnie z dowódcą grupy dba o przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych przez pracowników i studentów	Bierze udział w akcji gaśniczej
3	Pomocnik I	Po zakończeniu pracy lub nauki sprawdza czy miejsce pracy (nauki) pozostawiono w należytym stanie wykluczającym powstanie pożaru	Bierze udział w akcji gaśniczej
4	Pomocnik II	Dbą o pełną sprawność sprzętu, urządzeń i środków gaśniczych i alarmowania	Wzywa straż pożarną do pożaru oraz jest jej pilotem i łącznikiem

Skład osobowy (ilościowy) grupy może być zwiększony lub zmniejszony w zależności od potrzeb lokalnych.

18.

ZARZĄDZENIE NR 15 MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 12 maja 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej

(Dz. Urz. MBiPMB Nr 4, poz. 8)

Na podstawie art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie obowiązuje w jednostkach organizacyjnych resortu budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych.

§ 2. 1. Służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) w ministerstwie — główny inspektorat ochrony przeciwpożarowej, wchodzący w skład Departamentu Mechaniki, Energetyki i Transportu,
- 2) w zjednoczeniach — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej,

3) w przedsiębiorstwach (kombinatach) budowlano-montażowych i przemysłu materiałów budowlanych — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej lub zakładowe zawodowe straże pożarne.

2. Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej w zjednoczeniach i przedsiębiorstwach (kombinatach), o których mowa w ust. 1, pkt 2 i 3, tworzone są po zasięgnięciu opinii głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej.

3. W przedsiębiorstwach nie wymienionych w ust. 1, pkt 3 i innych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami, zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykonuje wyznaczony w tym celu pracownik, posiadający wyższe lub średnie wykształcenie techniczne i specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej lub funkcjonariusz pożarnictwa.

4. W przedsiębiorstwach i innych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 3, może być w uzasadnionych wypadkach utworzony inspektorat ochrony przeciwpożarowej za zgodą głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. 1. Działalnością inspektoratów ochrony przeciwpożarowej kierują funkcjonariusze pożarnictwa podlegający dyrektorom zjednoczeń i przedsiębiorstw (kombinatów) lub ich zastępcom.

2. W przedsiębiorstwach (kombinatach), w których na podstawie odrębnych przepisów powołano zakładowe zawodowe straże pożarne, sprawami ochrony przeciwpożarowej kieruje komendant tej straży, który pod względem organizacyjnym podlega dyrektorowi lub jego zastępcy, a w zakresie operacyjno-technicznym właściwej terenowej komendzie straży pożarnych.

§ 4. 1. W służbie ochrony przeciwpożarowej oprócz funkcjonariuszy pożarnictwa mogą być zatrudnione osoby cywilne, posiadające wyższe lub średnie wykształcenie techniczne i specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. Rodzaje stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni oficerowie i chorążowie pożarnictwa, ustali główny inspektor ochrony przeciwpożarowej w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

§ 5. 1. Do zadań służby ochrony przeciwpożarowej należy ustalanie kierunków działania i koordynowanie przedsięwzięć w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego oraz sprawowanie fachowego nadzoru nad realizacją tych przedsięwzięć.

2. Szczegółowy zakres działania służby ochrony przeciwpożarowej określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

3. W celu stworzenia niezbędnych warunków dla koordynacji działań w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych, służba ochrony przeciwpożarowej jest obowiązana do współdziałania z właściwymi terenowymi komendami straży pożarnych.

§ 6. Upoważnia się główny inspektorat ochrony przeciwpożarowej do wyznaczenia przedsiębiorstw (kom-

binatów), w których powinny być powołane komisje pożarowo-techniczne i przeciwybuchowe.

§ 7. Dyrektorzy zjednoczeń, przedsiębiorstw (kombinatów) i jednostek organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami zapewnią, każdy w zakresie swego działania, realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

- 1) wyposażenie w techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego nowo budowanych, rozbudowywanych i modernizowanych obiektów, urządzeń i instalacji technologiczno-produkcyjnych oraz wykonywanie zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdrażaniu nowych procesów technologicznych,
- 2) określenie obowiązków i odpowiedzialności kierowników poszczególnych pionów, komórek organizacyjnych i służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 3) wprowadzenie regulaminu ochrony przeciwpożarowej opracowanego według ramowych założeń do regulaminu ochrony przeciwpożarowej, stanowiących załącznik nr 2 do zarządzenia, przy uwzględnieniu wytycznych głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej,
- 4) powołanie stosownie do ustaleń, o których mowa w § 6, komisji pożarowo-technicznej i przeciwybuchowej,
- 5) powołanie pogotowia przeciwpożarowego,
- 6) rozpatrywanie przynajmniej dwa razy w roku na naradach roboczych i kolegiach stanu bezpieczeństwa pożarowego i podejmowanie działań zmierzających do właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 7) nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i wykonywaniem nałożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowanie odpowiednich środków w odniesieniu do tych pracowników, którzy swym działaniem lub zaniechaniem powodują zagrożenie pożarowe,
- 8) stosowanie odpowiednich bodźców materialnych dla pracowników wyróżniających się w działalności na rzecz przeciwpożarowego zabezpieczenia miejsca pracy,
- 9) podejmowanie innych działań zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego,
- 10) nadzór i kontrolę w zakresie realizacji zadań związanych z ochroną przeciwpożarową.

§ 8. Traci moc zarządzenie nr 327 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 25 lipca 1962 r. w sprawie utworzenia stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni członkowie Korpusu Technicznego Pożarnictwa oraz ustalenia wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia (Dz. Urz. MBiPMB Nr 12, poz. 52).

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Budownictwa i Przemysłu
Materiałów Budowlanych
wz. Z. Grela

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra
Budownictwa i Przemysłu Materiałów
Budowlanych z dnia 12 maja 1976 r.

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Do zakresu działania głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) ogólne fachowe kierownictwo i nadzór w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek resortu oraz przedstawianie w tym zakresie odpowiednich wniosków,
- 3) inicjowanie opracowywania przepisów przeciwpożarowych, opiniowanie branżowych przepisów o ochronie przeciwpożarowej, ustalanie norm wyposażenia przeciwpożarowego oraz kontrola przestrzegania przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- 4) ustalanie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontrola ich wdrażania,
- 5) ogólny nadzór nad działalnością rzeczoznawców do spraw ochrony przeciwpożarowej w jednostkach projektowania,
- 6) prowadzenie spraw kadrowych pracowników służby ochrony przeciwpożarowej w zakresie operacyjno-technicznym,
- 7) nadzór nad organizacją i funkcjonowaniem służby ochrony przeciwpożarowej oraz przeprowadzanie okresowych kontroli prawidłowości i skuteczności działania tej służby,
- 8) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa w zakresie uwzględniania potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 9) opracowywanie wytycznych w sprawie przygotowania służby ochrony przeciwpożarowej do obrony cywilnej i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami państwowymi i społecznymi,
- 10) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 11) organizowanie informacji technicznej i wymiany doświadczeń krajowych i zagranicznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 12) inicjowanie i współdziałanie przy wdrażaniu postępu technicznego w przeciwpożarowym zabezpieczeniu procesów technologicznych,
- 13) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych przepisów oraz norm branżowych dotyczących specjalnego wyposażenia obiektów w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 14) ustalanie kierunków i programów szkolenia służby ochrony przeciwpożarowej w dostosowaniu do specyfiki resortowej oraz wytycznych dla przeprowadzenia instruktażu przeciwpożarowego i sprawowanie nadzoru nad przebiegiem tego szkolenia,
- 15) planowanie potrzeb i inicjowanie opracowania materiałów dydaktyczno-szkoleniowych oraz propagandowych stanowiących pomoc w szkoleniu przeciwpożarowym (filmy, przeźrocza, plansze itp.),
- 16) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego oraz organizowanie narad instruktażowych pracowników służby ochrony przeciwpożarowej,

- 17) udział w pracach komisji popożarowych,
- 18) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w re-sorcie i opracowywanie analiz i wniosków,
- 19) współdziałanie z właściwymi terenowymi kome-dami straży pożarnych w zakresie ustalonym od-rębnymi przepisami.

2. Do zakresu działania inspektoratów ochrony prze-ciwożarowej zjednoczeń należy:

- 1) fachowe kierownictwo i nadzór nad ochroną prze-ciwożarową w jednostkach zjednoczenia,
- 2) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego za-bezpieczenia jednostek zjednoczenia zgodnie z obo-wiązującymi przepisami oraz wytycznymi główne-go inspektoratu ochrony przeciwpożarowej,
- 3) nadzór nad organizacją i funkcjonowaniem służby ochrony przeciwpożarowej w jednostkach zjedno-czenia, określanie kierunków działania oraz prze-prowadzanie odpraw instruktażowych i narad ro-boczych z pracownikami tej służby,
- 4) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów oraz opracowywanie analiz stanu zabezpieczenia prze-ciwożarowego jednostek zjednoczenia i przedsta-wianie odpowiednich wniosków,
- 5) współdziałanie z właściwymi komórkami organi-zacyjnymi zjednoczenia w zakresie uwzględnienia potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz obrony cy-wilnej,
- 6) przeprowadzanie kontroli stanu ochrony przeciw-pożarowej w jednostkach zjednoczenia zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- 7) czuwanie nad uwzględnieniem warunków bezpie-czeństwa pożarowego przy wdrażaniu postępu technicznego oraz wprowadzaniu lub moderniza-cji technologii,
- 8) udział w opiniowaniu założeń techniczno-ekono-micznych inwestycji w zakresie zabezpieczeń prze-ciwożarowych,
- 9) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń gaśniczych, sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego, jak również inicjowanie po-stępu technicznego w tym zakresie,
- 10) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakre-sie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jedno-stek zjednoczenia,
- 11) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego dla służby ochrony przeciwpoża-rowej, członków komisji pożarowo-technicznych i przeciwwybuchowych itp. oraz współpraca w tym zakresie z właściwą komórką szkolenia zawodo-wego zjednoczenia,
- 12) określanie zapotrzebowania na materiały dydak-tyczno-szkoleniowe i propagandowe, niezbędne do realizacji programów szkolenia przeciwpożarowe-go i planów działalności zapobiegania pożarom,
- 13) udział w dochodzeniach popożarowych, badanie przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się po-żarów oraz opracowywanie odpowiednich metod przeciwdziałania,

- 14) współdziałanie z właściwymi terenowymi komendami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami,
- 15) prowadzenie spraw kadrowych pracowników służby ochrony przeciwpożarowej jednostek zjednoczenia w zakresie operacyjno-technicznym,
- 16) wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, stosownie do otrzymanych poleceń.

3. Do zakresu działania inspektoratów ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstw (kombinatów) należy:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia przedsiębiorstwa (kombinatu) zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego w poszczególnych obiektach oraz wydawanie doraźnych zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie określonym przez dyrektora przedsiębiorstwa (kombinatu),
- 3) zgłaszanie dyrektorowi przedsiębiorstwa (kombinatu) i służbie ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia potrzeb i wniosków dotyczących poprawy bezpieczeństwa pożarowego,
- 4) inicjowanie i branie udziału w pracach komisji pożarowo-technicznej i przeciwybuchowej,
- 5) współdziałanie w szkoleniu pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) występowanie z wnioskami do dyrektora przedsiębiorstwa (kombinatu) o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej w podległych im działach pracy, w wypadku stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i instrukcji technologicznych,

- 7) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanem gotowości i konserwacją sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczeniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,
- 9) opracowywanie i aktualizowanie instrukcji alarmowej na wypadek pożaru,
- 10) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (spawanie, cięcie metali itp.),
- 11) inicjowanie powołania zakładowej, obowiązkowej i ochotniczej straży pożarnej, pogotowia przeciwpożarowego oraz sprawowanie fachowego nadzoru nad ich działalnością,
- 12) inicjowanie organizowania konferencji i narad w sprawach poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa (kombinatu),
- 13) branie udziału przy dokonywaniu oceny założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji własnych i przy odbiorze obiektów realizowanych w ramach tych inwestycji,
- 14) współdziałanie przy opracowywaniu i aktualizacji regulaminu ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa (kombinatu),
- 15) analizowanie wspólnie ze służbami technicznymi przyczyn i skutków zaistniałych pożarów lub zapłonów technologicznych oraz przedstawianie dyrektorowi przedsiębiorstwa (kombinatu) odpowiednich wniosków,
- 16) współdziałanie w przygotowaniu przedsiębiorstwa (kombinatu) do obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 17) współpraca z właściwymi terenowymi komendami straży pożarnych.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 12 maja 1978 r.

RAMOWE ZAŁOŻENIA DO REGULAMINU OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Zakres regulaminu

W regulaminie ochrony przeciwpożarowej powinny być określone:

- 1) zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) zasady działania w przedmiocie zabezpieczenia przeciwpożarowego.

2. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

2.1. Zadania i obowiązki zastępców dyrektora powinny być ustalone odpowiednio do ich zakresu działania (dla zastępcy dyrektora do spraw technicznych, zastępcy dyrektora do spraw inwestycyjnych itp.).

2.2. Do zadań i obowiązków głównego technologa powinno należeć:

- opracowywanie charakterystyki pożarowej i wybuchowej stosowanych surowców i materiałów,
- wprowadzanie do instrukcji techniczno-ruchowych elementów zabezpieczenia przeciwpożarowego procesów technologicznych,
- współdziałanie z głównym energetykiem, głównym mechanikiem, kierownikami innych komórek organizacyjnych i służbą ochrony przeciwpożarowej w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji w procesach technologicznych,
- określanie zasad wdrażania nowych procesów technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe i wybuchowe,
- ustalanie zakresu i częstotliwości przeglądów, konserwacji i remontów urządzeń oraz instalacji technologicznych, stosownie do wymagań zabezpieczenia przeciwpożarowego procesów technologicznych.

2. 3. Do zadań i obowiązków głównego energetyka powinno należeć:

- zapewnienie zabezpieczenia przeciwpożarowego i właściwej eksploatacji urządzeń i instalacji, takich jak: elektryczne, ogrzewcze, gazowe, piorunochronne, alarmowe, kontrolno-pomiarowe, kanalizacyjne, uziemiające do odprowadzania ładunków elektryczności statycznej,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej przeglądów, konserwacji, remontów i kontroli w zakresie urządzeń i instalacji,
- kontrolowanie wykonywania prac konserwacyjnych i remontowych urządzeń i instalacji w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- ustalanie form instruktażu i szkolenia konserwatorów,
- wdrażanie wniosków wynikających z przeprowadzanych przeglądów oraz kontroli urządzeń i instalacji,
- współdziałanie z głównym technologiem, kierownikami innych komórek organizacyjnych i służbą ochrony przeciwpożarowej w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń instalacji podlegających nadzorowi głównego energetyka.

2. 4. Do zadań i obowiązków głównego mechanika powinno należeć:

- zapewnienie właściwej eksploatacji i bezpieczeństwa przeciwpożarowego urządzeń i instalacji, takich jak: wentylacyjne, mechaniczne, technologiczne, transportu wewnętrznego, gaśnicze oraz sprzętu pożarniczego, stanowiącego wyposażenie budynków i urządzeń,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej przeglądów, konserwacji, remontów i kontroli w zakresie urządzeń i instalacji,
- kontrolowanie wykonywania prac konserwacyjnych i remontowych urządzeń i instalacji w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- ustalanie form instruktażu i szkolenia konserwatorów,
- wdrażanie wniosków wynikających z przeprowadzonych przeglądów oraz kontroli urządzeń i instalacji,
- współdziałanie z głównym technologiem, kierownikami innych komórek organizacyjnych i służbą ochrony przeciwpożarowej w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji podlegających nadzorowi głównego mechanika,
- sprawowanie nadzoru nad konserwacją oraz remontami urządzeń i instalacji gaśniczych i sprzętu pożarniczego, stanowiącego wyposażenie budynków i urządzeń.

2. 5. Do zadań i obowiązków głównego konstruktora powinno należeć:

- ustalanie wymagań i sposobów zabezpieczenia przeciwpożarowego przy produkcji prototypów oraz przeprowadzaniu badań i prób,
- ustalanie zasad bezpiecznego używania i eksploataowania produkowanych wyrobów przez ich użytkowników,
- współdziałanie z głównym technologiem i innymi komórkami organizacyjnymi w zakresie zapewnienia właściwych zabezpieczeń przeciwpożarowych,
- sprawdzanie dokumentacji projektowej pod kątem zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa pożarowego (dotyczy wypadków, gdy w dziale

głównego konstruktora znajduje się pracownia projektowa opracowująca dokumentację projektową).

2. 6. Do zadań i obowiązków kierownika wydziału, mistrza i brygadzysty powinno należeć:

- instruowanie pracowników o występującym zagrożeniu pożarowym na ich stanowiskach pracy i prowadzenie dokumentacji o przeprowadzonym instruktażu,
- organizowanie pogotowia przeciwpożarowego i nadzór nad jego funkcjonowaniem,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i postanowień regulaminu ochrony przeciwpożarowej,
- zaznajamianie pracowników z zagrożeniem pożarowym i wybuchowym występującym w wydziale (dziale), w szczególności w wypadku wprowadzania nowych procesów technologicznych, zmiany urządzeń technologicznych i zastosowania nowych surowców lub materiałów,
- wykorzystywanie narad dla omówienia z pracownikami spraw bezpieczeństwa pożarowego,
- organizowanie próbnych alarmów pożarowych i ćwiczeń z pracownikami wydziału (działu),
- współdziałanie z głównym technologiem, głównym energetykiem, głównym mechanikiem, służbą ochrony przeciwpożarowej i kierownikami innych komórek organizacyjnych w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego wydziału (działu),
- sprawowanie nadzoru nad urządzeniami gaśniczymi i sprzętem pożarniczym, stanowiącym wyposażenie wydziału (działu),
- zapewnianie utrzymania w należytym stanie dróg ewakuacyjnych i dostępu do budynków lub urządzeń,
- zawiadamianie odpowiednich komórek organizacyjnych o brakach i usterkach w zabezpieczeniu przeciwpożarowym wydziału (działu),
- wykonywanie zarządzeń i zaleceń w sprawach dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego wydziału (działu),
- zabezpieczanie wydziału (działu) w związku z przerwami w produkcji (po zakończeniu pracy, w dniach wolnych od pracy, w czasie remontów itp.).

W zależności od organizacji wydziału (działu), zadania należy podzielić i ustalić odrębnie dla kierownika wydziału (działu), mistrza i brygadzysty.

2. 7. W innych komórkach organizacyjnych, niż wymienione w pkt. 2.6., jeżeli wykonywane w nich prace stwarzają lub mają wpływ na zagrożenie pożarowe względnie wybuchowe, należy określić zadania i obowiązki dla kierownika laboratorium, kierownika ośrodka badawczego, kierownika pracowni projektowej, kierownika działu transportu, kierownika magazynu, kierownika działu gospodarki ściekowej, kierownika działu remontowego, głównego automatyka itp. oddzielnie dla każdego z nich, wg niżej podanych przykładów:

1) kierownik działu transportu powinien być zobowiązany do:

- a) uzyskiwania informacji o charakterze pożarowym i wybuchowym transportowanych surowców, materiałów i gotowych wyrobów,
- b) współdziałania z głównym technologiem i kierownikami innych komórek organizacyjnych w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w transporcie,

- c) informowania i instruowania podległych pracowników o zagrożeniu pożarowym i wybuchowym w transporcie (kierowców, placowych, pracowników zatrudnionych przy rozładunku itp.),
  - d) ustalania sposobów zabezpieczenia środków transportu oraz transportowanych materiałów i gotowych wyrobów niebezpiecznych pod względem pożarowym lub wybuchowym,
- 2) kierownik magazynu powinien być zobowiązany do:
- a) uzyskiwania informacji o charakterystyce pożarowej i wybuchowej magazynowanych surowców i materiałów,
  - b) współdziałania z głównym technologiem i kierownikami innych komórek organizacyjnych w zakresie bezpiecznego pod względem pożarowym magazynowania składowania,
  - c) informowania o charakterystyce pożarowej lub wybuchowej materiałów odbieranych z magazynu,
  - d) instruowania pracowników magazynów i składów o zagrożeniu pożarowym i wybuchowym występującym w magazynach i składach oraz o zasadach magazynowania i składowania,
  - e) ustalania zasad postępowania przy zamykaniu magazynów (np. wyłączanie urządzeń oświetleniowych, zamykanie drzwi w poszczególnych komorach, usunięcie opakowań itp.).
2. 8. Zadania i obowiązki osób cywilnych, którym stosownie do § 4 ust. 1 zarządzenia powierzono prowadzenie spraw ochrony przeciwpożarowej powinny polegać na:
- prowadzeniu działalności w zakresie zapobiegania pożarom,
  - przeprowadzaniu kontroli i wydawaniu doraźnych poleceń,
  - współdziałaniu z kierownikami innych komórek organizacyjnych, a w szczególności z głównym technologiem, energetykiem i mechanikiem.
2. 9. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej, niezależnie od zajmowanych stanowisk i wykonywanych funkcji oraz miejsca wykonywania pracy, powinny polegać na:
- uczestnictwie w szkoleniu przeciwpożarowym,
  - uczestnictwie w wykonywaniu zadań pogotowia przeciwpożarowego,
  - utrzymywaniu porządku na stanowisku pracy,
  - umiejętnym posługiwaniu się urządzeniami gaśniczymi,
  - przestrzeganiu instrukcji technologiczno-ruchowych,
  - znajomości zasad postępowania w wypadku powstania pożaru.
- 3. Zasady działania w przedmiocie zabezpieczenia przeciwpożarowego**
3. 1. Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej i przeciwybuchowej
- Przy powoływaniu komisji pożarowo-technicznej i przeciwybuchowej i ustalaniu zakresu jej działania, należy określić:
- skład osobowy komisji,
  - zakres działania komisji i jej uprawnienia,
  - zasady współdziałania z kierownikami poszczególnych komórek organizacyjnych przedsiębiorstwa (kombinatu),

- zasady przeprowadzania kontroli (planowanie, częstotliwość, dokumentacja),
  - sposób przedstawiania wniosków do dyrektora przedsiębiorstwa (kombinatu) w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego,
  - formy nadzoru nad realizacją wniosków i zaleceń.
3. 2. Organizacja i zakres działania pogotowia przeciwpożarowego
- Przy ustalaniu organizacji i zakresu działania pogotowia przeciwpożarowego należy określić:
- wydziały, działy i komórki organizacyjne, w których powinny być utworzone pogotowia przeciwpożarowe,
  - sposób wyznaczania członków pogotowia przeciwpożarowego,
  - zadania i obowiązki członków pogotowia przeciwpożarowego,
  - czas i formy szkolenia członków pogotowia przeciwpożarowego,
  - wyposażenie techniczne (uzbrojenie osobiste, sprzęt ochronny i odznaki określające przynależność do pogotowia),
  - zasady przeprowadzania ćwiczeń (częstotliwość, osoby upoważnione do przeprowadzania ćwiczeń).
3. 3. Organizacja szkolenia przeciwpożarowego
- Zorganizowanie szkolenia przeciwpożarowego powinno polegać na:
- wyznaczeniu komórki organizacyjnej obowiązanej do prowadzenia szkolenia,
  - określeniu zasad organizacyjnych przygotowania fachowego osób obowiązanych do prowadzenia szkolenia i instruktażu przeciwpożarowego na stanowiskach pracy mistrzów i brygadzystów,
  - wprowadzeniu szkolenia specjalistycznego (dla spawaczy, elektryków itp.) w zakresie zasad bezpieczeństwa pożarowego przy pracach pożarowo niebezpiecznych,
  - zapewnieniu nadzoru i kontroli nad organizacją i przebiegiem szkolenia, łącznie z prowadzeniem ewidencji osób przeszkolonych.
3. 4. Przeciwpożarowe zabezpieczenie budów i obiektów
- Dla przeciwpożarowego zabezpieczenia placów budów, robót budowlano-montażowych i obiektów należy ustalić:
- obowiązek i sposób uzgadniania lokalizacji i zagospodarowania zaplecza budowlanego z pionem technicznym budowy oraz służbą ochrony przeciwpożarowej,
  - obowiązek i sposób uzgadniania warunków prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych w porozumieniu z kierownikiem budowy oraz służbą ochrony przeciwpożarowej,
  - zasady instruowania pracowników wykonujących roboty budowlano-montażowe o zachowaniu warunków bezpieczeństwa pożarowego, obowiązujących na terenie budowy (obiektu); dotyczy również pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach spoza resortu,
  - zasady kontroli zaplecza budowlanego i prowadzonych prac pożarowo-niebezpiecznych przez nadzór techniczny.

3. 5. Oddawanie obiektów do eksploatacji

Przy oddawaniu obiektów do eksploatacji należy ustalić obowiązek sprawdzenia, czy techniczne zabezpieczenie przeciwpożarowe działa sprawnie i wykonane zostało zgodnie z dokumentacją.

3.6. Wdrażanie do produkcji nowych surowców i materiałów stwarzających zagrożenie pożarowe lub wybuchowe

Przy wprowadzaniu do produkcji nowych surowców i materiałów stwarzających zagrożenie pożarowe lub wybuchowe należy ustalić:

- komórkę organizacyjną obowiązującą do uzyskiwania informacji o charakterystyce pożarowej i wybuchowej surowców i materiałów,
- zasady postępowania z surowcami i materiałami w transporcie, magazynowaniu i przy produkcji,
- sposób udzielania informacji i przeprowadzania instruktażu w sprawie postępowania z surowcami i materiałami.

3.7. Organizacja zabezpieczenia przeciwpożarowego

3. 7. 1. W zależności od występującego zagrożenia pożarowego należy ustalić:

- komórkę organizacyjną obowiązującą do opracowywania analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- wydziały, oddziały, obiekty, urządzenia technologiczne i techniczne, dla których powinny być opracowywane oddzielne analizy, niezależnie od ogólnej analizy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego całego przedsiębiorstwa (kombinatu),
- częstotliwość i formy opracowywania analiz,
- zasady wykorzystywania wniosków w zakresie bezpieczeństwa pożarowego oraz nadzór nad ich realizacją,
- komórkę organizacyjną obowiązującą do opracowywania planów dostosowania obiektów do wymagań ochrony przeciwpożarowej oraz terminy i zasady opracowania tych planów,
- zasady i tryb rozpatrywania i zatwierdzania planów przez odpowiednie służby techniczne lub komisję pożarowo-techniczną i przeciwybuchową,
- nadzór nad realizacją planu ze strony właściwych służb technicznych.

3. 7. 2. Każde przedsiębiorstwo (kombinat) powinno mieć opracowaną instrukcję alarmową i instrukcję o zasadach postępowania w wypadku powstania pożaru lub wybuchu. W zależności od potrzeb, instrukcje powinny być opracowane oddzielnie dla każdego wydziału, działu i innych komórek organizacyjnych. Instruk-

cje powinny zawierać wskazówki techniczne dla pracowników i poszczególnych służb (zmniejszenie ciśnienia w instalacjach technologicznych, wyłączenie dopływu palnych cieczy lub gazów, wyłączenie wentylacji, zamykanie zbiorników, uruchamianie urządzeń gaśniczych itp.).

W instrukcjach należy w szczególności określić:

- sposób niezwłocznego alarmowania zakładowej zawodowej, obowiązkowej i ochotniczej straży pożarnej (przyciski alarmowe, syreny, telefony itp.),
- sposób zawiadamiania stanowisk kierowania komendy rejonowej straży pożarnej,
- zasady i kolejność alarmowania służb technicznych przedsiębiorstwa (kombinatu) i pracowników oraz postępowanie tych służb w wypadku powstania pożaru,
- sposób i kolejność zawiadamiania o pożarze dyrektora przedsiębiorstwa (kombinatu) lub jego zastępcy, zjednoczenia oraz terenowego organu administracji państwowej.

3. 7. 3. W celu zapewnienia prowadzenia ewidencji i analiz pożarów oraz prowadzenia działalności zapobiegawczej w przedsiębiorstwie (kombinacie) należy ustalić:

- komórkę organizacyjną obowiązującą do ewidencjonowania i opracowywania analiz pożarów,
- zasady prowadzenia ewidencji pożarów,
- zasady zgłaszania zaistniałych pożarów do zjednoczenia,
- sposób informowania o powstałych pożarach odpowiednich komórek organizacyjnych w przedsiębiorstwie (kombinacie),
- zasady i częstotliwość opracowywania analiz pożarów oraz ich wykorzystania w działaniach propagandowo-uświadamiających w przedsiębiorstwie (kombinacie),
- tryb powoływania komisji dla zbadania przyczyny powstania i rozszerzenia się pożaru,
- komórkę organizacyjną kierującą i koordynującą działalnością informacyjno-ostrzegawczą,
- formy działalności informacyjno-ostrzegawczej (komunikaty, pogadanki, artykuły itp.),
- możliwości wykorzystywania dla potrzeb propagandy przeciwpożarowej gazetek ściennych, gąbłot, radiowęzłów, gazet zakładowych itp.),
- zasady współdziałania z organizacjami politycznymi i społecznymi w zakresie włączenia ich do działalności informacyjno-ostrzegawczej,
- formy wykorzystywania ewidencji i analiz pożarów dla działalności informacyjno-ostrzegawczej.

19.

ZARZĄDZENIE NR 11. SEKRETARZA NAUKOWEGO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

z dnia 9 lipca 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i określenia obowiązków oraz odpowiedzialności za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk

Na podstawie art. 6 ust. 1 i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zapewnienie ochrony przeciwpożarowej w

jednostkach organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk należy do kierowników tych jednostek.

2. Kierownicy jednostek organizacyjnych wykonują zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej w szcze-

gólności przez pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje lub specjalistyczne przygotowanie (służba ochrony przeciwpożarowej).

§ 2. 1. Służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) główny inspektor ochrony przeciwpożarowej, który pod względem organizacyjnym podlega dyrektorowi Biura Inwestycyjno-Gospodarczego, a pod względem fachowym Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych,
- 2) w zarządach administracyjnych Oddziałów, w Zarządzie Administracyjnym Placówek Naukowych PAN w Warszawie, w Zjednoczonych Zakładach Produkcji Aparatury Naukowej w Warszawie oraz w Instytutach: Fizyki, Chemii Fizycznej i Maszyn Przepływowych — stanowiska pracy oficerów i chorążych pożarnictwa lub specjaliści ds. ochrony przeciwpożarowej.

2. Terytorialny zasięg działania służby ochrony przeciwpożarowej określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

3. Stanowiska pracy, o których mowa w ust. 1, pkt. 2, podlegają bezpośrednio kierownikom tych jednostek lub ich zastępcom.

4. Rodzaje i ilości stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni oficerowie i chorążowie pożarnictwa — ustala główny inspektor ochrony przeciwpożarowej za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

5. Kierownicy jednostek organizacyjnych, w których nie utworzono stanowisk pracy dla oficerów i chorążych pożarnictwa, wyznaczają w porozumieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej, spośród personelu inżynieryjno-technicznego, pracownika ds. ochrony przeciwpożarowej, podległego kierownikowi jednostki lub upoważnionemu przez niego zastępcy.

6. W jednostkach organizacyjnych o szczególnym zagrożeniu wybuchowym i pożarowym, wynikającym ze stosowanych materiałów, gazów, cieczy, palnych i wybuchowych, kierownicy tych jednostek mogą tworzyć w porozumieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej dodatkowe stanowiska pracy ds. prewencji przeciwybuchowej i przeciwpożarowej spośród pracowników działalności podstawowej.

7. Pracownicy, o których mowa w ust. 5 i 6, powinni posiadać przeszkolenie w zakresie zapobiegania wybuchom i pożarom, zgodnie z wytycznymi Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 3. 1. W jednostkach organizacyjnych, w zależności od potrzeb, mogą być powołane komisje pożarowo-techniczne; tryb i zasady powoływania oraz zakres działalności komisji pożarowo-technicznej określi główny inspektor ochrony przeciwpożarowej.

2. Do prowadzenia akcji ratowniczych w czasie pożaru i innych klęsk żywiołowych, jak również dla działalności w zakresie zapobiegania pożarom, mogą być w uzgodnieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej PAN i komendantami wojewódzkimi straży pożarnych, organizowane ochotnicze lub obowiązkowe straże pożarne.

3. Zasady organizacji i tryb powoływania straży pożarnych, o których mowa w ust. 2, określają odrębne przepisy.

§ 4. Wymagane kwalifikacje oraz zasady zatrudnienia i wynagradzania funkcjonariuszy pożarnictwa, określają odrębne przepisy.

§ 5. Kierownicy jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk w ramach zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej zobowiązani są w szczególności do:

- 1) wprowadzania technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego w rozbudowywanych lub modernizowanych obiektach, urządzeniach i instalacjach technologiczno-produkcyjnych, badawczych, doświadczalnych oraz wykonywania zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdrażaniu nowych procesów,
- 2) sprawdzania przez personel inżynieryjno-techniczny i kontrolę wewnętrzną warunków zabezpieczenia przeciwpożarowego i przestrzegania zasad ochrony przeciwpożarowej,
- 3) określenia obowiązków i odpowiedzialności kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego.
- 4) rozpatrywania na naradach kierownictwa stanu ochrony przeciwpożarowej i wydawania stosownych zarządzeń,
- 5) nadzorowania przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i egzekwowania nałożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowania odpowiednich form i środków oddziaływania w odniesieniu do tych pracowników, którzy swym działaniem lub zaniechaniem spowodują zagrożenie wybuchowe lub pożarowe,
- 6) podejmowania innych przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia ochrony przeciwpożarowej.

§ 6. 1. W celu stworzenia niezbędnych warunków dla koordynacji działania w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych oraz planowania prac zapobiegawczych służba ochrony przeciwpożarowej zobowiązana jest do współdziałania z właściwymi terenowo komendami straży pożarnych i służbami ochrony przeciwpożarowej innych resortów.

2. Współdziałanie ochrony przeciwpożarowej z formacjami samoobrony określają przepisy o obronie cywilnej.

§ 7. Kierownicy jednostek organizacyjnych wymienionych w § 2, ust. 4, pkt 2 utworzą z dniem 1 czerwca 1976 r. w ramach posiadanych limitów osobowych stanowiska pracy przewidziane dla służb ochrony przeciwpożarowej.

§ 8. Zakres działania służby ochrony przeciwpożarowej w Polskiej Akademii Nauk określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Sekretarz Naukowy
J. Kaczmarek

Załącznik nr 1 do zarządzenia Sekretarza
Naukowego Polskiej Akademii Nauk
z dnia 9 lipca 1976 r.

TERYTORYALNY ZASIĘG DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ PAN

1. Służba ochrony przeciwpożarowej w zarządach administracyjnych Oddziałów koordynuje działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej wszystkich jednostek organizacyjnych PAN w zasięgu działania właściwego Oddziału.

2. Służba ochrony przeciwpożarowej w Zarządzie Administracyjnym Placówek Naukowych PAN w Warszawie, koordynuje działalność w tym zakresie jednostek organizacyjnych PAN, mających siedzibę na terenie stołecznego województwa warszawskiego, z wyjątkiem: Zjednoczonych Zakładów Produkcji Aparatury Naukowej, Instytutu Fizyki, Instytutu Chemii Fizycznej i Instytutu Chemii Organicznej PAN.

3. Służba Ochrony Przeciwpożarowej w Zjednoczo-

nych Zakładach Produkcji Aparatury Naukowej PAN koordynuje działalność w tym zakresie wszystkich zakładów zgrupowanych w Zjednoczonych Zakładach Produkcji Aparatury Naukowej.

4. Służba ochrony przeciwpożarowej w Instytucie Chemii Fizycznej PAN koordynuje działalność w tym zakresie w Instytutach: Chemii Fizycznej i Chemii Organicznej PAN oraz w podległych tym instytutom zakładach doświadczalnych.

5. Służba ochrony przeciwpożarowej w Instytucie Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku koordynuje działalność w tym zakresie wszystkich jednostek organizacyjnych PAN usytuowanych w regionie nadmorskim.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Sekretarza
Naukowego Polskiej Akademii Nauk
z dnia 9 lipca 1976 r.

ZAKRES DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Do zakresu działania głównego inspektora* ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

- 1) ustalanie generalnych kierunków działania, koordynacja oraz nadzór fachowy nad działalnością ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk,
- 2) inicjowanie i opracowywanie wewnętrznych przepisów przeciwpożarowych, opiniowanie przepisów przeciwpożarowych wydawanych przez odpowiednie organy oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 3) analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk oraz przedstawianie odpowiednich wniosków,
- 4) ustalanie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontrola ich realizacji,
- 5) udział w posiedzeniach zespołu opiniującego założenia techniczno-ekonomiczne projektowanych obiektów i instalacji w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz branie udziału w komisjach odbioru tych obiektów,
- 6) przedkładanie wniosków w sprawach stanu osobowego pracowników ochrony przeciwpożarowej jednostek organizacyjnych oraz prowadzenia ewidencji tych pracowników,
- 7) współdziałanie z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Sekretariatu Administracyjnego w zakresie zapewniającym uwzględnienie potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 8) organizowanie służby ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Akademii oraz prowadzenie okresowych kontroli prawidłowości i skuteczności działania tej służby,
- 9) współdziałanie z odpowiednimi instytucjami w zakresie przygotowania służby ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,

- 10) organizowanie i wymiana doświadczeń krajowych i zagranicznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 11) ustalanie kierunków i programów szkolenia służby ochrony przeciwpożarowej i sprawowanie nadzoru nad realizacją tego szkolenia,
- 12) prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 13) udział w dochodzeniach popożarowych; badanie przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowywania odpowiednich metod przeciwdziałania,
- 14) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w PAN, opracowywanie analiz i wniosków,
- 15) współdziałanie z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych i służbami innych resortów w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami,
- 16) ustalanie częstotliwości przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Akademii,
- 17) załatwianie innych spraw wynikających z obowiązujących przepisów lub poleceń Sekretarza Naukowego PAN.

2. Do zakresu działania inspektorów (st. inspektorów) ochrony przeciwpożarowej jednostek organizacyjnych należy w szczególności:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia obiektów jednostki zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach oraz wydawanie zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie uprawnień ustalonych przez kierownika jednostki,
- 3) zgłaszanie kierownictwu jednostki potrzeb i wnios-

- ków dotyczących usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego,
- 4) inicjowanie i branie udziału w pracach komisji pożarowo-technicznej lub przeciwwybuchowych,
  - 5) współorganizowanie szkolenia nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenia pracowników, kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 6) organizowanie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 7) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanem gotowości, konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczaniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg ewakuacyjnych, dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,
  - 8) aktualizowanie instrukcji alarmowania na wypadek pożaru,
  - 9) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo-niebezpiecznych (spawanie, cięcie metali itp.), remontach, pracach modernizacyjnych i innych,
  - 10) organizowanie w miarę potrzeby zakładowej ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej i pogotowi przeciwpożarowych oraz sprawowanie nadzoru nad ich działalnością,
  - 11) inicjowanie organizowania konferencji i narad w sprawach poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego przy udziale organizacji społeczno-politycznych,
  - 12) udział w pracach komisji powołanej do opracowania programu budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udział w odbiorze tych obiektów lub urządzeń,
  - 13) współdziałanie w opracowaniu i aktualizacji regulaminu ochrony przeciwpożarowej,
  - 14) analizowanie wspólnie ze służbami technicznymi przyczyn i skutków zaistniałych pożarów, zapłonów technologicznych lub wybuchów oraz przedstawianie kierownictwu jednostki odpowiednich wniosków,
  - 15) współdziałanie w zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

- 16) wnioskowanie o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej w przypadku stwierdzenia braku właściwego nadzoru nad przestrzeganiem przez podległy im personel obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i instrukcji technologicznych,
- 17) współpraca z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych,
- 18) wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej zleconych przez przełożonych po linii organizacyjnej i fachowej.

3. Do zakresu działania starszych inspektorów ochrony przeciwpożarowej ponadto należy:

- 1) inicjowanie organizacji służby ochrony przeciwpożarowej i określanie kierunków ich działania oraz przeprowadzanie odpraw instruktażowych i narad roboczych z podległymi służbami,
- 2) prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarów oraz analiza stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek organizacyjnych będących w terytorialnym zasięgu działania, przedstawianie głównemu inspektorowi wynikających z tej analizy wniosków,
- 3) nadzór nad organizacją prewencji przeciwpożarowej w zgrupowanych jednostkach organizacyjnych terytorialnego zasięgu działania,
- 4) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń gaśniczych, sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego dla jednostek organizacyjnych, jak również inicjowanie postępu technicznego w tym zakresie,
- 5) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalnego dla służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych itp. oraz współpraca w tym zakresie z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej,
- 6) udział w dochodzeniach popożarowych, badanie przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowanie odpowiednich metod przeciwdziałania,
- 7) wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej na zlecenie przełożonych jednostki organizacyjnej, głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej.

20.

ZARZĄDZENIE NR 9 MINISTRA HUTNICTWA

z dnia 17 lipca 1976 r.

w sprawie zasad organizacji ochrony przeciwpożarowej w resorcie hutnictwa

Na podstawie art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa zadania, obowiązki i odpowiedzialność w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz organizację ochrony przeciwpożarowej w Ministerstwie Hutnictwa oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych resortu hutnictwa.

§ 2. Koordynację i nadzór nad całokształtem zagadnień ochrony przeciwpożarowej jednostek organizacyjnych resortu sprawuje wyznaczony podsekretarz stanu.

§ 3. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych resortu hutnictwa zobowiązani są do udziału w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu.

§ 4. Dyrektorzy departamentów zobowiązani są, w ramach sprawowanego nadzoru, do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej w szczególności poprzez uwzględnianie w rocznych i perspektywicznych planach techniczno-ekonomicznych podległych jednostek organizacyjnych resortu hutnictwa zadań wynikających z potrzeb prawidłowego zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz kontrolę realizacji tych zadań.

§ 5. Dyrektorzy: zjednoczeń, kombinatów, central, instytutów i pozostałych jednostek organizacyjnych podległych bezpośrednio Ministrowi Hutnictwa są zobowiązani do zapewnienia właściwej organizacji ochrony przeciwpożarowej oraz do nadzoru nad realizacją przez podległe jednostki organizacyjne zadań w zakresie:

- 1) stosowania technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdrażaniu nowych procesów technologicznych, urządzeń i instalacji techniczno-produkcyjnych,
- 2) uwzględniania wymogów ochrony przeciwpożarowej w założeniach projektowych nowo budowanych, rozbudowywanych lub modernizowanych zakładów pracy,
- 3) zapewnienia dla podległych jednostek organizacyjnych niezbędnych środków na realizację zadań związanych z ochroną przeciwpożarową,
- 4) sprawowania przez personel inżynieryjno-techniczny zjednoczenia, kombinatu, centrali lub instytutu nadzoru w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przez podległe jednostki organizacyjne.

§ 6. 1. Dyrektorzy zjednoczeń i kombinatów, podległych bezpośrednio Ministrowi Hutnictwa, powołują pod swoim przewodnictwem zespoły techniczno-koordynacyjne do spraw ochrony przeciwpożarowej.

2. Szczegółowy zakres działania oraz skład zespołu techniczno-koordynacyjnego określają dyrektorzy jednostek wymienionych w ust. 1 w porozumieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej.

§ 7. 1. Dyrektorzy (kierownicy) zakładów pracy resortu hutnictwa zobowiązani są do zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów — a w szczególności:

- 1) realizowania postanowień art. 8, ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106),
- 2) określenia odpowiedzialności i obowiązków kierowników pionów, komórek organizacyjnych i poszczególnych służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w ramach ich działalności merytorycznej,
- 3) opracowania i wprowadzenia w życie regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej,
- 4) powołania:
  - a) komisji pożarowo-technicznej, jako zespołu doradczo-kontrolnego do spraw ochrony przeciwpożarowej. Komisji przewodniczy zastępca dyrektora ds. technicznych, a jej skład osobowy i zakres działania określa regulamin ochrony przeciwpożarowej zakładu, o którym mowa w pkt. 3,

b) pogotowi przeciwpożarowych w obiektach produkcyjnych i pomocniczych;

- 5) rozpatrywania na naradach kierownictwa zakładu stanu ochrony przeciwpożarowej zakładu, wydawania stosownych zarządzeń oraz wyznaczania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie, ustalanie zadań, form i środków zmierzających do właściwego zabezpieczenia zakładu,
- 6) wydawania zarządzeń zmierzających do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego kierowanych zakładów pracy,
- 7) nadzorowania przestrzegania przepisów i instrukcji przeciwpożarowych przez wszystkich pracowników oraz wyciąganie konsekwencji w stosunku do winnych ich nieprzestrzegania,
- 8) stosowania wyróżnień dla pracowników za osiągnięcia w działalności na rzecz przeciwpożarowego zabezpieczenia zakładu i miejsca pracy,
- 9) podejmowania wszelkich innych przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej.

§ 8. Dyrektorzy biur projektowych (komórek projektowych) oprócz zadań określonych w § 7, z wyłączeniem pkt. 3 i 4, zobowiązani są do:

- 1) utworzenia i utrzymywania zespołów lub stanowisk pracy specjalistów dla projektowania zabezpieczeń przeciwpożarowych w procesach technologicznych,
- 2) opracowywania wytycznych w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów przemysłowych lub projektowanych obiektów, stanowiących zadania lub przedsięwzięcia inwestycyjne w ramach opracowywanych założeń techniczno-ekonomicznych,
- 3) wprowadzania technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego dla nowo projektowanych, rozbudowywanych lub modernizowanych obiektów, urządzeń i instalacji techniczno-produkcyjnych,
- 4) inicjowania postępu technicznego oraz wykorzystywania i wprowadzania nowych rozwiązań w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych w procesie projektowania,
- 5) podejmowania innych przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia warunków ochrony przeciwpożarowej w projektowanych zakładach i obiektach.

§ 9. Dyrektorzy instytutów i ośrodków (komórek) badawczo-rozwojowych, oprócz zadań określonych w § 7, zobowiązani są do:

- 1) uwzględniania w ramach merytorycznej działalności instytutu lub ośrodka (komórki) badawczo-rozwojowego problematyki związanej lub wynikającej z potrzeb prawidłowej realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej,
- 2) uwzględniania w konstrukcjach maszyn i urządzeń projektowania rozwiązań gwarantujących bezpieczeństwo pożarowe w czasie ich eksploatacji,
- 3) dokonywania oceny i ustalania warunków ochrony przeciwpożarowej projektowanych maszyn i urządzeń oraz określania warunków ich eksploatacji,
- 4) opiniowania procesów technologicznych pod względem ochrony przeciwpożarowej i przeciwwybuchowej przy wdrażaniu do produkcji nowych surowców i materiałów,

5) inicjowania postępu technicznego w pracach naukowo-badawczych i rozwojowych oraz wykorzystywania i wprowadzania nowych rozwiązań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

§ 10. 1. Służbę ochrony przeciwpożarowej resortu hutnictwa stanowią:

- 1) w Ministerstwie — Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej,
- 2) w zjednoczeniach oraz w kombinatach, centralach, instytutach i przedsiębiorstwach bezpośrednio podległych Ministrowi Hutnictwa — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej,
- 3) w przedsiębiorstwach, w których nie zorganizowano zakładowych zawodowych straży pożarnych — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej.

2. W przedsiębiorstwach, w których nie utworzono komórek organizacyjnych określonych w ust. 1, pkt 3 oraz w zakładach podległych przedsiębiorstwom, zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy powierzyć dodatkowo pracownikowi wykonującemu inne zadania, posiadającemu wyższe lub średnie wykształcenie techniczne.

3. Działalnością Głównego Inspektoratu Ochrony przeciwpożarowej kieruje Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej, który podlega Dyrektorowi Departamentu Wojskowego, a pod względem fachowym Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.

4. Działalnością inspektoratów ochrony przeciwpożarowej jednostek organizacyjnych wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 kierują funkcjonariusze pożarnictwa, którzy podlegają bezpośrednio dyrektorowi lub zastępcy dyrektora do spraw technicznych, a pod względem fachowym Głównemu Inspektorowi Ochrony Przeciwpożarowej.

§ 11. 1. Do zakresu działania służb ochrony przeciwpożarowej resortu hutnictwa należą podstawowe zadania:

- 1) ustalanie generalnych kierunków działania i koordynacja zadań w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek organizacyjnych,
- 2) fachowy nadzór w zakresie ochrony przeciwpożarowej zakładów pracy, obiektów i innych jednostek organizacyjnych resortu,
- 3) kontrola stanu ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu i wydawania zaleceń lub zarządzeń pokontrolnych.

2. Częstotliwość i zakres przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych wchodzących w skład zjednoczeń, kombinatów i przedsiębiorstw ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej na wniosek inspektoratu ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia — kombinatu.

3. Szczegółowy zakres działania służb ochrony przeciwpożarowej poszczególnych szczebli określa załącznik do zarządzenia.

§ 12. W przedsiębiorstwach, w których na podstawie odrębnych przepisów powołane zostały zakładowe zawodowe straże pożarne, sprawami ochrony przeciwpożarowej kieruje komendant tej straży, który podlega bezpośrednio dyrektorowi lub zastępcy dyrektora do spraw technicznych, pod względem fachowym służbie ochrony przeciwpożarowej jednostki nadrzędnej, a w

zakresie operacyjno-technicznym właściwej terenowo komendzie straży pożarnych.

W przedsiębiorstwach tych oraz w zakładach wiodących kombinatów, w których powołane zostały zakładowe zawodowe straże pożarne, komendy tych straży spełniają funkcje inspektoratu ochrony przeciwpożarowej.

§ 13. 1. W służbach ochrony przeciwpożarowej wymienionych w § 10 ust. 1 oprócz funkcjonariuszy pożarnictwa powinni być zatrudnieni specjaliści branżowi — pracownicy posiadający wyższe lub średnie wykształcenie techniczne, a ponadto specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. Ilości i rodzaje stanowisk pracy, na których powinni pełnić służbę oficerowie i chorążowie pożarnictwa, ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

3. Ilości i rodzaje stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni specjaliści branżowi, o których mowa w ust. 1, ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej na wniosek naczelnego dyrektora zjednoczenia lub dyrektora kombinatu.

§ 14. Wymagania w zakresie kwalifikacji, tryb powoływania na stanowiska i zmian w stosunku służbowym, obowiązujący czas służby i zasady wynagradzania oraz obowiązki, prawa i odpowiedzialność dyscyplinarną funkcjonariuszy pożarnictwa pełniących służbę w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, wymienionych w § 10, ust. 1 oraz w zakładowych zawodowych strażach pożarnych regulują odrębne przepisy.

§ 15. W celu stworzenia niezbędnych warunków dla koordynacji działania terenowego w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych, służba ochrony przeciwpożarowej resortu zobowiązana jest do współdziałania z właściwymi terenowo komendami straży pożarnych.

§ 16. Zobowiązuje się dyrektorów jednostek organizacyjnych resortu, wymienionych w § 10, ust. 1 i § 12, do wprowadzenia w schematach organizacyjnych i zakresach działania — zmian wynikających z postanowień niniejszego zarządzenia.

§ 17. W odniesieniu do organizacji ochrony przeciwpożarowej w resorcie hutnictwa, uregulowanej niniejszym zarządzeniem, nie mają zastosowania przepisy zarządzeń:

- Nr 5 Ministrów Przemysłu Ciężkiego i Spraw Wewnętrznych z dnia 12 stycznia 1963 r. w sprawie organizacji, zakresu działania oraz współdziałania służby przeciwpożarowej resortu przemysłu ciężkiego z komendami straży pożarnych,
- Nr 6 Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 12 stycznia 1963 r. w sprawie ustalenia wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu ciężkiego.

§ 18. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Hutnictwa

F. Kaim

Załącznik do zarządzenia Ministra Hutnictwa z dnia 17 lipca 1976 r.

ZAKRES DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Do zakresu działania Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwożarowej należy:

- 1) ogólne fachowe kierownictwo i zwierzchni nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych resortu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przedstawianie odpowiednich w tym zakresie wniosków kierownictwu resortu,
- 3) inicjowanie resortowych przepisów przeciwpożarowych, uzgadnianie branżowych przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej i wprowadzanie przepisów przeciwpożarowych wydawanych przez odpowiednie władze oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 4) ustalanie podstawowych kierunków i sposób zapobiegania pożarom oraz kontrola ich realizacji,
- 5) koordynowanie działalności jednostek projektowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) prowadzenie spraw kadrowych funkcjonariuszy pożarnictwa pełniących służbę w podległych resortowi jednostkach organizacyjnych,
- 7) inicjowanie i organizowanie działalności propagandowej ochrony przeciwpożarowej z uwzględnieniem specyfiki resortowej,
- 8) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa w zakresie zapewniającym uwzględnianie potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 9) organizowanie służby ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przeprowadzania okresowej kontroli prawidłowości i skuteczności działania tych służb,
- 10) współdziałanie z instytucjami państwowymi i społecznymi w zakresie przygotowania resortowej służby ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,
- 11) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek organizacyjnych podległych resortowi,
- 12) organizowanie informacji technicznej i wymiany doświadczeń krajowych i zagranicznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 13) inicjowanie i nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego w przeciwpożarowym zabezpieczaniu procesów technologicznych,
- 14) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnej przepisów oraz norm branżowych specjalnego wyposażenia w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 15) ustalanie kierunków i programów szkolenia służb ochrony przeciwpożarowej w dostosowaniu do specyfiki resortowej oraz wytycznych dla instruktażu przeciwpożarowego pracowników jednostek orga-

nizacyjnych resortu i sprawowanie nadzoru nad realizacją tego szkolenia,

- 16) planowanie potrzeb i opiniowanie opracowanych materiałów dydaktyczno-szkoleniowych oraz propagandowych stanowiących pomoc w szkoleniu przeciwpożarowym (filmy, przeźrocza, plansze itp.) pracowników zakładów i resortowych służb ochrony przeciwpożarowej,
- 17) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących ochrony przeciwpożarowej w resorcie oraz organizowanie narad instruktażowych z podległymi służbami ochrony przeciwpożarowej,
- 18) udział w pracach komisji pożarowych powołanych przez kierownictwo resortu,
- 19) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w resorcie, opracowywanie analiz i wniosków,
- 20) współdziałanie z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do potrzeb.

2. Do zakresu działania inspektoratów ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń, kombinatów, central i instytutów należy:

- 1) fachowe kierownictwo i bezpośredni nadzór prewencyjny nad ochroną przeciwpożarową w przedsiębiorstwach zgrupowanych w zjednoczeniu (kombinacie, centrali),
- 2) nadzór nad realizacją zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
- 3) organizacja służb ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych i określanie kierunków ich działania oraz przeprowadzanie odpraw instruktażowych i narad roboczych z podległymi służbami,
- 4) prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarów oraz analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego z jednostek podległych i przedstawianie kierownictwu zjednoczenia (kombinatu, centrali, instytutu) wynikających z tej analizy wniosków,
- 5) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi na szczeblu zjednoczenia, kombinatu, centrali, instytutu w zakresie uwzględniania potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz potrzeb obrony cywilnej,
- 6) nadzór nad organizacją prewencji przeciwpożarowej w podległych zakładach pracy,
- 7) przeprowadzanie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej zakładów, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz potrzebami,
- 8) nadzór przy wdrażaniu postępu technicznego, wprowadzaniu lub modernizowaniu technologii dla uwzględnienia warunków ochrony przeciwpożarowej,

- 9) udział w opiniowaniu w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
  - 10) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udział w komisjach rozruchowych i odbiorczych,
  - 11) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń gaśniczych, sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego dla jednostek podległych, jak również inicjowanie postępu technicznego w tym zakresie,
  - 12) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla potrzeb jednostek podległych zjednoczeniu, kombinatowi, centrali, instytutowi,
  - 13) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego dla służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych itp. oraz współpraca w tym zakresie z właściwą komórką szkolenia zawodowego w zjednoczeniu, kombinacie, centrali, instytucie,
  - 14) określanie zapotrzebowań na materiały dydaktyczno-szkoleniowe stosownie do programów szkolenia przeciwpożarowego i planów działalności prewencyjnej oraz prowadzenie działalności propagandowej,
  - 15) udział w dochodzeniach popożarowych, badanie przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowanie odpowiednich metod przeciwdziałania,
  - 16) współdziałanie z terenowo właściwymi komendantami straży pożarowych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do występujących potrzeb,
  - 17) prowadzenie spraw kadrowych funkcjonariuszy pożarnictwa pełniących służbę w podległych jednostkach organizacyjnych,
  - 18) wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej na zlecenie dyrektora zjednoczenia, kombinatu, centrali lub instytutu oraz Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej.
- 3. Do zakresu działania inspektoratu ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa — zakładu należy:**
- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia zakładu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
  - 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w obiektach zakładów, wydawanie doraźnych zaleceń w sprawie poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej w zakresie uprawnień ustalonych przez kierownictwo zakładu,
  - 3) zgłaszanie kierownictwu zakładu i nadrzędnej jednostce ochrony przeciwpożarowej potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia zabezpieczenia przeciwpożarowego,
  - 4) inicjowanie i branie udziału w pracach komisji pożarowo-technicznej,
  - 5) współdziałanie w zakresie szkolenia nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenia pracowników funkcyjnych (kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych) w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 6) wnioskowanie kierownictwu zakładu o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej w podległych im działach, w przypadkach stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony w przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i instrukcji technologicznych przez podległy im personel,
  - 7) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanem gotowości użytkowej oraz konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczaniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,
  - 9) aktualizowanie instrukcji alarmowania na wypadek pożaru,
  - 10) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków ochrony przeciwpożarowej przy prowadzeniu prac stwarzających zagrożenie pożarowe (spawanie, cięcie metali itp) oraz przy remontach, pracach modernizacyjnych, adaptacyjnych i innych,
  - 11) inicjowanie organizacji zakładowej ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej, pogotowi przeciwpożarowych oraz sprawowania fachowego nadzoru nad ich działalnością,
  - 12) inicjowanie organizowania konferencji i narad w sprawie poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa przy współudziale organizacji politycznych i związkowych,
  - 13) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udział w komisjach rozruchowych i odbiorczych,
  - 14) współdziałanie w opracowaniu i aktualizacji regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu,
  - 15) analizowanie przyczyn zaistniałych pożarów lub zapłonów technologicznych i ich skutków, wspólnie ze służbami technicznymi oraz przedstawienia kierownictwu przedsiębiorstwa odpowiednich wniosków,
  - 16) współdziałanie w przygotowaniu przedsiębiorstwa do potrzeb obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 17) współpraca z terenowo właściwymi komendantami straży pożarnych oraz sąsiednimi strażami pożarnymi,
  - 18) do zakresu zadań komendantów zakładowych, zawodowych straży pożarnych należą również obowiązki określone w regulaminie organizacyjnym zakładowych zawodowych straży pożarnych.

ZARZĄDZENIE NR 222 MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 16 września 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Rolnictwa

(Dz. Urz. MR Nr 11, poz. 48)

Na podstawie art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się co następuje:

§ 1.1. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Rolnictwa obowiązani są w szczególności do:

- 1) organizowania zakładowej ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej i zapewnienia jej odpowiednich warunków organizacyjno-technicznych, na zasadach określonych odrębnymi przepisami,
- 2) powołania komisji pożarowo-technicznej w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej,
- 3) wprowadzenia regulaminu ochrony przeciwpożarowej określającego obowiązki i zadania poszczególnych służb, komórek organizacyjnych i pracowników.

2. Dyrektorzy centralnych zarządów i jednostek organizacyjnych bezpośrednio podległych Ministrowi Rolnictwa wydadzą ramowe regulaminy ochrony przeciwpożarowej, dostosowane do specyfiki poszczególnych pionów organizacyjnych.

§ 2. 1. Służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) w Ministerstwie Rolnictwa — pracownicy Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpożarowej wchodzącego w skład Departamentu Techniki; działalnością Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpożarowej kieruje Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej,
- 2) w centralnych zarządach zjednoczeniach i innych jednostkach organizacyjnych — pracownicy inspektoratów lub zatrudnieni na samodzielnych stanowiskach pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej — powołani w miarę potrzeby przez dyrektora (kierownika) centralnego zarządu, zjednoczenia lub innej jednostki organizacyjnej.

2. W służbie ochrony przeciwpożarowej powinni być zatrudnieni funkcjonariusze pożarnictwa oraz inni pracownicy inżynieryjno-techniczni posiadający specjalistyczne przeszkolenie pożarnicze.

Wytyczne w zakresie rozmieszczenia stanowisk funkcjonariuszy pożarnictwa ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej.

3. Zasady zatrudniania i wynagradzania funkcjonariuszy pożarnictwa regulują odrębne przepisy.

4. Ramowy zakres zadań służby ochrony przeciwpożarowej określa załącznik do zarządzenia.

5. Powołanie służby ochrony przeciwpożarowej nie może spowodować wzrostu etatów i funduszu płac oraz powinno mieścić się w limitach, wskaźnikach lub środkach budżetowych, przyznanych dla danej jednostki organizacyjnej.

§ 3. Służba ochrony przeciwpożarowej obowiązana jest do współdziałania z komendami straży pożarnych w zakresie doskonalenia stanu ochrony przeciwpożarowej oraz zwalczania pożarów i klęsk żywiołowych.

§ 4. Traci moc zarządzenie Nr 24 Ministra Rolnictwa z dnia 22 stycznia 1962 r. w sprawie wytycznych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego majątku jednostek organizacyjnych resortu rolnictwa (Dz. Urz. Min. Roln. Nr 4, poz. 14 z późniejszymi zmianami).

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Rolnictwa
K. Barcikowski

Załącznik do zarządzenia nr 222 Ministra Rolnictwa z dnia 16 września 1976 r.

RAMOWY ZAKRES ZADAŃ SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Do zadań służby ochrony przeciwpożarowej należą w szczególności sprawy:

- 1) fachowego kierownictwa i nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 2) analizowanie stanu ochrony przeciwpożarowej oraz podejmowanie odpowiednich w tym zakresie wniosków,
  - 3) inicjowanie oraz opracowywanie przepisów przeciwpożarowych i innych aktów normatywnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz nadzoru nad ich stosowaniem.
- 4) ustalanie kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontroli ich realizacji,

5) współdziałanie z jednostkami projektowania i realizacji inwestycji w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

6) organizowanie służby ochrony przeciwpożarowej oraz przeprowadzanie okresowej kontroli prawidłowości i skuteczności jej działania,

7) przeprowadzanie kontroli działalności przeciwpożarowej i wydawanie stosownych poleceń pokontrolnych,

8) współdziałanie z instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie przygotowania służby ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,

9) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

10) prowadzenie informacji technicznej i wymiany

doświadczeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

- 11) inicjowanie i nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego w przeciwpożarowym zabezpieczeniu procesów technologicznych,
- 12) organizacja i nadzór nad realizacją szkolenia pożarniczego oraz określanie zapotrzebowań na materiały dydaktyczno-szkoleniowe i propagandowe na potrzeby ochrony przeciwpożarowej,
- 13) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego oraz organizowanie narad instruktażowych w sprawach ochrony przeciwpożarowej,

- 14) udział w dochodzeniach popożarowych, prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów oraz opracowywanie analiz i wniosków,
- 15) organizowanie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 16) sprawowanie nadzoru nad prawidłowym rozmieszczeniem oraz stanem technicznym sprzętu pożarniczego, urządzeń alarmowych i gaśniczych,
- 17) nadzory nad gotowością operacyjno-techniczną zakładowych jednostek straży pożarnych,
- 18) współdziałanie z właściwymi jednostkami, służbami i komendami straży pożarnych w zakresie realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej.

22.

ZARZĄDZENIE NR 16 MINISTRA ENERGETYKI I ENERGII ATOMOWEJ

z dnia 25 października 1976 r.

w sprawie ochrony przeciwpożarowej w resorcie energetyki i energii atomowej

Na podstawie art. 6, ust. 1 oraz art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w resorcie energetyki i energii atomowej obowiązani są do udziału w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu.

§ 2. Dyrektorzy departamentów Ministerstwa Energetyki i Energii Atomowej, stosownie do właściwości, obowiązani są do uwzględniania zasad ochrony przeciwpożarowej i podejmowania niezbędnych przedsięwzięć w tym zakresie.

§ 3. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych resortu energetyki i energii atomowej zapewniają — każdy w zakresie swego działania — realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

- 1) wyposażenie w techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego nowo budowanych, rozbudowywanych i modernizowanych obiektów, urządzeń i instalacji technologiczno-produkcyjnych oraz wykonywanie zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdrażaniu nowych procesów technologicznych,
- 2) określenie obowiązków i odpowiedzialności kierowników poszczególnych pionów, komórek organizacyjnych i służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 3) wprowadzenie regulaminu ochrony przeciwpożarowej opracowanego według ramowych założeń, o których mowa w § 8, pkt 1,
- 4) powołanie stosownie do ustaleń, o których mowa w § 8, pkt 2, komisji pożarowo-technicznej i przeciwwybuchowej,
- 5) powołanie pogotowia przeciwpożarowego (oddziału, wydziału, hali),
- 6) rozpatrywanie na naradach kierownictwa stanu ochrony przeciwpożarowej i podejmowanie działań zmierzających do właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 7) nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i wykonywaniem na-

łożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowanie odpowiednich środków w odniesieniu do tych pracowników, którzy swym działaniem lub zaniedbaniem powodują zagrożenie pożarowe,

- 8) podejmowanie innych działań zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego,
- 9) nadzór i kontrolę w zakresie realizacji zadań związanych z ochroną przeciwpożarową.

§ 4. Ustalanie generalnych kierunków działania, koordynacja zadań w zabezpieczeniu przeciwpożarowym i nadzór fachowy w zakresie ochrony przeciwpożarowej w resorcie energetyki i energii atomowej — należy do służby ochrony przeciwpożarowej.

§ 5.1. Służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) w Ministerstwie Energetyki i Energii Atomowej — Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej,
- 2) w Zjednoczeniu Przemysłu Węgla Brunatnego i Elektrowni, Instytucie Badań Jądrowych, Centrum Naukowo-Produkcyjnym Automatyki Energetycznej oraz w przedsiębiorstwach wielozakładowych bezpośrednio podległych Ministrowi Energetyki i Energii Atomowej — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej.

2. W jednostkach organizacyjnych, w których nie tworzy się inspektoratów ochrony przeciwpożarowej — zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykonuje inspektor lub wyznaczony w tym celu pracownik, posiadający wyższe lub średnie wykształcenie techniczne i specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

3. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej MEiEA ustala jednostki organizacyjne, w których sprawy ochrony przeciwpożarowej powierzone zostaną pracownikom inżyniersko-technicznym.

4. Ramowy zakres działania służby ochrony przeciwpożarowej określa załącznik do zarządzenia.

§ 6.1. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej MEiEA podlega pod względem organizacyjnym dyrektorowi Departamentu Ochrony Środowiska, Bezpieczeństwa i Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej,

a pod względem fachowym — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych,

2. Działalnością inspektoratów ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 2 kierują funkcjonariusze pożarnictwa, podlegający pod względem organizacyjnym dyrektorom lub zastępcom dyrektorów do spraw technicznych tych jednostek, a pod względem fachowym — Głównemu Inspektorowi Ochrony Przeciwpowarowej MEiEA.

3. W jednostkach organizacyjnych, w których na podstawie odrębnych przepisów powołano zakładowe zawodowe straże pożarne, sprawami ochrony przeciwpożarowej kieruje komendant tej straży, który pod względem organizacyjnym podlega dyrektorowi lub jego zastępcy do spraw technicznych, a w zakresie operacyjno-technicznym — właściwej terenowej komendzie straży pożarnych.

4. Inspektorzy i pracownicy inżynieryjno-techniczni wykonujący zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w § 5, ust. 2, podlegają pod względem organizacyjnym dyrektorom (kierownikom) lub zastępcom dyrektorów (kierownikom) do spraw technicznych tych jednostek, a pod względem fachowym właściwej nadzórnej jednostce służby ochrony przeciwpożarowej.

§ 7. Liczbę i rodzaj stanowisk pracy, na których powinni być zatrudnieni oficerowie i chorążowie pożarnictwa, ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwpowarowej MEiEA, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

§ 8. Upoważnia się Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpowarowej do:

- 1) ustalenia ramowych założeń do regulaminów ochrony przeciwpożarowej w resorcie energetyki i energii atomowej,
- 2) wyznaczenia przedsiębiorstw i innych jednostek or-

ganizacyjnych, w których powinny być powołane komisje pożarowo-techniczne i przeciwybuchowe.

§ 9. Służba ochrony przeciwpożarowej obowiązana jest do ścisłego współdziałania z właściwymi terenowymi komendami straży pożarnych.

§ 10. Traci moc:

- 1) w odniesieniu do jednostek organizacyjnych resortu energetyki i energii atomowej:
  - zarządzenie nr 105 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28 września 1963 r. w sprawie podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego w resorcie górnictwa i energetyki,
  - zarządzenie nr 22 Ministra Górnictwa i Energetyki oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 kwietnia 1969 r. w sprawie organizacji i zakresu działania służby przeciwpożarowej w resorcie górnictwa i energetyki oraz zasad współdziałania tej służby z komendami straży pożarnych,
- 2) zarządzenie nr 10 Pełnomocnika Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej z dnia 1 marca 1963 r. w sprawie podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego w jednostkach podległych Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej,
- 3) zarządzenie nr 34 Pełnomocnika Rządu do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej z dnia 24 grudnia 1971 r. w sprawie wytycznych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek Pełnomocnika Rządu oraz obowiązków dyrektorów tych jednostek i personelu inżynieryjno-technicznego zakładów (działów, pracowni) w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister
Energetyki i Energii Atomowej
A. Szozda

Załącznik do zarządzenia Ministra Energetyki i Energii Atomowej z dnia 25 października 1976 r.

RAMOWY ZAKRES DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

1. Do zakresu działania Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpowarowej Ministerstwa Energetyki i Energii Atomowej należy:

- 1) ogólne fachowe kierownictwo i nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych resortu energetyki i energii atomowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przedstawianie odpowiednich w tym zakresie wniosków Kierownictwu resortu,
- 3) inicjowanie i opracowywanie resortowych przepisów przeciwpożarowych oraz opiniowanie branżowych przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 4) ustalanie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontrola ich realizacji,

- 5) współpraca z jednostkami projektowania w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) zatwierdzanie wniosków w sprawie zatrudnienia pracowników ochrony przeciwpożarowej resortu,
- 7) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa w zakresie potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 8) przeprowadzanie okresowej kontroli prawidłowości i skuteczności działania służb ochrony przeciwpożarowej jednostek organizacyjnych resortu,
- 9) współdziałanie z instytucjami państwowymi i społecznymi w zakresie przygotowania resortowej służby ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,
- 10) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek organizacyjnych resortu,

- 11) organizowanie informacji technicznej i wymiany doświadczeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej między odpowiednimi placówkami krajowymi i zagranicznymi,
- 12) inicjowanie i nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego w przeciwpożarowym zabezpieczeniu procesów technologicznych,
- 13) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych przepisów oraz norm branżowych specjalnego wyposażenia w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
- 14) ustalanie kierunków i programów szkolenia służb ochrony przeciwpożarowej w dostosowaniu do specyfiki resortowej oraz opracowywanie wytycznych w sprawie instruktażu przeciwpożarowego pracowników jednostek organizacyjnych resortu i sprawowania nadzoru nad realizacją tego szkolenia,
- 15) planowanie potrzeb i opiniowanie opracowanych materiałów dydaktyczno-szkoleniowych oraz propagandowych, stanowiących pomoc w szkoleniu przeciwpożarowym (filmy, przeźrocza, plansze itp.),
- 16) udział w pracach — powołanych przez Kierownictwo resortu — komisji ustalających przyczyny i skutki pożarów,
- 17) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w resorcie oraz opracowywanie analiz i wniosków.

2. Do zakresu działania inspektorów ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Energetyki i Energii Atomowej należy:

- 1) fachowe kierownictwo i bezpośredni nadzór prewencyjny w zakresie ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych,
- 2) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej MEiEA,
- 3) zorganizowanie służby ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych i określenie kierunków ich działania oraz przeprowadzanie odpraw instruktażowych i porad roboczych z pracownikami tej służby,
- 4) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów oraz analiza stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek podległych i przedstawianie kierownictwu — wynikających z tej analizy — wniosków,
- 5) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi w zakresie uwzględniania potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz potrzeb obrony cywilnej,
- 6) przeprowadzanie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej zakładów, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz potrzebami zakładów,
- 7) czuwanie nad uwzględnianiem warunków bezpieczeństwa pożarowego przy wdrażaniu postępu technicznego, wprowadzaniu lub modernizacji technologii,
- 8) udział w opiniowaniu założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 9) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń

gaśniczych sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego dla jednostek podległych, jak również inicjowanie postępu technicznego w tym zakresie,

- 10) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek podległych,
- 11) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego dla służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych i przeciwybuchowych oraz współpraca w tym zakresie z właściwą komórką szkolenia zawodowego,
- 12) określanie zapotrzebowania na materiały dydaktyczno-szkoleniowe i propagandowe, stosownie do programów szkolenia przeciwpożarowego i planów działalności prewencyjnej,
- 13) udział w dochodzeniach popożarowych, badania przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowywanie metod przeciwdziałania.

3. Do zakresu działania inspektorów ochrony przeciwpożarowej i pracowników inżyniersko-technicznych wykonujących zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia zakładu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej MEiEA,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w obiektach zakładu, wydawanie doraźnych zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie uprawnień ustalonych przez kierownictwo zakładu,
- 3) zgłaszanie kierownictwu zakładu potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia ochrony przeciwpożarowej,
- 4) udział w pracach komisji pożarowo-technicznej i przeciwybuchowej (jeżeli takie komisje zostały w zakładzie powołane),
- 5) współdziałanie w szkoleniu nowo przyjmowanych pracowników oraz w szkoleniu pracowników funkcyjnych (kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych) w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) składanie kierownictwu zakładu wniosków w przedmiocie ukarania pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej, w przypadku stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony w przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i instrukcji technologicznych przez podległy im personel,
- 7) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanem gotowości oraz konserwacją sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczeniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,
- 9) aktualizowanie instrukcji alarmowania na wypadek pożaru,

- 10) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków ochrony przeciwpożarowej przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, cięcie metali itp.), remontach, pracach modernizacyjnych, adaptacyjnych i innych,
- 11) inicjowanie organizowania zakładowej ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej i pogotowia przeciwpożarowego oraz sprawowanie fachowego nadzoru nad ich działalnością,
- 12) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów

i urzędów oraz udział w komisjach odbiorczych,

- 13) współdziałanie w opracowaniu i aktualizacji regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu,
- 14) analizowanie wspólnie ze służbami technicznymi przyczyn i skutków zaistniałych pożarów lub zapłonów technologicznych oraz przedstawianie kierownictwu odpowiednich wniosków,
- 15) współdziałanie w przygotowaniu zakładu na potrzeby obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

23.

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 2 kwietnia 1977 r.

w sprawie ustalenia wyższej kwoty dopuszczalnego zarobku z tytułu niektórych prac wykonywanych przez emerytów i rencistów (Monitor Polski Nr 8, poz. 57)

Na podstawie § 3, ust. 1, pkt 2 lit. c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 1977 r. w sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 11, poz. 46) zarządza się, co następuje:

§ 1. Kwotę dopuszczalnego zarobku ustala się na 36 000 zł w stosunku rocznym dla emerytów i rencistów:

- 1) techników lub mistrzów dyplomowanych wykonujących prace w uspołecznionych zakładach pracy na stanowisku wymagającym kwalifikacji technika,
- 2) pracowników średniego personelu medycznego w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 września 1972 r. w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz. U. Nr 37, poz. 246), wykonujących prace w

zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów,

- 3) oficerów i chorążych pożarnictwa wykonujących prace w jednostkach ochrony przeciwpożarowej lub prace w uspołecznionych zakładach pracy na stanowiskach do spraw zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 4) wykonujących zawodowo działalność artystyczną w rozumieniu § 15, ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 1973 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1974 r. Nr 1, poz. 1).

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1977 r.

Minister
Pracy, Płac i Spraw Socjalnych
T. Rudolf

24.

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE NR 2 MINISTRA ADMINISTRACJI, GOSPODARKI TERENOWEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA

z dnia 9 lutego 1976 r.

w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska

Na podstawie art. 17, ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pracownicy Ministerstwa i jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska zobowiązani są brać udział w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu.

§ 2. Koordynację i nadzór nad całokształtem zagadnień ochrony przeciwpożarowej w resorcie sprawuje podsekretarz stanu wyznaczony przez Ministra.

§ 3.1. Dyrektorzy: Zjednoczenia Zaplecza Technicznego Gospodarki Komunalnej, Zjednoczenia Przedsię-

biorstw Geodezyjno-Kartograficznych, Instytutu Kształtowania Środowiska oraz Instytutu Geodezji i Kartografii zobowiązani są do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności do:

- 1) wydawania poleceń zmierzających do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego podległych jednostek organizacyjnych,
- 2) zapewnienia odpowiednich środków finansowych i materiałowych, niezbędnych do utrzymania właściwych warunków bezpieczeństwa pożarowego,
- 3) wprowadzania technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego nowo budowanych, rozbudowywanych lub modernizowanych obiektów, urzą-

dzeń i instalacji oraz wykonywania zabezpieczeń przeciwpożarowych przy wdrażaniu nowych procesów technologicznych,

- 4) podejmowania odpowiednich przedsięwzięć w celu zapewnienia właściwych warunków bezpieczeństwa pożarowego podległych jednostek organizacyjnych,
- 5) ustalania potrzeb w zakresie dostosowywania obiektów, urządzeń i instalacji do wymagań ochrony przeciwpożarowej, jak też bezpieczeństwa ogólnego oraz dopilnowywania realizacji podejmowanych przedsięwzięć w tym zakresie,
- 6) zapewnienia sprawdzania przez personel inżynierjno-techniczny i jednostki kontroli wewnętrznej warunków zabezpieczenia przeciwpożarowego i przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego w podległych jednostkach organizacyjnych,
- 7) organizowania i nadzorowania szkolenia pożarowego personelu podległych zakładów pracy,
- 8) dokonywania corocznej analizy stanu bezpieczeństwa pożarowego i podejmowania poczynań zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego w podległych zakładach pracy.

2. Dyrektorzy jednostek organizacyjnych wymienionych w ust. 1 powołają pod przewodnictwem swych zastępców ds. technicznych zespoły techniczno-koordynacyjne ds. ochrony przeciwpożarowej.

3. Szczegółowy zakres działania oraz skład zespołu techniczno-koordynacyjnego ds. ochrony przeciwpożarowej określa dyrektor na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwożarowej.

4. Ustalenia zawarte w ust. 1, 2 i 3 dotyczą odpowiednio Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

5. Zadania określone w ust. 1, 2 i 3 w odniesieniu do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Gospodarki Terenowej w Ursusie wykonuje dyrektor Departamentu Budownictwa Komunalnego i Gospodarki Materiałowej, a w odniesieniu do ośrodków doskonalenia kadr kierowniczych Ministerstwa Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska Dyrektor Departamentu Kadr i Szkolenia.

§ 4. Dyrektorzy (kierownicy) zakładów pracy zobowiązani są do zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonego ich pieczy majątku a w szczególności do:

- 1) określenia obowiązków i odpowiedzialności kierowników poszczególnych pionów, komórek organizacyjnych i służb za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 2) wprowadzenia regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu w oparciu o wytyczne Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwożarowej,
- 3) powołania, w zależności od wielkości i charakteru oraz rzeczywistych potrzeb zakładu:
  - komisji pożarowo-technicznej,
  - ochotniczej lub obowiązkowej straży pożarnej,
  - pogotowia przeciwpożarowych,
- 4) przeprowadzania analiz stanu bezpieczeństwa pożarowego zakładu, wydawania stosownych zarządzeń oraz wyznaczania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie,
- 5) ustalania zadań, form i środków zmierzających do właściwego zabezpieczenia zakładu,
- 6) dostosowania obiektów do wymagań ochrony przeciwpożarowej,

- 7) ustalania odpowiednich bodźców materialnych dla pracowników wyróżniających się w działalności na rzecz przeciwpożarowego zabezpieczenia miejsca pracy,
- 8) nadzorowania przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i wykonywania nałożonych na nich zadań w tym zakresie oraz stosowania odpowiednich form i środków oddziaływania w odniesieniu do tych pracowników, którzy swym działaniem lub zaniedbaniem powodują zagrożenie pożarowe,
- 9) podejmowania innych poczynań zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego zakładu pracy.

§ 5. 1. Ustalanie generalnych kierunków działania, koordynacja zadań w zabezpieczeniu przeciwpożarowym i nadzór fachowy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego jednostek organizacyjnych resortu należy do służby ochrony przeciwpożarowej.

2. Służba ochrony przeciwpożarowej przeprowadza kontrole stanu bezpieczeństwa pożarowego, wydaje odpowiednie zalecenia lub zarządzenia pokontrolne.

3. Częstotliwość przeprowadzania kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwożarowej.

§ 6. 1. Resortową służbę ochrony przeciwpożarowej stanowią:

- 1) w Ministerstwie Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska — Główny Inspektorat Ochrony Przeciwożarowej, którego działalnością kieruje główny inspektor ochrony przeciwpożarowej mianowany przez Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska zgodnie z art. 2, ust. 6 dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. nr 50, poz. 321), podporządkowany Podsekretarzowi Stanu za pośrednictwem dyrektora Departamentu Gospodarki Komunalnej.
  - 2) W Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii — samodzielne stanowisko pracy starszego inspektora ochrony przeciwpożarowej,
  - 3) w Zjednoczeniu Zaplecza Technicznego Gospodarki Komunalnej — inspektorat ochrony przeciwpożarowej, którego działalnością kieruje starszy inspektor ochrony przeciwpożarowej,
  - 4) w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Geodezyjno-Kartograficznych — samodzielne stanowisko pracy inspektora ochrony przeciwpożarowej,
  - 5) w Centrum Techniki Komunalnej, Instytucie Kształtowania Środowiska i Instytucie Geodezji i Kartografii — samodzielne stanowiska pracy specjalisty ds. ochrony przeciwpożarowej.
2. 1) Starszy Inspektor Ochrony Przeciwożarowej w Zjednoczeniu Zaplecza Technicznego Gospodarki Komunalnej podlega Dyrektorowi Zjednoczenia, a pod względem fachowym Głównemu Inspektorowi Ochrony Przeciwożarowej.
- 2) Inspektor Ochrony Przeciwożarowej w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Geodezyjno-Kartograficznych podlega Dyrektorowi Zjednoczenia, a pod względem fachowym Starszemu Inspektorowi Ochrony Przeciwożarowej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

3) Samodzielne stanowiska pracy specjalistów ds. ochrony przeciwpożarowej w jednostkach wymienionych w ust. 1, pkt. 5 podlegają zastępcom dyrektorów ds. technicznych a pod względem fachowym inspektorom ochrony przeciwpożarowej jednostek nadrzędnych.

§ 7. 1. W służbach ochrony przeciwpożarowej wymienionych w § 6, ust. 1 pkt. 1—4 powinni być zatrudnieni funkcjonariusze pożarnictwa (oficerowie i chorążowie); pracownicy cywilni jednostek wymienionych w pkt. 5 powinni posiadać wyższe lub średnie wykształcenie techniczne i wykształcenie specjalistyczne w zakresie ochrony przeciwpożarowej uzyskane na kursach organizowanych przez Komendę Główną Straży Pożarnych.

2. Oficerów i chorążych pożarnictwa na stanowiskach starszych inspektorów i inspektorów ochrony przeciwpożarowej w resortowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej mianuje Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej w oparciu o wnioski kierowników tych jednostek.

3. Ilość i rodzaje stanowisk, na których powinni pełnić służbę oficerowie i chorążowie pożarnictwa, ustala w porozumieniu z kierownikiem jednostki Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

§ 8. 1. Zakres działania służby ochrony przeciwpożarowej w resorcie określa załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. Służba ochrony przeciwpożarowej resortu zobowiązana jest do współdziałania z właściwymi terenowo komendami straży pożarnych.

§ 9. Traci moc zarządzenie wewnętrzne nr 33 Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 4 lipca 1974 r.

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister
Administracji, Gospodarki Terenowej
i Ochrony Środowiska
wz. Z. Drozd

Załącznik do zarządzenia wewnętrznego
Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia
9 lutego 1976 r.

ZAKRES DZIAŁANIA SŁUŻBY OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

1. Do zakresu działania głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej należą sprawy:

- 1) ogólnego fachowego kierownictwa i nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych resortu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przedstawianie odpowiednich w tym zakresie wniosków kierownictwu resortu,
- 3) inicjowanie resortowych przepisów przeciwpożarowych, uzgadniania branżowych przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, wprowadzania norm wyposażenia i przepisów przeciwpożarowych wydawanych przez odpowiednie władze oraz ogólnego nadzoru nad ich stosowaniem,
- 4) ustalanie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz kontroli ich realizacji,
- 5) udzielanie pomocy fachowej rzeczoznawcom do spraw ochrony przeciwpożarowej działającym w jednostkach projektowania,
- 6) prowadzenie spraw kadrowych pracowników ochrony przeciwpożarowej podległych ministerstwu jednostek organizacyjnych,
- 7) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa w zakresie zapewniającym uwzględnienie potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 8) organizowanie służby ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu oraz przeprowadzanie okresowej kontroli prawidłowości i skuteczności działania tych służb.
- 9) przeprowadzanie inspekcji stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego w podległych Ministrowi Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska jednostkach organizacyjnych oraz w mia-

re potrzeby w jednostkach nadzorowanych i występowanie z wnioskami w tym zakresie,

- 10) współdziałanie z instytucjami państwowymi i społecznymi w zakresie przygotowania resortowej służby ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej,
- 11) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla jednostek organizacyjnych podległych resortowi,
- 12) organizowanie informacji technicznej i wymiany doświadczeń krajowych i zagranicznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 13) inicjowanie i nadzór nad wdrażaniem postępu technicznego w przeciwpożarowym zabezpieczeniu procesów technologicznych,
- 14) opracowywanie i uzgadnianie z Komendą Główną Straży Pożarnych przepisów oraz norm branżowych specjalnego wyposażenia w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz ogólnego nadzoru nad ich stosowaniem,
- 15) ustalanie kierunków i programów szkolenia służb ochrony przeciwpożarowej w dostosowaniu do specyfiki resortowej oraz wytycznych dla instruktażu przeciwpożarowego pracowników jednostek organizacyjnych resortu i sprawowania nadzoru nad realizacją tego szkolenia,
- 16) planowanie potrzeb i opiniowanie opracowanych materiałów dydaktyczno-szkoleniowych oraz propagandowych stanowiących pomoc w szkoleniu przeciwpożarowym (filmy, przezrocza, plansze itp.), pracowników zakładów i resortowych służb ochrony przeciwpożarowej,
- 17) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego w resorcie

- oraz organizowanie narad instruktażowych z podległymi służbami ochrony przeciwpożarowej,
- 18) udział w pracach komisji popożarowych powołanych przez kierownictwo resortu,
  - 19) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarów w re-sorcie, opracowywanie analiz i wniosków,
  - 20) współdziałanie z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do potrzeb,
  - 21) prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 22) współdziałanie z właściwymi komórkami Ministerstwa w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku stanowiącego siedzibę Ministerstwa.

2. Do zakresu działania inspektorów ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń należą sprawy:

- 1) fachowe kierownictwo i bezpośredni nadzór prewencyjny nad ochroną przeciwpożarową w przedsiębiorstwach podległych zjednoczeniu,
- 2) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
- 3) organizacja służb ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych i określanie kierunków ich działania oraz przeprowadzanie odpraw instruktażowych i narad roboczych z podległymi służbami,
- 4) prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarów oraz analizy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek podległych i przedstawianie kierownictwu zjednoczenia wynikających z tej analizy wniosków,
- 5) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi na szczeblu zjednoczenia w zakresie uwzględniania potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz potrzeb obrony cywilnej,
- 6) nadzór nad organizacją prewencji przeciwpożarowej w podległych zakładach pracy,
- 7) przeprowadzanie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej zakładów zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz potrzebami,
- 8) nadzór przy wdrażaniu postępu technicznego, wprowadzaniu lub modernizowaniu technologii dla uwzględnienia warunków bezpieczeństwa pożarowego,
- 9) udział w opiniowaniu — w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych — założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- 10) opiniowanie potrzeb w zakresie środków, urządzeń gaśniczych, sygnalizacyjno-alarmowych oraz sprzętu specjalnego dla jednostek podległych, jak również inicjowanie postępu technicznego w tym zakresie,
- 11) inspirowanie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na potrzeby jednostek podległych zjednoczeniu,
- 12) planowanie i opracowywanie programów szkolenia specjalistycznego dla służb ochrony przeciwpożarowej, członków komisji pożarowo-technicznych itp. oraz współpracy w tym zakresie z właściwą komórką szkolenia zawodowego w zjednoczeniu,

- 13) określanie zapotrzebowań na materiały dydaktyczno-szkoleniowe i propagandowe stosownie do programów szkolenia przeciwpożarowego i planów działalności prewencyjnej,
- 14) udział w dochodzeniach popożarowych, badania przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz opracowania odpowiednich metod przeciwdziałania,
- 15) współdziałanie z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami i stosownie do występujących potrzeb,
- 16) prowadzenie spraw kadrowych pracowników ochrony przeciwpożarowej podległych jednostek organizacyjnych,
- 17) wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej na zlecenie dyrektora zjednoczenia lub głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej,
- 18) prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

3. Do zakresu działania inspektorów ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa — zakładu należą sprawy:

- 1) realizacja zadań w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia zakładu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi resortu,
- 2) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach zakładów, wydawanie doraźnych zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w zakresie uprawnień ustalonych przez kierownictwo zakładu,
- 3) zgłaszanie kierownictwu zakładu i nadrzędnej jednostce ochrony przeciwpożarowej potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego,
- 4) inicjowanie i branie udziału w pracach komisji pożarowo-technicznej,
- 5) współdziałanie w zakresie nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenie pracowników funkcyjnych (kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych) w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) wnioskowanie kierownictwu zakładu o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej w podległych im działach, w przypadkach stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony w przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i instrukcji technologicznych przez podległy im personel,
- 7) organizowanie działalności propagandowo-uświadamiającej w zakresie przeciwpożarowej ochrony,
- 8) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczania, stanem gotowości, konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, prawidłowym wyznaczaniem, oznakowaniem i utrzymywaniem dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody dla celów gaśniczych itp.,
- 9) aktualizowanie instrukcji alarmowania na wypadek pożaru,

- 10) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, cięcie metali itp.), remontach, pracach modernizacyjnych, adaptacyjnych i innych,
  - 11) inicjowanie organizacji zakładowej ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej, pogotowi przeciwpożarowych oraz sprawowania fachowego nadzoru nad ich działalnością,
  - 12) inicjowanie organizowania konferencji i narad w sprawach poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa przy współudziale organizacji politycznych i związkowych,
  - 13) udział w komisjach oceny projektów inwestycyjnych budowy, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udziału w komisjach odbiorczych,
  - 14) współdziałanie w opracowaniu i aktualizacji regulaminu ochrony przeciwpożarowej zakładu,
  - 15) analizowanie przyczyn zaistniałych pożarów lub zapłonów technologicznych i skutków wspólnie ze służbami technicznymi oraz przedstawiania kierownictwu przedsiębiorstwa wniosków,
  - 16) współdziałanie w przygotowaniu przedsiębiorstwa na potrzeby obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - 17) współpracy z terenowo właściwymi komendami straży pożarnych oraz sąsiednimi strażami pożarnymi,
  - 18) prowadzenie działalności propagandowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
4. Obowiązki ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych w zakładach pracy określają statuty i regulaminy tych typów straży.

25.

OKÓLNIA NR 41 ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

z dnia 18 października 1976 r.

Przedmiot: prawo do emerytury oraz zasady przyznawania dodatku do emerytur i rent inwalidzkich dla funkcjonariuszy pożarnictwa

Na podstawie art. 21, ust. 2 ustawy o pze oraz art. 48 b, ust. 2 tej ustawy, w brzmieniu nadanym przez art. 47 dekretu z dnia 27.12.1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. Nr 50, poz. 321), zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.7.1976 r. w sprawie określenia wieku emerytalnego i zasad przyznawania dodatku do emerytur i rent inwalidzkich dla funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. Nr 28, poz. 166), zwane dalej „rozporządzeniem”, którego tekst stanowi załącznik nr 1 do okólnika.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1.9.1976 r. W związku z powyższym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnia i zarządza, co następuje:

1. W myśl § 1 rozporządzenia funkcjonariusze pożarnictwa mogą się ubiegać o przyznanie emerytury, jeżeli osiągnęli wiek: mężczyzna 60 lat, a kobieta 55 lat — a w przypadku orzeczenia trwałej niezdolności do pełnienia służby w jednostkach ochrony przeciwpożarowej — mężczyzna 55 lat, a kobieta 50 lat.

2. Funkcjonariusz pożarnictwa, który ubiega się o przyznanie emerytury po osiągnięciu wieku 55 lat (mężczyzna) lub 50 lat (kobieta) i spełnia warunki określone w § 1, ust. 1, pkt 2 i 3 rozporządzenia, należy skierować na badanie przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stawiając komisji pytanie, czy u badanego istnieje trwała niezdolność do pełnienia służby w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.

3. 1. Prawo do 15% dodatku do emerytury przysługuje pod warunkiem wykonywania czynności o charakterze operacyjno-technicznym w jednostkach ochrony przeciwpożarowej przez okres co najmniej 15 lat niezależnie od tego, czy czynności te były wykonywane nieprzerwanie i bez względu na to, czy były wykonywane ostatnio przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę.

3. 2. Prawo do 15% dodatku do renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż

wypadek przy pracy, wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa przysługuje natomiast, jeżeli:

- a) czynności o charakterze operacyjno-technicznym w jednostkach ochrony przeciwpożarowej były wykonywane ostatnio przed powstaniem inwalidztwa i przez okres co najmniej 5 lat,
- b) inwalidztwo powstało w czasie wykonywania tych czynności.

3. 3. 5-letni okres wykonywania czynności o charakterze operacyjno-technicznym nie musi być okresem ciągłym — w okresie tym mogą występować przerwy, a ponadto część tego okresu może przypadać również po dacie powstania inwalidztwa.

Przykład:

Funkcjonariusz pożarnictwa w chwili zgłoszenia wniosku o rentę inwalidzką posiada 7-letni okres wykonywania czynności o charakterze operacyjno-technicznym w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.

Komisja lekarska, orzekając o inwalidztwie równocześnie ustaliła, że inwalidztwo powstało 5 lat temu. Ponieważ inwalidztwo powstało w czasie wykonywania czynności o charakterze operacyjno-technicznym, a funkcjonariusz pożarnictwa posiada ponad 5-letni okres wykonywania tych czynności — ma on prawo do 15% dodatku do renty inwalidzkiej.

3. 4. Warunek, o którym mowa w ust. 3. 2, lit. b, należy uważać za spełniony również, jeżeli inwalidztwo powstało w ciągu 18 miesięcy (2 lat w przypadku choroby zawodowej) od zaprzestania wykonywania czynności o charakterze operacyjno-technicznym, a funkcjonariusz pożarnictwa po zaprzestaniu wykonywania tych czynności nie wykonywał innego zatrudnienia w rozumieniu art. 8 ustawy o pze.

4. Dowodem stwierdzającym okres pełnienia służby w jednostkach ochrony przeciwpożarowej i wykonywania czynności o charakterze operacyjno-technicznym, wymaganym zarówno do ustalenia prawa do

emerytury na warunkach określonych w § 1 rozporządzenia, jak i prawa do 15% dodatku do emerytury lub renty inwalidzkiej z tytułu służby w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, jest zaświadczenie wydane przez:

- Komendanta Głównego Straży Pożarnych,
- komendanta straży pożarnych (wojewódzkiego, rejonowego),
- komendanta zawodowej straży pożarnej (terenowej, zakładowej),
- głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej w ministerstwie (urzędzie centralnym),
- starszego inspektora ochrony przeciwpożarowej w zjednoczeniu (jednostce równorzędnej),
- komendanta szkoły pożarniczej.

Wzór zaświadczenia, o którym wyżej mowa, stanowi załącznik nr 2 do okólnika.

5. Okoliczności wyłączające prawo do 15% dodatku do emerytury i renty inwalidzkiej (§ 4 rozporządzenia), istniejące w chwili składania wniosku o emeryturę lub rentę inwalidzką, będą stwierdzane w zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 4. W przypadku braku takiego stwierdzenia należy uważać, iż okoliczności te nie zachodzą.

6. Emerytura na warunkach określonych w § 1 rozporządzenia oraz 15% dodatek do emerytury i renty inwalidzkiej przysługują od daty powstania prawa do

tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia 1.9.1976 r.

7. Wnioski o przyznanie 15% dodatku do emerytury lub renty inwalidzkiej, które zostały zgłoszone przed 1.9.1976 r. i nie mogły być rozpatrzone z uwagi na brak rozporządzenia, a zostały zaterminowane zgodnie z pismem okólnym Działu Emerytur i Rent z dnia 17.11.1975 r. znak: Rn 523-9/75 — podlegają rozpatrzeniu z urzędu.

Załatwiając wnioski z urzędu, należy zwrócić się do zainteresowanych o przedłożenie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4. W tych przypadkach, o ile są spełnione warunki do uzyskania prawa do 15% dodatku do emerytury lub renty inwalidzkiej, dodatek ten należy przyznać od 1.9.1976 r. W pozostałych przypadkach przyznanie 15% dodatku do emerytury lub renty inwalidzkiej następuje na wniosek zainteresowanego przy zastosowaniu art. 75, ust. 1 ustawy o pze.

8. Zwraca się uwagę, iż przepisy rozporządzenia nie naruszają uprawnień szeregowych i podoficerów Korpusu Technicznego Pożarnictwa, określonych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.6.1967 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 26, poz. 121).

Prezes
w.z. M. Krukowski

Załącznik do okólnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 października 1976 r.

Załącznik nr 1

Przedruk rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1976 r. w sprawie określenia wieku emerytalnego i zasad przyznawania dodatku do emerytur i rent in-

walidzkich dla funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. Nr 28, poz. 166) zamieszczono w Dz. KGSP z 1976 r. Nr 3, poz. 23.

Załącznik nr 2

(pieczęć nagłówkowa jednostki)

Z A Ś W I A D C Z E N I E

W związku z postanowieniami art. 15 i 47 dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa

(Dz. U. Nr 50, poz. 321) stwierdza się, że obywatel . . . . . ur. dnia . . . . . pełniący służbę w . . . . . na stanowisku . . . . . wykonywał czynności o charakterze operacyjno-technicznym w następujących okresach:

L.p.	Nazwa jednostki	Stanowisko służbowe	Okres pełnienia czynności o charakterze operacyjno-technicznym				
			od	do	lat	miesiące	dni
		Razem					

- Zaświadczenie wydano w celu przedłożenia:
- 1) w miejscu pełnienia służby — dla ustalenia okresów uprawniających do dodatkowego urlopu wypoczynkowego,

2) w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych — dla ustalenia okresów uprawniających do dodatku do emerytury lub renty inwalidzkiej (podpis przedłożonego uprawnionego do mianowania)

ZARZĄDZENIE NR 3 KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 10 lutego 1977 r.

w sprawie stosowania miesięcznych kart drogowych pożarniczych pojazdów samochodowych i miesięcznych kart pracy silnikowego sprzętu pożarniczego w jednostkach ochrony przeciwpożarowej

Na podstawie § 2, pkt 10 i § 6, ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 1975 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Komendanta Głównego Straży Pożarnych (Dz. U. Nr 33, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. W celu usprawnienia ewidencji eksploatacji pożarniczych pojazdów samochodowych i sprzętu silnikowego oraz rozliczania materiałów pędnych wprowadza się:

- 1) miesięczną kartę drogową pożarniczego pojazdu samochodowego stanowiącą załącznik nr 1 do zarządzenia,
- 2) miesięczną kartę pracy silnikowego sprzętu pożarniczego stanowiącą załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 2. Miesięczne karty drogowie pożarniczego pojazdu

samochodowego oraz miesięczne karty pracy silnikowego sprzętu pożarniczego należy stosować według wytycznych stanowiących załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 3. W eksploatacji pojazdów osobowych używanych do celów administracyjnych i pojazdów ciężarowych należy prowadzić karty drogowie według zasad określonych zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 5 grudnia 1949 r. o prowadzeniu kart drogowych pojazdów mechanicznych (Dz. Taryf. i Zarz. Kom. z dnia 15 grudnia 1949 r., nr 37, poz. 273).

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą od dnia 1 marca 1977 r.

Komendant Główny Straży Pożarnych
Z. Jarosz

Numer ewidencyjny karty drogowej	Seria
1	1

JEDNOSTKA
m.p.

**MIEŚCZNA KARTA DROGOWA
POŻARNICZEGO POJAZDU SAMOCHODOWEGO**

na miesiąc ..... 19... r.

Marka	Typ .....
Rodzaj	Nr rej. ....
Numer operacyjny	
Norma zużycia paliwa na 100 km przebiegu	litrów .....
Urządzenia specjalne	
Norma zużycia paliwa na jedną godzinę pracy urządzeń specjalnych	litrów .....

ZAPISY DOTYCZĄCE OBSŁUGI TECHNICZNYCH I TP.

[illegible]

	litrów	paliwa	oleju
1	pozostało z ubiegłego miesiąca		
2	pobrano w ciągu miesiąca bieżącego		
3	razem		
4	przybyło km	5	zużyto
6	przepr. godzin	7	zużyto
8	wykon. rozruch.	9	zużyto
10	zużyto w ciągu miesiąca Razem:		
11	przysługuje wg norm wraz z dodatkiem		
12	pozostało na miesiąc następny		
13	oszczędzono — przerozchodowano		

Obliczył .....
(Imię i Nazwisko)

Sprawdził .....

.....
(Miejscowość, data i podpis osoby wydającej kartę)

[illegible][illegible]

WKLADKA DO MIESIECZNEJ KARTY DROGOWEJ POJAZDU

wydana dnia ..... 19... r.

(podpis wydającego)

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

JEDNOSTKA

m.p.

Numer ewidencyjny karty pracy	
Seria	/ /

MIESIĘCZNA KARTA PRACY SPRZĘTU SILNIKOWEGO

na miesiąc ..... 19... r.

Marka	.....	Typ	.....
--------------	-------	------------	-------

Rodzaj .....
Nr ew. ....

Norma eksploatacyjna na 1 godzinę pracy ..... litrów

[illegible]

ROZLICZENIE MATERIAŁÓW PEDNYCH

[illegible]

	Litrów		paliwa	oleju
1	pozostało z ubiegłego miesiąca			
2	pobrano w miesiącu bieżącym			
3	R a z e m			
4	przepracowano go-	z użyto		
	dzin i minut	5		
6	zużyto na rozruchy i kontrole			
7	zużyto w ciągu miesiąca razem			
8	Pozostało na miesiąc następny			

Obliczył .....

Sprawdził

Dnia ..... 19... r.

WYTYCZNE

stosowania miesięcznych kart drogowych pożarniczych pojazdów samochodowych i miesięcznych kart pracy silnikowego sprzętu pożarniczego

§ 1. 1. Miesięczną kartę drogową pojazdu pożarniczego należy traktować jak druk ścisłego zarachowania, wobec czego powinna być ona należycie ewidencjonowana, prowadzona i przechowywana pod zamknięciem oraz wydawana za pokwitowaniem pod osobistą odpowiedzialnością kierowników jednostek służbowych.

2. Ewidencję kart drogowych pożarniczych pojazdów samochodowych należy prowadzić w oddzielnej książce kontroli kart drogowych wzór SM-106.

3. Miesięczną kartę drogową pożarniczego pojazdu samochodowego wydaje upoważniony przez komendanta jednostki pracownik. Miesięczna karta drogową pożarniczego pojazdu samochodowego może być wydana kierowcy po uprzednim wpisaniu przez prowadzącego gospodarkę transportową pracownika ustalonych terminów dla obsługi technicznych oraz ilości paliwa znajdującego się w pojeździe.

4. Miesięczne karty drogowie pożarniczego pojazdu samochodowego należy kolejno numerować od 01 do nr 100. Każda setka miesięcznych kart drogowych pożarniczych pojazdów samochodowych powinna być oznaczona inną literą alfabetu, od litery A poczynając np. A-12, B-12.

5. Do miesięcznej karty drogowej pożarniczego pojazdu samochodowego, w przypadku zapisania wszystkich rubryk przed zakończeniem miesiąca kalendarzowego, można wydać wkładkę, którą należy opatrzyć takim samym numerem, jaki posiada wydana uprzednio dla danego pojazdu karta drogową pożarniczego pojazdu samochodowego.

6. Zapisy w karcie drogowej winny być prowadzone czytelnie. Niedopuszczalne są wycierania dokonanych zapisów, w przypadku pomyłki wpis należy przekreślić w sposób umożliwiający jego przeczytanie. Obok przekreślonego zapisu należy dokonać zapisu poprawnego.

7. Przed wyjazdem kierowca obowiązany jest wpisać do karty drogowej pożarniczego pojazdu samochodowego datę (kol. 1), nazwisko dysponenta lub dowódcy (kol. 2), miejsce odjazdu i miejsce przyjazdu (kol. 3), cel jazdy (ćwiczenia, próbna jazda, docieranie itp. (kol. 4), swoje imię i nazwisko (kol. 5), dokładny czas odjazdu (kol. 6), stan licznika (kol. 7). Przed rozpoczęciem następnej jazdy należy wpisać dokładny czas przyjazdu do miejsca określonego w kol. 3 (kol. 8) oraz dokładny stan licznika (kol. 9). Jeżeli używane były urządzenia specjalne, w które wyposażony jest pojazd należy w kolumnie nr 10 wpisać ilość minut pracy tych urządzeń. Każda jazda musi być przed rozpoczęciem nowej jazdy potwierdzona podpisem dysponenta (kol. 11). Odstępstwo od tego obowiązku może mieć miejsce przy wyjeździe alarmowym.

8. Jeżeli pożarniczy pojazd samochodowy używany jest do celów gospodarczych czy administracyjnych, wówczas należy prowadzić karty drogowie na wzorach SM zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 5 grudnia 1949 r. o prowadzeniu kart drogowych pojazdów mechanicznych.

§ 2. 1. Każdy pojazd samochodowy wyjeżdżający poza promień działania powinien być zaopatrzony w delegację służbową wydaną przez kierownika właściwej jednostki służbowej.

2. Delegację służbową (wzór SM-6) należy wystawić w dwóch egzemplarzach, z których jeden (oryginał) otrzymuje uprawniony do jazdy poza określony promień, a drugi (kopia) pozostaje w grzbiecie bloku u wystawiającego. Poszczególne karty bloku powinny zawierać kolejną numerację od 01 do 100.

3. Po zakończeniu jazdy korzystający z pojazdu podaje na odwrotnej stronie oryginału delegacji służbowej dzień i godzinę powrotu, co stwierdza swym podpisem. W rubryce „uwagi” należy zanotować przede wszystkim zmiany trasy, jakie ewentualnie nastąpiły w czasie delegacji.

4. Oryginały delegacji służbowych po ich wykorzystaniu należy przechowywać wraz z kartami drogowymi pojazdów.

5. Punkt 1—4 nie dotyczy wyjazdów alarmowych (wszystkie wyjazdy alarmowe należy dokładnie ewidencjonować w książce podziału bojowego jednostki).

§ 3. Dla każdego pojazdu samochodowego znajdującego się w danej jednostce samochodowej, należy założyć oddzielną teczkę, w której należy przechowywać wszystkie karty drogowie pożarniczych pojazdów samochodowych w chronologicznym porządku, łącznie z wszystkimi innymi dodatkowymi dokumentami jak delegacje służbowe, protokoły zużycia paliwa w warunkach nie objętych normami itp.

§ 4. Miesięczne karty pracy sprzętu silnikowego należy prowadzić w myśl zasad określonych dla miesięcznych kart drogowych pożarniczych pojazdów samochodowych z tym, że: ewidencję wydanych kart pracy sprzętu silnikowego należy prowadzić w specjalnej książce, która zawierać powinna następujące zapisy:

- datę wydania karty pracy,
- serię i numer wydanej karty,
- markę, rodzaj i typ sprzętu silnikowego, dla którego karta została wydana,
- miejsce eksploatacji sprzętu (jednostka),
- imię i nazwisko pobierającego kartę pracy oraz jego podpis,
- datę zwrócenia karty pracy — podpis prowadzącego ewidencję kart pracy.

WYTYCZNE NR 1 KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 21 marca 1977 r.

w sprawie podejmowania i inicjowania przez komendy wojewódzkie straży pożarnych działań w okresie zwiększonego zagrożenia pożarowego

Na podstawie § 2, pkt. 4 oraz § 6, ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 1975 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Komendanta Głównego Straży Pożarnych (Dz. U. Nr 33, poz. 180) dla zapewnienia skutecznej działalności mającej na celu dokonanie w odpowiednim czasie mobilizacji sił i środków oraz zapewnienie właściwego współdziałania z zainteresowanymi organizacjami i instytucjami ustala się na okres zwiększonego zagrożenia pożarowego, zwanego dalej „akcją susza”, następujące zadania:

1. Prace przygotowawcze do „akcji susza”

§ 1. 1. Komendy wojewódzkie straży pożarnych, w oparciu o statystyczno-analityczny materiał z lat ubiegłych i stan przygotowania operacyjnego jednostek ochrony przeciwpożarowej do prowadzenia akcji ratowniczych, opracują plan działania obejmujący zadania prewencyjne i operacyjno-techniczne, które należy podjąć doraźnie poza normalną działalnością na okres „akcji susza”.

2. Plan działania opracowuje się dla poszczególnych dziedzin gospodarki narodowej występującej na terenie województwa, a w szczególności dla społeczności i nie uspołecznionej gospodarki rolnej, obszarów leśnych, zakładów przemysłowych, według wzorów stanowiących załączniki do wytycznych, z określeniem zadań, wykonawcy i terminów.

3. W planie działania należy uwzględnić zadania jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz innych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za poszczególne dziedziny gospodarki narodowej występującej na terenie województwa, a także jednostek, które powinny współdziałać w „akcji susza”, a w szczególności:

- a) urzędów gmin (miast i gmin),
- b) zainteresowanych wydziałów urzędu wojewódzkiego,
- c) zainteresowanych instytucji państwowych,
- d) zainteresowanych organizacji społecznych, w tym młodzieżowych,
- e) jednostek organizacyjnych Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

§ 2. 1. Plan działania na okres „akcji susza”, zasady jego wprowadzenia oraz propozycje w zakresie organizacji nadzoru nad realizacją zadań zawartych w planie wymagają zatwierdzenia przez wojewodę.

2. Zatwierdzony przez wojewodę plan działania oraz zasady jego wprowadzenia, komenda wojewódzka straży pożarnych przekazuje do realizacji zainteresowanym jednostkom organizacyjnym.

2. Zasady wprowadzania „akcji susza”

§ 3. O wprowadzeniu i odwołaniu „akcji susza” decyduje wojewoda na wniosek komendanta wojewódz-

kiego straży pożarnych w wyniku dokonanej analizy stanu zagrożenia pożarowego województwa.

§ 4. „Akcja susza” może być wprowadzona dla terenu całego województwa, jego części lub dla określonych dziedzin gospodarki narodowej występującej na terenie województwa.

§ 5. Z chwilą wprowadzenia „akcji susza” kierownicy zainteresowanych jednostek organizacyjnych obowiązani są w trybie pilnym przystąpić do realizacji zadań zawartych w planie oraz uruchomić inne doraźne środki dla przeciwdziałania powstałemu zagrożeniu pożarowemu.

3. Zadania na okres „akcji susza”

§ 6. W planach na okres „akcji susza” dla poszczególnych dziedzin gospodarki narodowej należy uwzględnić w szczególności następujące zadania:

1. W zakresie zabezpieczenia lasów:

- 1) przeprowadzenie kontroli stanu pasów przeciwpożarowych na obszarach leśnych przy drogach i szlakach kolejowych,
- 2) przeprowadzenie kontroli dyżurów i stanu łączności na wieżach obserwacyjnych w lasach,
- 3) przeprowadzenie kontroli stanu oznakowania tablicami ostrzegawczymi i informacyjnymi miejsc przeznaczonych na parkingi, biwaki, obozowiska oraz dróg dojazdowych na tereny leśne i do punktów czerpania wody, a także sprawdzanie przejezdności tych dróg,
- 4) wyłączenie z ruchu turystycznego ustalonych obszarów leśnych,
- 5) uruchomienie patroli do nadzorowania obszarów leśnych przy szlakach kolejowych,
- 6) podjęcie działań dla zmniejszenia zagrożenia pożarowego od parowozów i w wyniku nieprzestrzegania przez podróżnych przepisów przeciwpożarowych,
- 7) sprawdzenie aktualizacji planów obrony obszarów leśnych,
- 8) uruchomienie w szerokim zakresie środków masowego przekazu w celu informowania społeczeństwa o podwyższonym zagrożeniu pożarowym obszarów leśnych i zasadach bezpiecznego zachowania się w miejscach czasowo-wypoczynkowych, na biwakach, obozowiskach i parkingach umiejscowionych przy kompleksach leśnych.
- 9) patrolowanie obszarów leśnych przy użyciu samolotów.

2. W zakresie zabezpieczenia gospodarki rolnej:

- 1) przeprowadzenie doraźnych kontroli uspołecznionych gospodarstw rolnych, w szczególności w zakresie utrzymania ładu i porządku w obiektach i na terenach przyległych, właściwego magazyno-

wania płodów rolnych, paliw, właściwego parkowania środków transportowych i maszyn oraz stanu alarmowania, łączności i innych elementów związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej, jak też sprawowania całodobowego dozoru nad obiektami,

- 2) przyspieszenie usunięcia występujących nieprawidłowości w obiektach uspołecznionej gospodarki rolnej, które decydują o zagrożeniu pożarowym i przygotowaniu obiektów do przeprowadzenia akcji ratowniczej,
- 3) przeprowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych i zachowania wymagań ochrony przeciwpożarowej w nie uspołeczniowanych gospodarstwach rolnych we wsiach, w których występuje szczególne zagrożenie pożarowe,
- 4) nasilenie działalności ostrzegawczej za pomocą środków masowego przekazu i innych środków (np. własne środki propagandowe) w celu propagowania szczególnej ostrożności przy obchodzeniu się z ogniem oraz przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- 5) nasilenie działalności represyjnej w formie nakładania grzywien w drodze mandatów karnych na osoby stwarzające zagrożenie pożarowe,
- 6) rozpatrywanie przez kolegia ds. wykroczeń spraw o naruszenie przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej w trybie przyspieszonym,
- 7) powołanie wart przeciwpożarowych we wsiach o szczególnie wysokim zagrożeniu pożarowym,
- 8) wzmoczenie nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wypalania pokrywy gleby i pozostałości roślinnych na łąkach i wzrosowiskach (torfowiskach),
- 9) zagwarantowanie doraźnej opieki nad dziećmi w uspołeczniowanych gospodarstwach rolnych i na terenie wsi,
- 10) wprowadzenie całodobowych dyżurów w centrach łączności telefonicznej,
- 11) sprawdzenie aktualności planów obrony miejscowości.

3. W zakresie zabezpieczenia obiektów przemysłowych:

- 1) przeprowadzenie doraźnej kontroli obiektów narażonych na szczególne zagrożenie pożarowe w okresie

suszy, ze zwróceniem uwagi na: ład, porządek, przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych w procesach produkcyjnych i magazynowaniu, sprawowanie całodobowego dozoru nad zakładem oraz na elementy związane z przygotowaniem zakładu do akcji ratowniczych, jak:

- a) stan techniczny sprzętu gaśniczego, stałych i półstałych instalacji gaśniczych, urządzeń alarmowych i sygnalizacyjnych,
- b) stan środków gaśniczych i zaopatrzenia wodnego,
- c) stopień przygotowania załogi do prowadzenia działań w przypadku powstania pożaru,
- 2) przyspieszenie usunięcia niedociągnięć, które decydują o zagrożeniu pożarowym i przygotowaniu obiektu do prowadzenia akcji ratowniczych,
- 3) uaktywnienie działalności komisji pożarowo-technicznych w zakładach pracy,
- 4) sprawdzenie planów obrony zakładów oraz realizacji przedsięwzięć wynikających z ustaleń zawartych w tych planach,
- 5) wzmoczenie dozoru zakładów.

4. Działalność operacyjno-techniczna jednostek ochrony przeciwpożarowej w okresie „akcji susza”

§ 7. Z chwilą ogłoszenia „akcji susza”, gdy zajdzie potrzeba podniesienia gotowości operacyjno-technicznej jednostek ochrony przeciwpożarowej w szczególności należy:

- 1) zrealizować przedsięwzięcia związane z wprowadzeniem stanu podwyższonej gotowości operacyjno-technicznej,
- 2) wprowadzić stan podwyższonej gotowości operacyjno-technicznej w jednostkach ochrony przeciwpożarowej
— według zasad określonych odrębnymi przepisami Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

5. Postanowienia końcowe

§ 8. Wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Straży Pożarnych
Z. Jarosz

Załącznik nr 1 do wytycznych Komendanta Głównego
Straży Pożarnych z dnia 21 marca 1977 r.

W z ó r

Plan działania na okres „akcji susza” w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia uspołecznionej gospodarki rolnej

L. p.	Określenie zadania	Odpowiedzialny	Termin wykonania (od czasu zawiadomienia o wprowadzeniu „akcji susza”)
1	2	3	4
1	Przeprowadzenie doraźnych kontroli uspołecznionych gospodarstw rolnych w szczególności w zakresie: — utrzymania ładu i porządku, — właściwego magazynowania płodów rolnych, paliw itp., — właściwego parkowania środków transportowych i maszyn, — stanu łączności i alarmowania, — sprawowania całodobowego nadzoru nad obiektami, — gotowości operacyjno-technicznej OSP (jeżeli OSP jest w gospodarstwie), z jednoczesnym spowodowaniem usunięcia występujących nieprawidłowości, które w sposób zasadniczy decydują o zagrożeniu pożarowym i prowadzeniu akcji ratowniczej	komendy wojewódzkie straży pożarnych, komendy rejonowe straży pożarnych, zjednoczenia państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej	3 dni
2	Sprawowanie kontroli i nadzoru nad: — przestrzeganiem zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego w obrębie gospodarstw rolnych, jak i przy pracach polowych, — sprawowaniem całodobowego dozoru nad gospodarstwem, — stanem maszyn i sprzętu zgodnie z wymaganiami zabezpieczenia przeciwpożarowego, — zaopatrzeniem obiektów, punktów żniwno-omłotowych w sprzęt gaśniczy i utrzymanie go w należytym stanie, — zabezpieczenie stogów, brogów itp. składowisk siana, zboża i słomy	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	6 godzin (przez cały okres trwania „akcji susza”)
3	Zorganizowanie doraźnej zbiorowej opieki nad dziećmi w razie braku zapewnienia jej ze strony rodziców-opiekunów	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	1 dzień (na cały okres trwania „akcji susza”)
4	Zorganizowanie sprzętu zbóż w pierwszej kolejności z terenów położonych wzdłuż torów kolejowych i dróg publicznych oraz wykonywanie odpowiednich pasów ochronnych	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	1 dzień
5	Sprawdzenie gotowości operacyjno-technicznej straży pożarnej, ustalenie dyżurów i ew. powołanie pogotowia przeciwpożarowego	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	6 godzin
6	Sprawdzenie stanu środków alarmowania i łączności, zapewnienie całodobowego dostępu do telefonu	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	3 godziny
7	Sprawdzenie stanu urządzeń wodnych, uzupełnienie wody w sztucznych zbiornikach	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	12 godzin
8	Doprowadzenie do usunięcia usterek i nieprawidłowości (nie wymagających nakładów inwestycyjnych), które w sposób zasadniczy rzutują na stan ochrony przeciwpożarowej i prowadzenie akcji ratowniczej	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	w trybie natychmiastowym
9	Wprowadzenie dozoru na terenach większych obszarów zbóż na pniu, położonych przy szlakach kolejowych	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	6 godzin
10	Wykorzystanie wszelkich środków dostępnych (obwieszczenia, odprawy, radiowęzły) do informowania załogi o zwiększonym zagrożeniu pożarowym i wynikających stąd obowiązkach w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego gospodarstwa	dyrektorzy przedsiębiorstw rolnych	2 godziny
11	itd.		

Załącznik nr 2 do wytycznych Komendanta Głównego
Straży Pożarnych z dnia 21 marca 1977 r.

W z ó r

Plan działania na okres „akcji susza” w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia nie uspołecznionej gospodarki rolnej

L. p.	Określenie zadania	Odpowiedzialny	Termin wykonania (od czasu zawiadomienia o wprowadzeniu „akcji susza”)
1	2	3	4
1	Niezwłoczne przeprowadzenie dodatkowych kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w nie uspołeczniowanych gospodarstwach rolnych przez osoby upoważnione	naczelnicy miast i gmin oraz gmin	3 dni
2	Powołanie i wprowadzenie wart przeciwpożarowych lub zorganizowanie patrołowania wsi o szczególnym zagrożeniu pożarowym	naczelnicy miast i gmin oraz gmin	1 dzień
3	Przypomnienie mieszkańcom wsi w sposób lokalnie przyjęty — zasad przeciwpożarowej profilaktyki, zwłaszcza: — ostrożnego obchodzenia się z ogniem, — zachowania wymogów zabezpieczenia przeciwpożarowego przy omlotach i stogowaniu, — wzmoczenia opieki nad dziećmi, — posiadania sprawnego podręcznego sprzętu i wody do gaszenia pożaru	naczelnicy miast i gmin oraz gmin	3 dni
4	Zorganizowanie i dopilnowanie sprzętu zbóż w pierwszej kolejności wzdłuż torów kolejowych, dróg publicznych i wykonanie odpowiednich pasów ochronnych	śłużby rolne urzędów miast i gmin oraz gmin	decyzję i termin wykonania zadania ustali Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Wojewódzkiego
5	Sprawdzenie sprawności środków alarmowania (syren, gongów) oraz środków łączności do wzywania straży pożarnych (telefonów, gońców)	komendanci gminni straży pożarnych, naczelnicy, OSP, sołtysi	1 dzień
6	1) Wzmoczenie działalności informacyjno-ostrzegawczej informującej społeczeństwo o zagrożeniu pożarowym i środkach, jakie należy podjąć dla zapobiegania powstawaniu pożarów (zapewnienie udziału radia, prasy i innych środków masowego przekazu) 2) jak wyżej — (przy wykorzystaniu lokalnych radiowęzłów) 3) prowadzenie wśród rolników i dzieci prac uświadamiających w zakresie ochrony przeciwpożarowej	komendy wojewódzkie straży pożarnych komendy rejonowe straży pożarnych zarządy wojewódzkie Związku OSP (udział OSP), woj. sztaby ORMO (udział członków ORMO) kuratorium oświaty i wychowania (udział nauczycieli)	1 dzień (przez cały okres trwania „akcji susza”) 1 dzień (przez cały czas trwania „akcji susza”), 2 dni (przez cały czas trwania „akcji susza”)
7	Wzmoczenie nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wypalania pozostałości roślinnych	naczelnicy miast i gmin oraz gmin, funkcjonariusze MO, ORMO	(przez cały czas trwania „akcji susza”)
8	Nasilenie działalności represyjnej w formie nakładania grzywnien w drodze mandatów karnych na osoby stwarzające zagrożenie pożarowe	naczelnicy miast i gmin oraz gmin (dot. członków OSP i funkcjonariuszy MO)	1 dzień (przez cały czas trwania „akcji susza”)
9	Wprowadzenie przez kolegia ds. wykroczeń trybu przyspieszonego rozpoznawania spraw o naruszenie przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej	wydziały spraw wewnętrznych urzędów wojewódzkich	1 dzień (na cały okres trwania „akcji susza”)

1	2	3	4
10	Wprowadzenie całodobowych dyżurów w centralach łączności telefonicznej urzędów pocztowych	dyrekcja okręgowa poczt i telegrafów	1 dzień (przez cały okres trwania „akcji susza”)
11	Sprawdzenie aktualności planów obrony miejscowości	komendy rejonowe straży pożarnych	1 dzień
12	itd.		

Załącznik nr 3 do wytycznych Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 21 marca 1977 r.

W z ó r

Plan działania na okres „akcji susza” w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia obszarów leśnych

L. p.	Określenie zadania	Odpowiedzialny	Termin wykonania (od czasu zawiadomienia o wprowadzeniu „akcji susza”)
1	2	3	4
1	Powołanie dyżurów w nadleśnictwach	okręgowe zarządy lasów państwowych	1 dzień
2	Uruchomienie patroli do nadzorowania obszarów leśnych przy szlakach kolejowych i drogach	nadleśnictwa i dyrekcje rejonowe kolei państwowych	1 dzień
3	Przeprowadzenie doraźnych kontroli stanu: — pasów przeciwpożarowych przy szlakach kolejowych i drogach,	nadleśnictwa i dyrekcje rejonowe kolei państwowych	1 dzień
	— oznakowania tablicami ostrzegawczymi i informacyjnymi miejsc przeznaczonych na parkingi, biwaki, obozowiska oraz dróg wjazdowych na tereny leśne,	nadleśnictwa	1 dzień
	— przejezdności i oznakowania dróg dojazdowych do punktów czerpania wody na terenie obszarów leśnych,	nadleśnictwa	1 dzień
	— dyżurów i łączności na wieżach obserwacyjnych w lasach	nadleśnictwa	6 godzin (stałe przez okres trwania „akcji susza”)
4	Wyłączenie z ruchu turystycznego ustalonych obszarów leśnych	nadleśnictwa	1 dzień
5	Przeprowadzenie doraźnych kontroli przestrzegania zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego w ośrodkach campingowych i obozowiskach na terenie obszarów leśnych	nadleśnictwa, wydziały kultury fizycznej i turystyki urzędów wojewódzkich	2 dni
6	Ponowne sprawdzenie stanu sprzętu przeciwpożarowego do gaszenia pożarów lasów, zgrupowanego w bazach przy osadach służbowych	nadleśnictwa	1 dzień
7	Podjęcie działań w zakresie: — zastosowania właściwego gatunku węgla do parowozów,	dyrekcje rejonowe kolei państwowych	1 dzień
	— zwiększenia kontroli stanu iskrochronów w parowozach,		6 godzin
	— zaostrenie nadzoru nad pracami drużyn parowozowych,		6 godzin
	— włączenie radiowezłów na cjącjach PKP w celu pouczenia pasażerów o konieczności przestrzegania zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego przy przejazdach przez obszary leśne		6 godzin
8	Sprawdzenie aktualizacji planów obrony obszarów leśnych	komendy wojewódzkie straży pożarnych	1 dzień

1	2	3	4
9	Uruchomienie środków masowego przekazu celem informowania społeczeństwa o zwiększonym zagrożeniu pożarowym obszarów leśnych i zasadach bezpiecznego zachowania się w miejscach wczasowo-wypoczynkowych, na biwakach, obozowiskach i parkingach umiejscowionych na terenie obszarów leśnych	komendy wojewódzkie straży pożarnych i nadleśnictwa	6 godzin
10	Uruchomienie obserwacji lotniczej terenów leśnych	komendy wojewódzkie straży pożarnych	wg uzgodnień z Komendą Główną Straży Pożarnych
11	Wprowadzenie całodobowych dyżurów w centralach łączności telefonicznej urzędów pocztowych	dyrekcje okręgowe poczt i telegrafów (na podstawie uprzednich uzgodnień od strony techniczno--finansowej)	1 dzień (przez cały okres trwania „akcji susza”)
12	itd.		

Załącznik nr 4 do wytycznych Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 21 marca 1977 r.

W z ó r

Plan działania na okres „akcji susza” w zakresie przeciwpożarowego zabezpieczenia zakładów przemysłowych

L. p.	Określenie zadania	Odpowiedzialny	Termin wykonania (od czasu zawiadomienia o wprowadzeniu „akcji susza”)
1	2	3	4
1	Wzmocnienie służby dozoru zakładu pracy i nadzoru nad jej pełnieniem	dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy	2 godziny (przez cały okres trwania „akcji susza”)
2	Wprowadzenie dyżurów w imieniu kierownictwa zakładu na czas trwania „akcji susza”	dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy	2 godziny
3	Przyspieszenie usunięcia niedociągnięć, które w sposób zasadniczy decydują o stanie zagrożenia pożarowego zakładu i przygotowaniu obiektu do prowadzenia akcji ratowniczych	dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy	
4	Przeprowadzenie kontroli zakładu przez komisję pożarowo-techniczną i w oparciu o jej wnioski podjęcie decyzji w sprawach związanych z poprawą stanu ochrony przeciwpożarowej zakładu, a następnie dopilnowanie wykonania podjętej decyzji	dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy	1 dzień
5	1) Sprawdzenie planów obrony zakładów i wynikających z nich ustaleń, a w szczególności: — sprawdzenie gotowości operacyjno-technicznej zakładowej straży pożarnej, — stanu technicznego sprzętu gaśniczego, stałych i półstałych instalacji gaśniczych, urządzeń alarmowych i sygnalizacyjnych, — stanu środków gaśniczych i zaopatrzenia wodnego, — stopnia przygotowania załogi do działania w przypadku powstania pożaru, 2) usunięcie występujących w tym zakresie braków i niedociągnięć	dyrektorzy — kierownicy zakładów pracy	6 godzin
6	Uruchomienie zwyczajowo przyjętych środków informujących załogę o powstałym zagrożeniu pożarowym i przypominających pracownikom o obowiązkach zabezpieczenia przeciwpożarowego na wszystkich stanowiskach pracy	dyrektorzy — kierownicy zakładów	1 dzień (przez cały okres trwania „akcji susza”)

1	2	3	4
7	Wzmoczenie nadzoru nad prowadzeniem prac pożarowo niebezpiecznych np.: spawanie itp.	dyrektorzy — kierownicy zakładów	2 godziny (przez cały okres trwania „akcji susza”)
8	Przeprowadzenie doraźnych kontroli obiektów narażonych na szczególne zagrożenie pożarowe ze zwróceniem uwagi na: — ład i porządek, — przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych w procesach produkcyjnych i magazynowaniu, — sprawowanie dozoru nad zakładem, — stan techniczny sprzętu, urządzeń i instalacji gaśniczych i alarmowych, — stan środków gaśniczych i zaopatrzenia wodnego, — realizację wydanych decyzji z zakresu ochrony przeciwpożarowej	komendy wojewódzkie straży pożarnych i komendy rejonowe straży pożarnych	4 dni
9	itd.		

Załącznik nr 5 do wytycznych Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 21 marca 1977 r.

W z ó r

Plan działania MKSP i KRSP na okres „akcji susza” z zakresu operacyjno-technicznego

L. p.	Określenie zadania	Wykonuje	Termin wykonania (od czasu wydania decyzji o wprowadzeniu „akcji susza”)
1	2	3	4
1	Wzmocnienie obsługi na stanowiskach kierowania	komendy wojewódzkie i rejonowe komendy straży pożarnych	2 godziny (przez cały okres trwania „akcji susza”)
2	Wprowadzenie całodobowych dyżurów kierowców na okres „akcji susza” (polegających na nieopuszczaniu miejscowości)	komendy rejonowe straży pożarnych	1 dzień
3	Wprowadzenie dyżurów domowych kierownictwa komend straży pożarnych	komendy wojewódzkie i komendy rejonowe straży pożarnych	2 godziny
4	Dokonanie przeglądu sprzętu pożarniczego, w tym silnikowego, radiowego, środków alarmowania oraz wykorzystanie wszystkich możliwości technicznych w celu natychmiastowego usunięcia ewentualnych usterek	komendy wojewódzkie straży pożarnych i komendy rejonowe	2, godziny
5	Sprawdzenie aktualności planów alarmowania jednostek wchodzących w skład odwołów operacyjnych	komendy wojewódzkie i rejonowe straży pożarnych	1 dzień
6	Sprawdzenie aktualności operacyjnych planów obrony przeciwpożarowej w zakładach pracy, w części obejmującej plan alarmowania	komendy wojewódzkie i rejonowe straży pożarnych	1 dzień
7	itd. w zależności od wprowadzonego stopnia podwyższonej gotowości operacyjno-technicznej (Rozkaz Nr 1/75 komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 3 listopada 1975 r. w sprawie zasad wprowadzenia stanu podwyższonej gotowości operacyjno-technicznej)		

28.

WYJASNIENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 21 lutego 1977 r.

w sprawie uprawnień funkcjonariuszy pożarnictwa do przejazdów służbowych pociągami w wagonach I klasy

Na podstawie § 6, ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 1975 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Komendanta Głównego Straży Pożarnych (Dz. U. Nr 33, poz. 180) wyjaśnia się, co następuje:

Stosownie do postanowienia ust. 8 załącznika nr 1 do uchwały nr 90 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1973 r. w sprawie diet i innych należności za czas podróży służbowych na obszarze kraju (Monitor Polski Nr 22, poz. 127) do przejazdów służbowych pociągami w wagonach klasy I są uprawnieni funkcjonariusze pożarnictwa pełniący służbę na stanowiskach wy-

mienionych w części I poz. 1—9 oraz części II poz. 1—4 tabeli stanowisk zaszeregowania funkcjonariuszy pożarnictwa do poszczególnych grup wynagrodzenia oraz etatów stopni pożarniczych, stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia nr 21/76 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 marca 1976 r. w sprawie stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz zasad zaszeregowania funkcjonariuszy pożarnictwa.

Komendant Główny Straży Pożarnych

Z. Jarosz

WARUNKI PRENUMERATY

Cena prenumeraty krajowej rocznie zł 24.

Termin składania zamówień i wpłat:

- a) do 25 listopada na styczeń, I kwartał, I półrocze i cały następny rok,
- b) do 10 każdego miesiąca (z wyjątkiem grudnia) poprzedzającego okres prenumeraty.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne oraz wszelkiego rodzaju inne zakłady pracy składają zamówienia w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa — Książka — Ruch”.

Zakłady pracy w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Indeks 35613